

6-17 March 2023 INNOVATION AND TECHNOLOGICAL CHANGE
EDUCATION IN THE DIGITAL AGE
Progress toward gender equality

CSW67

COMMISSION ON THE STATUS OF WOMEN

The Agreed Conclusion and Session Report

महिलाको स्थिति सम्बन्धी आयोगको ६७ औं सत्रको
पारित दस्तावेज र प्रतिवेदन

सहकार्य

Nepal Government
Ministry of Women, Children & Senior Citizen

Beyond Beijing Committee (BBC) Nepal

सहयोग

The Agreed Conclusion and Session Report

6-17 March 2023 INNOVATION AND TECHNOLOGICAL CHANGE
COMMISSION ON THE STATUS OF WOMEN **CSW67** EDUCATION IN THE DIGITAL AGE
Progress toward gender equality

महिलाको स्थिति सम्बन्धी आयोगको ६७ औं सत्रको पारित दस्तावेज र प्रतिवेदन

सहकार्य

Nepal Government
Ministry of Women, Children & Senior Citizen

Beyond Beijing Committee (BBC) Nepal

सहयोग

मार्गदर्शन: शान्ता लक्ष्मी श्रेष्ठ, कार्यकारी सल्लाहकार तथा पूर्व अध्यक्ष, बिबिसी नेपाल

सम्पादक: कृष्णकुमारी वाइबा, अध्यक्ष, बिबिसी नेपाल

नेपाली भाषा अनुवादक: रत्नकाजी बज्राचार्य

व्यवस्थापन तथा वितरण: रसना बाडे, वरिष्ठ वित्त तथा प्रशासन अधिकृत, एलिना राई, वित्त अधिकृत, हिमा भण्डारी, प्रशासन अधिकृत, बिबिसी नेपाल

लेखन तथा प्रकाशन र वितरण :

बियोण्ड बेइजिङ्ग कमिटी (बिबिसी) नेपाल
बुद्धनगर, नयाँ बानेश्वर, काठमाण्डौ, नेपाल ।

प्रकाशन सहयोग:

भिएसओ नेपाल, राइट हियर राइट नाउ नेपाल, प्लान इन्टरनेशनल नेपाल, आइ एम स्वेडिस, एक्सनएड नेपाल, एपिडब्ल्यूएलडी

लेआउट तथा डिजाइन: अमूल थापा

मुद्रण: कञ्चन प्रेस प्रा.लि. बागबजार ।

विषयसूची Contents

■ सम्पादकीय	१
■ शुभकामना सन्देश : माननीय सुरेन्द्र राज आचार्य, मन्त्री महिला, बालबालिका तथा ज्येष्ठ नागरिक मन्त्रालय	३
■ शुभकामना सन्देश : माननीय कमला पराजुली, अध्यक्ष, राष्ट्रिय महिला आयोग	४
■ Session Report of the Sixty-Seventh Session on the Commission on the Status of Women	५
■ BBC Nepal team's engagement in different Side Events	१३
■ संयुक्त राष्ट्रसङ्घको महासचिव एन्टोनियो गुटेरसद्वारा महिलाको स्थिति सम्बन्धी आयोगको ६७ औं सत्रमा व्यक्त स्वागत मन्तव्य	१६
■ Remarks at the opening of the 67th session of the CSW: Mr. António Guterres, Secretary General, United Nations	२२
■ महिलाको स्थिति सम्बन्धी आयोगको ६७ औं सत्रको शुभारम्भ वक्तव्य : सिमा बाहुस, कार्यकारी निर्देशक, यु एन वुमन	२८
■ Remarks at the opening of the 67th CSW: Sima Bahous, Under-Secretary-General of the United Nations and Executive Director of UN Women	३६
■ श्री सुमन राज अर्याल, सचिव, नेपाल सरकार प्रधानमन्त्री तथा मन्त्री परिषदको कार्यालयको तर्फबाट ६७ औं सत्रमा प्रस्तुत वक्तव्य	४३
■ Statement presented by Mr. Suman Raj Aryal, Secretary, Nepal Government Prime Minister Office in the 67th CSW session	४६
■ समापन वक्तव्य:	४९
■ Closing Remarks:	५२
■ सहमत निष्कर्षहरू: महिलाको स्थिति सम्बन्धी आयोगको ६७ औं सत्र	५५
■ Agreed Conclusion: the 67th Session of the Commission on the Status of Women	१०४
■ Provincial and National Consultation for the preparation of the CSW 67th Session Participation	१३३
■ Parallel Event Report	१३५
■ National Call for Action for achieving Gender Equality	१४२
■ Glimpses of 67th Session of the CSW	१४६

सम्पादकीय

चिनको बेइजिङमा सन् १९९५ मा सम्पन्न भएको चौथो विश्व महिला सम्मेलन पछि हरेक वर्ष सम्पन्न हुने महिलाको स्थिति सम्बन्धी आयोगको सत्र (CSW Session) लैङ्गिक समानता र विकासको लागि सहमति गरिएको निष्कर्ष अनुसार उपलब्धि हासिल भएनभएको अनुगमन गर्ने रणनीतिक उद्देश्य तथा कार्यहरूको कार्यान्वयन र थप कार्य एवं पहल गर्ने गरिएको छ । लैङ्गिक समानता र सम्पूर्ण महिला तथा बालिकाहरूको सशक्तिकरण हासिल गर्नका लागि नवप्रवर्तन तथा प्रविधि परिवर्तन र डिजिटल युगमा शिक्षा विषयमा केन्द्रित भइ प्रविधिले निम्त्याएको अवसर र चुनौतिहरूमा छलफल गर्दै यस वर्षको महिलाको स्थिति सम्बन्धी आयोगको सतसठियौं सत्र (CSW67 Session) संयुक्त राष्ट्रसङ्घको मुख्यालय न्यूर्योकमा सम्पन्न भएको छ ।

संयुक्त राष्ट्रसङ्घले पारित गरेको २०३० को दिगो विकासको लक्ष्यले “कसैलाई पछाडि नपारौं र सबैभन्दा पछाडि पारिएकामा सबैभन्दा अगाडि पुगौं” भन्ने उद्देश्य लिएको र सबै तहमा महिला तथा बालिकाहरूको सशक्तिकरण हासिल गर्नका लागि सबै सदस्य राष्ट्र प्रयत्नरत रहेको अवस्था छ । आजको डिजिटल युगमा प्रविधि र नवप्रवर्तनले शिक्षा, स्वास्थ्य र विकासमा धेरै प्रगति हासिल गरेको छ । तथापि, यसले उत्तिकै चुनौति र समस्याहरू पनि निम्त्याएको छ । डिजिटल प्रविधिहरूले राजनीतिक, सामाजिक, आर्थिक र सांस्कृतिक क्षेत्रहरूमा अभूतपूर्व परिवर्तन ल्याएका छन् । तर ती परिवर्तनले सबैको जीवनमा समान प्रभाव र फाइदा पुऱ्याउन सकेको छैन ।

तसर्थ, सोही विषयवस्तुलाई मध्यनजर गर्दै यस पटकको महिलाको स्थिति सम्बन्धी आयोगले बेइजिङ्ग घोषणापत्र र कार्यमञ्चको, साधारण सभाको तेइसौं विशेष बैठकको नतिजा दस्तावेज र चौथो विश्व महिला सम्मेलनको दशौं, पन्ध्रौं, बीसौं र पच्चीसौं वार्षिकोत्सवको उपलक्ष्यमा आयोगद्वारा प्रतिपादित घोषणाहरूको सम्बन्धमा पुनरपुष्टि गर्दै तिनीहरूको कार्यान्वयनका लागि थप सुदृढीकरणको आवश्यकतामाथि जोड दिएको पाइन्छ ।

बेइजिङ्ग घोषणा र कार्यमञ्च एवं तीनका समीक्षाबारे नतिजा दस्तावेजहरू, एवं संयुक्त राष्ट्रसङ्घका प्रमुख सम्मेलन तथा शिखर बैठकहरू र ती सम्मेलन एवं बैठकका अनुशरण (follow-up) ले दिगो विकासका लागि ठोस आधारशीला निर्माण गर्नुका साथै बेइजिङ्ग घोषणा र कार्यमञ्चको पूर्ण प्रभावकारी र द्रुत कार्यान्वयनले दिगो विकास सम्बन्धी २०३० एजेण्डाको

कार्यान्वयन गर्न र लैङ्गिक समानता एवं सम्पूर्ण महिला तथा बालिकाहरुको सशक्तिकरण हासिल गर्नमा समेत महत्वपूर्ण योगदान पुऱ्याउनेछ, भन्ने बारे आयोगले पुनः जोड दिएको छ ।

नेपाल सरकारले यस सत्रमा, प्रविधि र नवप्रवर्तनलाई सुदृढ गर्दै हाल देखा परेका लैङ्गिक डिजिटल डिभाइडलाई अन्त्य गर्न र अनलाइनका माध्यमबाट हुने लैङ्गिक हिंसाको रोकथामका लागि सदस्य राष्ट्रहरूसंग सहकार्य गर्न प्रतिबद्धता जाहेर गरेको छ ।

यस वर्ष संयुक्त राष्ट्रसङ्घको मुख्यालय न्यूर्योकमा सम्पन्न भएको महिलाको स्थिति सम्बन्धी आयोगको ६७ औं सत्रले पारित गरेको दस्तावेज लगायत ६७ औं सत्रको उद्घाटन र समापनमा प्रस्तुत भएका वक्तव्यहरू सहित सो सत्रमा छलफल तथा प्रस्तुत भएका सामाग्रीलाई नेपाली भाषाहरुका लागि पठनीय बनाउन नेपाली भाषामा अनुवाद गरिएको छ । यस दस्तावेजमा उठान गरिएका विषयवस्तुलाई स्थानीय स्तरसम्म सचेतना सिर्जना गर्न र पैरवी गर्न यस प्रकाशनले मद्दत गर्नेछ, भन्ने विश्वास राख्दछौं ।

यस पुस्तिका प्रकाशनमा महिला, बालबालिका तथा ज्येष्ठ नागरिक मन्त्रालयको सहकार्यको लागि मन्त्रालय प्रति आभार प्रकट गर्दछौं । साथै यस प्रकाशनको लागि सहयोग गर्ने साभेदार संस्थाहरू लेखन, सम्पादन र संयोजनका लागि योगदान पुऱ्याउनु हुने मन्त्रालयका कर्मचारीहरू, बियोण्ड बेइजिङ्ग कमिटी परिवार सबैमा हार्दिक धन्यवाद प्रकट गर्दै सबै सरोकारवालाहरू र लैङ्गिक समानताको क्षेत्रमा कार्य गर्नु हुने सबैलाई यो सामाग्री प्रभावकारी र उपयोगी हुन सकोस् भन्ने सदिच्छा व्यक्त गर्दछौं ।

पत्र संख्या :
चलानी नं.:

नेपाल सरकार

महिला, बालबालिका तथा ज्येष्ठ नागरिक मन्त्रालय

सिंहदरवार, काठमाडौं, नेपाल
फोन नं. : ०१-४२००१६४/४२००१६८
४२०००८२/४२००४१३/४२००४०८
फ्याक्स : ४२००११६
इमेल : info@mowcsc.gov.np
media@mowcsc.gov.np
वेबसाईड : www.mowcsc.gov.np

शुभकामना

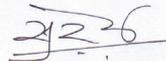
महिलाको स्थिति सम्बन्धी आयोगको ६७ औं सत्र सन् २०२३ को मार्च ६ देखि १७ सम्म संयुक्त राष्ट्रसंघको मुख्यालय, न्युयोर्कमा आयोजना भएको थियो। यस सत्रमा आयोगबाट “सबै किशोरी र महिलाहरूको सशक्तिकरण र लैङ्गिक समानता प्राप्त गर्न डिजिटल युगमा शिक्षा, नविनता तथा प्राविधिक परिवर्तन” विषयमा केन्द्रित रही पक्ष राष्ट्रहरूले गरेका प्रयासहरू, कार्यान्वयनका चुनौतिहरू तथा अवसरहरूमा छलफल एवं महत्वपूर्ण निष्कर्षहरू सहित सम्पन्न भएको। यसमा नेपाल सरकारको तर्फबाट महिला बालबालिका तथा ज्येष्ठ नागरिक मन्त्रालयको नेतृत्वमा उच्चस्तरीय प्रतिनिधिमण्डलको सहभागिता रहेको थियो।

आयोगले यस सत्रमा लैङ्गिक समानता, सम्पूर्ण महिला तथा बालिकाहरूको सशक्तिकरण एवं बेइजिड घोषणा तथा कार्यक्रमको प्रभावकारी तथा द्रुत कार्यान्वयनका साथै २०३० एजेण्डाको लैङ्गिक उत्तरदायी कार्यान्वयनबीच सुदृढ सम्बन्ध स्थापित गर्ने विषयमा जोड दिएको थियो। यस ६७ औं सत्रबाट डिजिटल युगमा शिक्षा, नविनता तथा प्राविधिमा पहुँच सम्बन्धमा ८९ वटा सहमतिका निष्कर्षहरू पारित भएका छन्। सहमति भएका निष्कर्षलाई प्रभावकारी कार्यान्वयनका लागि सदस्य राष्ट्रहरूले आ-आफ्नो नीति, योजना तथा कार्यक्रममा समावेश गरी कार्यान्वयन गर्नुपर्ने आवश्यकता रहेको छ। यसको लागि नेपाल सरकार एवं सबै सरोकारवाला निकायहरूको सहकार्यात्मक भूमिका महत्वपूर्ण रहेको छ।

वियोगड बेइजिङ कमिटी (बिबिसी) ले यस मन्त्रालयको सहकार्यमा ६७ औं सत्रमा पारित भएका निष्कर्षहरू नेपाली भाषामा अनुवाद गरि पुस्तिका प्रकाशन गर्न लागेकोमा खुसी लागेको छ। यो प्रकाशन सबै सरोकारवाला निकायहरूलाई यस क्षेत्रमा नीति कार्यक्रम निर्माण तथा कार्यान्वयन गर्दा भाषिक सहजता कायम गर्न स्रोत पुस्तिकको रूपमा सहयोगी हुने देखिन्छ।

अन्त्यमा, यस्ता प्रकाशनहरूबाट सबै सरोकारवालाहरू लाभान्वित भई नेपालमा लैङ्गिक समानता प्राप्ति तथा महिला र बालिकाको सशक्तिकरणमा थप टेवा पुग्ने अपेक्षा सहित प्रकाशनमा महत्वपूर्ण भूमिका निर्वाह गर्नुहुने वियोगड बेइजिङ कमिटी परिवारप्रति धन्यवाद दिन चाहन्छु।

साउन १९, २०८०

सुरेन्द्र राज आचार्य
मन्त्री

महिला, बालबालिका तथा ज्येष्ठ नागरिक मन्त्रालय

राष्ट्रिय महिला आयोग National Women Commission

भद्रकाली प्लाजा, काठमाडौं

प. सं.:-

च.नं.:-

Phone: +977-4256701

Fax: +977-1-4259411

E-mail: info@nwc.gov.np

http://www.nwc.gov.np

मिति:

शुभकामना सन्देश

प्रत्येक वर्ष संयुक्त राष्ट्र सङ्घको मुख्यालय, अमेरिकाको न्यूयोर्कमा आयोजना हुने महिलाको स्थिति सम्बन्धी आयोगले यस वर्ष "सबै किशोरी र महिलाहरूको सशक्तिकरण र लैङ्गिक समानता प्राप्त गर्न डिजिटल युगमा शिक्षा, नविनता तथा प्राविधिक परिवर्तन" विषयमा केन्द्रित हुँदै समग्र बालिका, किशोरी तथा महिलाहरूको सशक्तिकरण हासिल गर्न सामना गर्नु परेका चुनौती र अवसरहरूको बारेमा छलफल गरि आफ्नो ६० औं सत्र सम्पन्न गरेको छ ।

यस वर्ष सन् २०२३ को मार्च ६ देखि १० सम्म भएको उक्त सत्रमा राष्ट्रिय महिला आयोगको तर्फबाट समेत सहभागिता रहेको थियो । आयोगले ६२ औं सत्रमा पारित गरेको सहमति भएको निष्कर्षलाई अवधारणागत स्पष्टता पाउँदै सैद्धान्तिक, कानुनी तथा नीतिगत ढाँचाको सुदृढिकरण गर्ने, ग्रामीण महिला तथा बालबालिकाहरूको सशक्तिकरणका निमित्त आर्थिक एवं सामाजिक नीतिहरू कार्यान्वयन गर्ने र सबै ग्रामीण महिला तथा बालबालिकाहरूको सामूहिक आवाज, नेतृत्व र निर्णय गर्ने कार्यलाई सुदृढ बनाउनका लागि हामी सबैले उल्लेखित विषयहरूमा केन्द्रित भइ नतिजामुखी कार्य गर्न जरुरी भएको निष्कर्षमा उल्लेख गरिएको छ ।

साथै महिला सशक्तिकरण र लैङ्गिक समानताको संवालयमा सम्पन्न भएको यस ६० औं सत्रको प्राथमिकताको विषय डिजिटल युगमा शिक्षा, नविनता तथा प्राविधिक परिवर्तन विषय सम्बन्धी आयोगबाट ८६ वटा बुँदा सहमति गरेर निष्कर्ष सहित पारित गरेका छन् । त्यसलाई राष्ट्रिय स्तरमा प्रभावकारी कार्यान्वयन गर्न सरकार र सरोकारवाला सबैको मुभिका अपरिहार्य छ ।

यसै सन्दर्भमा वियोग्ण्ड बेइजिङ्ग कमिटी (बिबिसी) नेपालले ६० औं सत्रमा पारित भएको निष्कर्षहरूलाई नेपाली भाषामा अनुवाद गरि स्थानीयकरण गर्न यस पुस्तिका प्रकाशन गर्न लागेकोमा खुशी प्रकट गर्दछौं । यस प्रकाशनले सम्बन्धित सरोकारवाला निकायको नीति तथा कार्यक्रम तर्जुमा गर्न र भावी कार्यविशाला तय गर्न यसलाई प्रोत्साहित पुस्तिकाको रूपमा प्रयोग गर्न आहवान गर्दछु । यसका साथै महिलाको हक-अधिकारको क्षेत्रमा चासो राख्ने सरकारी, गैरसरकारी, निजी क्षेत्र लगायत सम्पूर्ण अधिकारकर्मी, विभिन्न संघ-संस्था, नागरिक समाज, विद्यार्थी, अनुसन्धानकर्ता सबैलाई यो प्रकाशन उपयोगी हुने विश्वास राख्दै नेपालमा लैङ्गिक समानताका लागि महिला र बालिकाको सशक्तिकरण तथा नेतृत्वमा पहुँच स्थापित गर्न सफलता मिलोस् भन्ने शुभकामना व्यक्त गर्दछु ।

कमलाकुमारी पराजुली

अध्यक्ष

Sixty-Seventh Session of the Commission on the Status of Women

Innovation and Technological Change Education in the Digital Age progress toward Gender Equality

The sixty-seventh session of the Commission on the Status of women (CSW 67) took place at the United Nations Headquarters (HQ) in New York, USA from 6-17 March 2023. Representatives of Member State, UN entities, and Economic and Social Council (ECOSOC) accredited non- governmental organizations (NGOs) from all regions of the world attended the session. The CSW has met annually since 1946, but after the COVID19 in 2019 it was the first in person session.

The Priority theme of the UN CSW67 was "Innovation and technological change, and education in the digital age for achieving gender equality and the empowerment of all women and girls" and Review theme: Challenges and opportunities in achieving gender equality and the empowerment of rural women and girls (agreed conclusions of the sixty-second session).

The 67th CSW session commenced with the opening session on 6th March and ended with a closing session on 17 March 2023. A special segment was also held where young people discussed the priority themes, marking another first in the

Commission's history. The session was aimed to highlight online violence and other dangers women and girls face, as well as the need for quality education in the information age. The CSW67 was concluded on Friday, 17 March, and dozens of side events were organized by CSOs, INGOs and Private Institutions.

From Nepal, there were over 20 participants from civil society organizations. The CSOs delegates includes Beyond Beijing Committee (BBC) Nepal's team, it's network members, Women Major Group for Sustainable Development in Nepal (WMG-SDN) members, and other Civil Society Organizations. The BBC Nepal team comprised of the then Chairperson and immediate General Secretary, Ms. Krishna Kumari Waiba, Ms. Parbati Sunam, Secretary and Ms. Kalpana Rai, immediate Advocacy and Campaign Officer and Progam Coordinator.

BBC Nepal, in support of partners and various organizations developed the National Call for Action entitled " Comprehensive Sexuality Education for Achieving Gender Equality" by conducting both provincial and national consultation with diverse women and young people. The call for action was shared and disseminated in the BBC Nepal's side event.

BBC Nepal participated in both official UN CSW sessions, side events as well as parallel sessions of the NGOs CSW happening outside of the UN Building. The key official sessions of the UN CSW67 are as following:

- Opening Session
- General Discussion
- Ministerial Roundtables on the priority themes
- Commemoration of International Women's Day
- Interactive dialogue on the Review theme
- Interactive dialogue with youth representatives on the priority theme
- Interactive dialogue Focus area/emerging issue
- Interactive expert panel on priority theme
- Informal consultations on agreed conclusions
- Adoption of Agreed Conclusion and Closing of the CSW67 session

Opening Session:

On 6th March 2023, the opening session of the UN CSW67 was commenced in the UNGA Hall. The session was chaired by Mathu Joyini (South Africa). In the session there were 6000+ representatives from civil society.

Ms. Joyini, the CSW Chair outlined some of the objectives of this latest session in her opening remarks. In her opening remarks she mentioned that although digital technologies are rapidly transforming societies, they are also giving rise to profound new challenges that may perpetuate and deepen existing gender inequalities.

She also asserted "Gender-based discrimination is a systemic problem that has been interwoven into the fabric of our political, social and economic lives, and the technology sector is no different. However, this is compounded when you consider the multiple factors that impact and exacerbate this inherent discrimination."

The chair further added "We will consider the responsibilities of governments and private sector in ensuring that adequate safeguards, norms and standards exist, and women and girls' fundamental rights are not violated while using digital technologies." "There will be calls also to provide more opportunities for women in innovation, as well as funding and investment, and to eliminate algorithms that perpetuate and deepen existing discrimination and biases.

Address by UN Secretary General Mr. Antonio Guterres at the opening of the sixty-seventh UN CSW session

UN Secretary- General Antonio Guterres in his opening remarks mentioned "women's rights is vanishing - including in countries such as Afghanistan, where women and girls have been, in effect, erased from public life - and as gender equality is growing ever more distant."

“Your focus this year on closing gender gaps in technology and innovation could not be more timely. Because as technology races ahead, women and girls are being left behind,” he said. He further added,

“The math is simple: without the insights and creativity of half the world, science and technology will fulfil just half their potential,” he added.

Address by Under-Secretary-General of the United Nations and UN Women, Executive Director, Ms. Sima Bahous at the opening of the sixty-seventh UN CSW session

The Executive Director of UN Women Sima Bahous, told the meeting that “technology and innovation are proven accelerators to drive concrete progress, once again, across the 2030 Agenda for Sustainable Development.” Harnessed effectively, she said, “technology and innovation can be game-changers to catalyze poverty reduction, decrease hunger, boost health, create new jobs, mitigate climate change, address humanitarian crises, improve energy access and make entire cities and communities safer and more sustainable – benefitting women and girls.”

General Discussion

The general discussion on the priority theme was held on 6th ,8th ,9th ,13th ,14th ,15th March to follow up to the Fourth World Conference on Women and to the twenty-third special session of the General Assembly. The member states presented statements highlighting the goals attained, achievements made and efforts underway to achieve to close gender gaps and meet challenges. The member states highlighted the major challenges and gaps relating to the priority and review theme which was digital, innovation and technological change for achieving gender equality and empowerment of all women and girls at all levels living in both rural and urban area in the digital age.

Ministerial Round Tables

The ministerial segments were organized in 4 round tables on the CSW67 Priority theme: innovation and technological change, and education in the digital age for achieving gender equality and the empowerment of all women and girls. The Ministerial round tables were organized to exchange experiences, lessons learned and good practices on innovation and technological change, and education in the digital age for achieving gender equality and the empowerment of all women and girls. The

topic of the ministerial segment round table are mentioned below:

- ▶ Round table 1: good practices in addressing barriers to bridge the gender digital divide and promote education in the digital age for achieving gender equality
- ▶ Round table 2: fostering inclusive innovation and technological change to empower women and girls and create safer digital spaces
- ▶ Round table 3: good practices in addressing barriers to bridge the gender digital divide and promote education in the digital age for achieving gender equality
- ▶ Round table 4: fostering inclusive innovation and technological change to empower women and girls and create safer digital spaces

Ministerial Segment on 8th March on the occasion of International Women's Day

On the occasion of the International Women's Day, 8th March 2023 there was ministerial segment organized in UN Building amid CSW sixty-seventh session. On the day, the session was addressed by UN general secretary and his speech is summarized below. The 8th March was celebrated by Activists, Leaders of CSOs at national, regional and international level.

Message on the International Women's Day by the UN Secretary-General, António Guterres

On International Women's Day, we celebrate the achievements of women and girls across all walks of life, in all corners of the world. But we also recognize the enormous obstacles they face from structural injustices, marginalization, and violence, to cascading crises that affect them first and worst, to the denial of their personal autonomy and rights over their bodies and lives. Gender-based discrimination harms everyone – women, girls, men, and boys. International Women's

Day is a call to action. Action to stand with women who are demanding their fundamental rights at great personal cost. Action to strengthen protection against sexual exploitation and abuse. And action to accelerate women's full participation and leadership. This year's theme stresses the need for technology and innovation to advance gender equality. Technology can expand pathways to education and opportunities for women and girls. But it can also be used to amplify abuse and

hatred. Today, women make up under a third of the workforce in science, technology, engineering, and maths. And when women are under-represented in developing new technologies, discrimination may be baked in from the start. That is why we must close the digital divide and increase the representation of women and girls in science and technology. Women's exclusion from the digital world has shaved an estimated \$1 trillion from the GDP of low- and middle-income countries in the last decade — a loss that could grow to \$1.5 trillion by 2025 without action. Investing in women uplifts all people, communities, and countries. Let us work together – across governments, the private sector and civil society –to build a more inclusive, just, and prosperous world for women, girls, men, and boys everywhere.

High level Interactive Dialogue

On 9th March, there was interactive dialogue on the priority review theme. The CSW sixty-seventh session's review theme was on the challenges and opportunities in achieving gender equality and the empowerment of rural women and girls. The dialogue consisted with Voluntary presentations by Member States and followed by an interactive dialogue among the delegates and government representatives.

Interactive dialogue with youth representatives on the priority theme

The 67th session of the Commission on the Status of Women (CSW67) marked a momentous milestone for youth representatives, who took part in an interactive dialogue around the CSW priority theme on Monday, 13 March. The event, organized by UN Women included diverse youth leaders in the official negotiations for the first time, opening space for them to share experiences, lessons learned and best practices relating to the role of innovation and technological change in achieving gender equality and empowering women and girls.

The interactive dialogue brought together a wide range of stakeholders including youth leaders, activists, civil society and government representatives, and the private sector to highlight the importance of collective responsibility for enacting inclusive digital policies. With the rise of digital technologies, youth representatives emphasized the essential need to ensure that no one is left behind, particularly women and

girls in rural and marginalized areas, gender minorities and persons with disabilities. A major issue discussed during the dialogue was the prevalence of online violence and hate speech against women and girls. The youth representatives highlighted the importance of designing gender-inclusive tech-based solutions and advocating for digital policies that ensure equal access and opportunities for women and girls.¹

Interactive dialogue on the emerging issue

The Interactive dialogue held on 16th March was focused on the theme getting back on track: Achieving gender equality in a context of overlapping emergencies. The interactive dialogue provided an opportunity to discuss how the overlapping emergencies such as COVID19, climate change and conflicts are affecting the achievement of the SDGs. The dialogue also focused on selected thematic areas on food security, poverty eradication, employment, unpaid care work and gender statistics. The dialogue gathered lessons learnt and good practices from current as well as past crises and have identified areas of further work to build back better, recover and deliver our common objectives for achieving gender equality and empowerment of all women and girls by 2030. The dialogue brought together stakeholders including government officials and representatives of non-governmental organizations, youth and the United Nations system. The interactive dialogue started with presentations by a small number of invited participants and it was followed by good practice examples and other contributions from Member States and non-governmental organizations. The outcome of the meeting was to be included in the form of a summary of the Chair of the Commission, prepared in consultation with the regional groups, through the members of the Bureau.

Interactive Expert Panel on Priority Theme

The Interactive Expert Panel was organized during the CSW67 session. It was an opportunity for the exchange of views, experiences, and new insights on the latest available research and good policies and practices relevant to integrating an intersectional approach in all areas within the technological sector. The panel had expert's presenters and they made a presentation on the priority theme. After the presentations questions and comments were followed by a moderated discussion from the floor. The interactive expert panel was moderated by a Vice-Chair of the CSW Bureau. It begun with short presentations by six experts, followed by comments, questions and contributions from Member States and other stakeholders

1 <https://www.unwomen.org/en/news-stories/news/2023/03/young-leaders-take-center-stage-at-csw67-interactive-dialogue>

addressed to the panelists. The delegates from Member States engaged in the dialogue on a voluntary basis. UN Women facilitated an online application process for representatives of NGOs in consultative status with ECOSOC. The topics for discussion were as below:

- ▶ Increasing access to and use of digital technologies and strategic financial levers for women and girls
- ▶ Enhancing women's and girls' digital skills and competencies towards their economic empowerment in a changing world of work
- ▶ Embedding gender perspectives across innovation and technology design, development and deployment
- ▶ Improving transparency and accountability in the provision and use of digital technologies and in the governance and protection of data
- ▶ Promoting civic space and preventing and eliminating technology-facilitated gender-based violence

Informal consultations on agreed conclusions

The Agreed Conclusions of CSW is the blue print for member states and CSOs working on women and girl's empowerment and achieving gender equality. The draft conclusions of the UN sixty-seventh CSW session was discussed in several rounds in the plenary and negotiated bi-laterally and multilaterally in different groups through informal consultations. The facilitator and the team of UN Women team were able to successfully bringing the document in the agreed point to all the member states. On 20th March 2023, the session successfully adopted the 29 pages long agreed conclusions with 89 agreed points on the priority theme of CSW 67.

The UN CSW67 has reaffirmed existing commitments and set out areas and issues requiring attention in conjunction with the priority theme and a series of actions to be taken by Governments and other stakeholders to:

- (a) Prioritize digital equity to close the gender digital divide;
- (b) Leverage financing for inclusive digital transformation and innovation towards achieving gender equality and the empowerment of all women and girls;
- (c) Foster gender-responsive digital and science and technology education in the digital age;
- (d) Promote the full, equal and meaningful participation and leadership as well as the full employment of women in technology and innovation;
- (e) Adopt gender-responsive technology design, development and deployment;
- (f) Strengthen fairness, transparency and accountability in the digital age;

- (g) Enhance data science to achieve gender equality and the empowerment of all women and girls; (h) Prevent and eliminate all forms of violence, including gender-based violence that occurs through or is amplified by the use of technologies.

The Commission has recognized its primary role in the follow-up to the Beijing Declaration and Platform for Action and called upon the United Nations system entities, relevant international financial institutions and multi-stakeholder platforms, and the United Nations Entity for Gender Equality and the Empowerment of Women (UN-Women) to support efforts to ensure women's full and effective participation and decision-making in public life, as well as the elimination of violence, for achieving gender equality and the empowerment of all women and girls.²

Closing of CSW67 session

This year's Commission on the Status of Women marked as a major milestone in the history of putting forward the digital education and technology for achieving women and girl's empowerment and ultimately achieving gender equality. Together, all the delegates of member states, and representatives of civil society organizations have set the global normative framework on gender equality, technology and innovation that will shape the lives of women and girls right across the world.

Beyond Beijing Committee Nepal team's engagement in different events

BBC Nepal team participated in the sixty-seventh CSW session and lobbied for progressive text in the Agreed Conclusion. The "National Call for Action for achieving Gender Equality" was the voice of grassroot women and girls in all their diversity which was disseminated during the parallel event organized by BBC Nepal. The call for action was produced in the consultation with the members of Women Major Group for Sustainable Development in Nepal (WMG-SDN) and grassroot women CSOs representatives and young people from 7 provinces. During the CSW sixty-seventh session, the other events we engaged are as following:

- I. On 6th March 2023, in ARROW's side event entitled "Addressing digital divide to ensure SRHR for All" Ms. Krishna Kumari Waiba from BBC Nepal was invited as panelist to speak on the outcomes of the provincial and national

2 <https://documents-dds-ny.un.org/doc/UNDOC/GEN/N23/094/25/PDF/N2309425.pdf?OpenElement>

consultation and the key issues and demands of Nepalese women in relation to the priority theme. In this session, along with Nepal there were panelists from India and Bangladesh who also shared about the digitalization and SRHR status in their country context.

II. On March 13th, ARROW and the Safe Abortion Advocacy Initiative-Global South Engagement (SAIGE) organized a parallel event entitled 'Leveraging Digital Innovations for Improving Access to Abortion' highlighting the situation of safe abortion in the Global South with a special focus on innovation and technological change in the digital age for improving safe abortion, gender equality and the empowerment of all women and girls. In the event Ms. Kalpana Rai was one of the panelists from BBC Nepal who shared the context on Safe abortion and the advocacy campaigns led by BBC Nepal.

III. BBC Nepal engaged in the panel event on 'Antigender hate towards WHRDs in the digital ecosystem', jointly organised by the Women Major Group, RESURJ and AWID. The event was focused on the discussion on emerging challenges faced by women human rights defenders and LGBTBIQ+ activists including attacks by anti-rights groups and increasing regulation, censorship and silencing of women's voices in the digital space.

IV. BBC Nepal also engaged in the event organized by Equal Measures 2030 parallel event 'Partnering for gender equality, empowerment and education: A CSW67 conversation'. She discussed key findings of the SDG Gender index focusing on SRHR and the impact of COVID-19 on women and young people in Asia and the Pacific. Despite the Asia region making significant progress on

the number of girls who completed some secondary education, this progress is expected to be reversed by the pandemic.

V. Likewise, BBC Nepal also participated in the parallel event organized by WOREC on the theme Transforming Values: Strengthening leadership. The event was focused on the discussions how can the existing digital gap be closed and the ways for utilizing the technology in breaking the barriers of conventional leadership structure. The event had diverse speakers as panelists who shared their values and experience on the event's theme.

VI. BBC Nepal also joined the side event entitled "How grassroots feminist are breaking the cycle of conflict and climate disaster", the discussion was focused on Climate Change and access to digitalization for All from the intersectional perspectives. The event was fruitful to bring the voices of marginalized women

voices who are the frontliners in Climate Change and its impacts. In the event, From Nepal Ms. Pratima Gurung was one of the speakers who strongly presented the status and recommendations from marginalized women's perspectives.

महिलाको स्थिति सम्बन्धी आयोगको ६७ औं सत्रलाई महासचिव श्री एन्टोनियो गुटेरसको सम्बोधन

साधारण सभा

०६ मार्च २०२३

(सबै अंग्रेजी संस्करणमा)

महिलाको स्थिति सम्बन्धी आयोगको सत्र संयुक्त राष्ट्रसङ्घमा वार्षिक रूपमा आयोजना हुने सबैभन्दा महत्वपूर्ण मध्येको एउटा कार्यक्रम हो ।

विश्वमा जताततै महिला र बालिकाहरूको अधिकारहरू हनन् भइरहेको, नियन्त्रण हानी, मौन वा बदनाम गर्न खोजिएको, हिंसालाई बढवा दिइरहेको र उल्लङ्घन भइरहेको समयमा यो सत्रको आयोजना हुनु अझ धेरै महत्वको विषय हो ।

दशकौं लगाएर हासिल भएका प्रगति हाम्रा आँखा सामुन्ने बिलाउँदै छन् । अफगानिस्तानमा महिला तथा बालिका सार्वजनिक जीवनबाट मेटिँदै छन् । धेरै मुलुकहरूमा महिलाका यौन तथा प्रजनन स्वास्थ्य अधिकारहरू फिर्ताउँदै छन् ।

केही मुलुकहरूमा विद्यालय जाने बालिकाहरू अपहरण र आक्रमणको जोखिममा छन् । अन्य मुलुकहरूमा कमजोर महिलाहरूको संरक्षण गर्ने सपथ खाएका प्रहरीहरूले उनीहरू माथि धावा बोली रहेका छन् । यु एन वुमनको भनाइ छ, लैङ्गिक समानता भन्नु-भन्नु टाढा हुँदैछ । अहिलेकै बाटोमा हिँड्यौं भने पनि ३०० वर्ष लाग्छ ।

मातृ मृत्यु दर बढ्दो छ । गर्भावस्थामा वा बच्चा जन्माउँदा प्रत्येक दुई मिनेटमा एक महिलाको मृत्यु भइरहेको छ । अधिकांश ती रोक्न सकिने मृत्यु हुन् । कोभिड-१९ को प्रभावका कारण लाखौं बालिकाहरू विद्यालय बाहिर रहन बाध्य छन्, आमा तथा स्याहारकर्ताहरू तलब पाउने रोजगारीबाट विमुख हुन बाध्य छन् र बालिकाहरू सानै उमेरमा विवाह गर्न बाध्य छन् ।

युक्रेन देखि साहेलसम्मको संकट र द्वन्द्वले महिला र बालिकालाई सबैभन्दा पहिले र सबैभन्दा नराम्रो असर पारेको छ । साथै अन्तर्राष्ट्रिय स्तरमा अझै पनि केही मुलुकहरूले बहुपक्षीय सम्झौताहरूमा लैङ्गिक दृष्टिकोणलाई समावेश गर्न प्रतिवाद गरिरहेका छन् ।

प्रिय मित्रहरू,

पितृसत्ताले फेरि फर्कनका लागि संघर्ष गर्दैछ। तर हामी पनि त्यस्तै छौं।

म यहाँ ठूलो स्वरमा स्पष्टसंग भन्न चाहन्छु : संयुक्त राष्ट्रसङ्घ सबैतिर महिला तथा बालिकासंग उभिन्छ।

संयुक्त राष्ट्रसङ्घका उप-महासचिव तथा यु एन वुमनका कार्यकारी निर्देशकले हालसालै सम्बन्धित अधिकारीहरूका लागि स्पष्ट सन्देश सहित अफगानिस्तानको भ्रमण गर्नु भएको छ : महिला तथा बालिकाहरूको मौलिक मानव अधिकारहरू छन् र हामी उनीहरूका निम्ति संघर्ष गर्न कहिल्यै छाड्ने छैनौं।

संसारभरिका मुलुकमा रहेका संयुक्त राष्ट्रसङ्घको टोली र मानवीय निकायहरूले आपतकालीन अवस्थामा महिलाहरूलाई व्यवहारिक सहयोग र हेरचाह प्रदान गर्न मद्दत गरिरहेका छन्। हाम्रा सबै मानवीय तथा विकासका कार्यक्रमहरूमा लैङ्गिक समानता र बालिका तथा महिलामा लगानी मुख्य केन्द्रबिन्दु हो। हाम्रा राजनीतिक तथा शान्ति कायम राख्ने मिसनहरूले शान्ति प्रकृत्यामा महिलाको सहभागिता बढाउने र हाम्रा राजनीतिक कार्यक्रमहरूमा महिलाका प्राथमिकताहरूको सुनिश्चित गर्ने कामलाई निरन्तरता दिइरहेका छन्। दीगो र टिकाउ शान्तिका लागि यही नै एक मात्र बाटो हो।

प्रतिष्ठित प्रतिनिधि मण्डल तथा प्रिय मित्रजन हामी स्पष्ट होऔं : अन्तर्राष्ट्रिय ढाँचाले विश्वका महिला तथा बालिकाका निम्ति काम गरिरहेको छैन। तिनीहरूलाई परिवर्तन गर्न आवश्यक छ।

दीगो विकासका लक्ष्यहरूलाई सही मार्गमा ल्याउन र अन्तर्राष्ट्रिय आर्थिक प्रणालीलाई सुधारका लागि प्रोत्साहन गर्ने मेरो पहलले मुलुक स्तरमा महिला र बालिकामा लगानी गर्न स्रोत वृद्धि गर्ने ध्येय राखेको छ।

हाम्रा साभा एजेण्डा वारेको मेरो प्रतिवेदनले सबै क्षेत्रमा लैङ्गिक समानताका लागि हामीले गरेका कामहरू वारे प्रकाश पार्दछ।

भविष्यका शिखर बैठकहरूको तयारीका सीलसिलामा सदस्य राष्ट्रहरूलाई हामीले पुऱ्याउने सबै सहयोगमा लैङ्गिक समानता र महिलाका अधिकारहरूको वारे हाम्रा प्रतिबद्धतालाई सम्मान

गर्न मैले संयुक्त राष्ट्रसङ्घीय प्रणालीलाई निर्देशन दिएको छु ।

हाम्रा साभा एजेण्डाका अंशका रूपमा हाम्रा सबै कामका स्तम्भहरूमा लैङ्गिक समानताका सम्बन्धमा हाम्रा क्षमता बारे मैले एउटा स्वतन्त्र समीक्षा गर्न लगाएको छु । यसका निष्कर्ष र सुझावहरूले संरचना, वित्तीय व्यवस्था र नेतृत्वका बारे सम्बोधन गर्ने छन्, ता कि हामीले विश्वभरिका महिलाका लागि उत्तम तरिकाले प्रवाह गर्न सकौं ।

हाम्रो काममा लैङ्गिक समानताको दिशातर्फ जनशक्तिमा मिलाइएको व्यवस्था लैङ्गिक समानताका लागि एक महत्वपूर्ण पाइला हो ।

लैङ्गिक समानताका सम्बन्धमा प्रणाली व्यापी रणनीति अन्तर्गत पाँच वर्ष हामीले लामो बाटो तय गर्यौं ।

हाम्रा माथिल्ला नेतृत्व र हाम्रा आवासीय संयोजकहरूमा लैङ्गिक समानतामा पुग्यौं ।

२०२५ सम्ममा सिङ्गो सचिवालयमा व्यवसायिक कर्मचारीको हकमा समानताको नजिक पुग्ने प्रक्षेपण गरिएको छ-तोकिएको समय सीमा भन्दा तीन वर्ष अगाडि- तर मिशनहरूमा बाधाहरूलाई उछिन्न भने बढी मुस्कल छ ।

अहिले हाम्रो प्राथमिक क्षेत्रमा प्रगतिमा धिमा भएको ठाउँमा प्रयास गर्ने हो । मलाइ आशा छ, सदस्य राष्ट्रहरूले परिवर्तनको आवश्यकतालाई बुझ्नु हुने छ, र लैङ्गिक समानताको दिशातर्फ हाम्रो अभियानलाई सहज तुल्याउने नियमहरूलाई अनुकूल बनाउनमा सहयोग गर्नु हुनेछ ।

प्रतिष्ठित प्रतिनिधिमण्डल तथा प्रिय मित्रहरू,

यो वर्ष प्रविधि तथा नवप्रवर्तनमा रहेको लैङ्गिक दूरी घटाउने तपाइँहरूको बढी भन्दा बढी प्रयास समयमै हुन सकेन । किनभने जसरी प्रविधि अगाडि दौडिरहेको छ, महिला तथा बालिकाहरू भने पछाडि छोडिएका छन् । त्यसको हिसाब सरल छ : आधा संसारको अन्तरदृष्टि र सिर्जनशीलता बेगर विज्ञान तथा प्रविधिको सम्भाव्यता पनि आधा मात्र पुरा हुने छ ।

तीन अर्ब मानिसहरू अझै पनि इन्टरनेटसंग जोडिएका छैनन्, तिनीहरूमध्ये अधिकांश विकासोन्मुख मुलुकका महिला तथा बालिकाहरू हुन् ।

अति कम विकसित मुलुकहरूमा १९ प्रतिशत महिला तथा बालिका मात्र अनलाइनमा छन् । अन्तर्राष्ट्रिय तवरमा बालिका तथा महिलाको एक तिहाई अंश मात्र विज्ञान, प्रविधि, इन्जिनियरिङ्ग र गणितका विद्यार्थी छन् ।

प्रविधि उद्योगमा पुरुषले महिलालाई दुई एको संख्याका दरले उछिनेका छन् । तर कृत्रिम बुद्धिमत्ता (artificial intelligence) तर्फ भने पाँचजना कामदारमा एक जना मात्र महिला छन् । साथै कृत्रिम बुद्धिमत्ताले हाम्रो भविष्यको विश्वलाई आकार दिइरहेको छ । हामी आशा गरौं त्यो विल्कुलै लैङ्गिक पक्षपात पूर्ण तरिकाले निर्धारण हुने छैन ।

कोभिड-१९ महामारीले इन्टरनेटमा असमान पहुँचलाई बढायो र महिला तथा बालिकाले अनलाइन सामना गर्नु परेको जोखिमलाई अझ तीव्र पायो ।

सामाजिक मिडिया प्लेटफर्महरूमा महिलाद्वेषी भ्रामक र गलत सूचना फैलिंदो छ ।

“लैङ्गिक ट्रोल” बनाउँदोले विशेष गरी महिलालाई चुप लगाउन र सार्वजनिक जीवनभन्दा बाहिर रहने गरी बाध्य पार्न लक्षित छन् । कथा-गाथा भुठो हुन सक्छ, तर यसले पुऱ्याउने क्षति भने ज्यादै साँचो हुन्छ ।

प्रतिष्ठित प्रतिनिधि मण्डल, प्रिय मित्रहरू,

सदियौं देखिको पितृसत्ता, भेदभाव र हानीकारक रूढीवादले विज्ञान तथा प्रविधिमा ठूलो लैङ्गिक खाडल निर्माण गरेको छ । विज्ञानको कोटिमा नोबेल पुरस्कार पाउने महिलाको संख्या तीन प्रतिशत मात्र छ ।

तीन वर्ष पहिले इम्यानुयल सारपेन्टर र जेनिफर डोडनाले विज्ञानमा नोबेल पुरस्कार जित्ने महिलाको टिमको रूपमा इतिहास रचे । पहिलो पल्ट ।

पुरुषको टिमले १७२ पटक पुरस्कार पाएको छ ।

बिग डाटा “नयाँ सुन” हो र आजको राजनीतिक तथा व्यापारिक निर्णयको आधारशीला हो ।

तर यसले अक्सर लैङ्गिक भिन्नतालाई बेवास्ता गर्छ, अथवा महिला प्रति पुरै आँखा चिम्लिन्छ - परिणामतः सुरु देखि नै लैङ्गिक असमानतामा निर्माण भएको उत्पादन र सेवा बन्छ ।

जताततै हामी लैङ्गिक पक्षपात पूर्ण अनुदेश (algorithms) फैलिरहेको पाउँछौं ।

हामी महिलाका अधिकारका निम्ति हाम्रा सिलिकन उपत्यकालाई मृत उपत्यका बनेको हेर्न सक्दैनौं । एउटा भविष्यका निम्ति हामीलाई सबैको योगदानको खाँचो छ, जहाँ प्रविधिले मानवतालाई वसमा राख्ने भन्दा मानवताले प्रविधिलाई नियन्त्रणमा राखोस् ।

लैङ्गिक असमानता भनेको शक्तिको प्रश्न हो । आज म शक्तिलाई बराबरी गर्नमा तीन किसिमबाट तत्कालै काम गर्नका निम्ति आह्वान गर्दछु ।

पहिलो, विशेषगरी विश्वको दक्षिण भूभागमा महिला तथा बालिकाका निम्ति शिक्षा, आय र रोजगारी बढाएर । दक्षिण भूभागमा महिलालाई अनलाइन संसारसंग जोड्दा हामीले बहदो गरिवी र असमानताको तहलाई सम्बोधन गर्न जरुरी छ ।

दोश्रो, नेतृत्वकर्ताहरूले सरकार देखि बैठक कक्ष र कक्षा कोठासम्म विज्ञान तथा प्रविधिमा महिला तथा बालिकाको पूर्ण सहभागिता र नेतृत्वलाई प्रोत्साहन गर्ने पर्दछ ।

प्रविधि, नवप्रवर्तन, शिक्षा र लैङ्गिक समानता सम्बन्धमा संयुक्त राष्ट्रसङ्घको अहिले सम्मकै पहिलो प्रतिवेदनले धेरै सिफारिसहरू गरेका छन् । तिनीहरूको पालना गर्ने पर्दछ ।

सो प्रतिवेदनले लैङ्गिक उत्तरदायी शिक्षा र सीप तालिम, मानवअधिकारलाई लैङ्गिक समानतासँग आवद्ध गर्ने अनुदेश (algorithms) र डिजिटल लैङ्गिक विभाजनलाई जोड्ने सेतुमा लगानीका निम्ति आह्वान गरेको छ ।

विगतमा भन्दा अहिले हामीलाई ज्यादै धेरै सरकार, नागरिक समाज, निजी क्षेत्र र प्रविधि समुदायको सामूहिक कार्यको खाँचो रहेको छ ।

तेश्रो, हामीले महिला तथा बालिकाका निम्ति सुरक्षित डिजिटल वातावरण सिर्जना गर्ने पर्दछ ।

डिजिटल प्लेटफर्ममा सूचना सदाचारिताका निम्ति आचारसंहितालाई अगाडि बढाउन संयुक्त राष्ट्रसङ्घले अरू सरोकारवालाहरूसंग काम गर्दैछ । यसको लक्ष्य हो अभिव्यक्ति स्वतन्त्रता सम्बन्धी अधिकारको रक्षा गर्दै गर्दा हानीलाई घटाउने र जावफदेहीतालाई बढाउने ।

महामहिमज्यूहरू,

विज्ञान, प्रविधि र नवप्रवर्तनमा महिलाको पूर्ण योगदानलाई प्रवर्धन गर्नु भनेको परोपकारको काम गर्नु होइन अथवा महिलालाई कृपा गर्नु पनि होइन । यो गर्नु पर्ने काम हो र यसले सबैलाई फाइदा गर्छ ।

जब महिलाले अनलाइन स्वास्थ्य सेवा पाउँछन्, उनको परिवार र समुदाय स्वस्थ रहन्छ । जब महिलाले विना पक्षपात बैंक तथा स्रोतहरूमा अनलाइन पहुँच पाउँछन्, उनीहरूले व्यवसाय सुरु गर्दछन्, यसबाट समाज र अर्थतन्त्रलाई फाइदा पुऱ्याउँछ ।

जब महिलाले सुरक्षित डिजिटल प्लेटफर्ममा पहुँच पाउँछन्, उनीहरूले विश्वलाई बदल्न सक्ने समुदाय निर्माण गर्दछन् । ३ मी टु अभियानलाई हेर्नुहोस् ।

साथै जब महिला वैज्ञानिक तथा प्राविधिज्ञहरूले अन्तर्राष्ट्रिय समस्याहरू सुल्झाउँछन्, उपायहरू पत्ता लगाउने सम्भावनालाई दुगुना पार्दछन् ।

प्राविधिक नेताहरू, विशेषगरी, महिलालाई थाहा छ कि असमानता र सीमान्तिकरण भनेको नैतिक र व्यावसायिक गतिरोध हो ।

महिला तथा बालिकाहरू विज्ञान तथा प्रविधिलाई पहुँचयोग्य, समावेशी र सुरक्षित बनाउने प्रयासमा जुटेका छन् ।

साथै धेरै मुलुकहरूमा बालिकाहरू धेरै संख्यामा विज्ञान, प्रविधि र गणित विषय अध्ययन गर्दछन् । यसलाई सबैतिर अनुशरण गर्नु पर्दछ ।

महिला तथा बालिकालाई चुप बस्न दिइने छैन । आफ्ना धेरै स्वतन्त्रताका निम्ति विश्वभरी उनीहरूको आवाजलाई घन्काउनु छ ।

हामीले खोजेको रूपान्तरणका निम्ति महिलाको स्थिति सम्बन्धी आयोग डायनामो र उत्प्रेरक हो । महिलाद्वेषी सम्बन्धी पछाडि धकेल्ने प्रवृत्ति विरुद्ध हामी सबैले पछाडि धकेल्न तयार होऔं र महिला, बालबालिका तथा हाम्रो संसारलाई अगाडि बढाऔं ।

धन्यवाद ।

Secretary-General's remarks to the Commission on the Status of Women

António Guterres

06 March 2023

The session of the Commission on the Status of Women is one of the most important annual events at the United Nations.

It takes on even greater significance at a time when women's rights are being abused, threatened, and violated around the world.

Progress won over decades is vanishing before our eyes.

In Afghanistan, women and girls have been erased from public life.

In many places, women's sexual and reproductive rights are being rolled back.

In some countries, girls going to school risk kidnapping and assault.

In others, police prey on vulnerable women they have sworn to protect.

Gender equality is growing more distant. On the current track, UN Women puts it 300 years away.

Maternal mortality is increasing. One woman dies every two minutes during pregnancy or childbirth; most of those deaths are preventable.

The impact of the Covid-19 pandemic continues for millions of girls forced out of school, mothers and caregivers forced out of paid employment, and children forced into early marriage.

From Ukraine to the Sahel, crisis and conflict affect women and girls first and worst.

And at the international level, some countries now even oppose the inclusion of a gender perspective in multilateral negotiations.

Dear friends,

The patriarchy is fighting back. But so are we.

I am here to say loud and clear: The United Nations stands with women and girls everywhere.

The Deputy-Secretary-General and the Executive Director of UN Women recently visited Afghanistan with a clear message for the authorities: women and girls have fundamental human rights, and we will never give up fighting for them.

United Nations Country Teams and humanitarian agencies around the world are helping to provide practical support and care for women in crisis situations. Gender equality and investment in girls and women are central to all our humanitarian and development work.

Our political and peacekeeping missions continue to promote women's participation in all peace processes, and to ensure women's priorities are integral to our political work. This is the only route to sustainable, enduring peace.

Distinguished delegates, dear friends,

Let's be clear: global frameworks are not working for the world's women and girls. They need to change.

My initiatives for a stimulus to get the Sustainable Development Goals on track, and to reform the global financial system, aim to increase resources for investment in women and girls at the country level.

My report on Our Common Agenda highlights gender equality in all we do.

I have instructed the United Nations system that all our support to Member States in preparing for the Summit of the Future must reflect our commitment to gender equality and women's rights.

As part of Our Common Agenda, I commissioned an independent review of our capacity around gender equality across all pillars of our work. The conclusions and recommendations will address structures, funding, and leadership, so we can better deliver for the women of the world.

Gender parity in our personnel is a vital step towards gender equality in our work.

Five years into the System-Wide Strategy on Gender Parity, we have come a long way.

We reached gender parity among our senior leadership and our Resident Coordinators.

The Secretariat as a whole is forecast to be close to parity in professional staff in 2025 – three years before the deadline – but the obstacles are more difficult to surmount in the missions.

Our efforts will now prioritize areas where progress has been slow. I hope Member States will understand the need for change, and will support us in adapting our rules to facilitate our movement towards gender parity.

Distinguished delegates, dear friends,

Your focus this year on closing gender gaps in technology and innovation could not be more timely.

Because as technology races ahead, women and girls are being left behind.

The math is simple: without the insights and creativity of half the world, science and technology will fulfil just half their potential.

Three billion people are still unconnected to the internet, the majority of them women and girls in developing countries.

In Least Developed Countries, just 19 percent of women are online.

Globally, girls and women make up just one-third of students in science, technology, engineering, and mathematics.

In the tech industry, men outnumber women two to one. But in Artificial Intelligence, only about 1 out of five workers is a woman. And artificial intelligence is shaping our future world. Let's hope it will not be shaped in a totally gender-biased way.

The Covid-19 pandemic magnified inequalities in access to the internet and intensified the dangers women and girls face online.

Misogynistic disinformation and misinformation flourish on social media platforms.

So-called “gender-trolling” is specifically aimed at silencing women and forcing them out of public life.

The stories may be fake, but the damage done is very real.

Distinguished delegates, dear friends,

Centuries of patriarchy, discrimination and harmful stereotypes have created a huge gender gap in science and technology.

Women account for just three percent of Nobel Prize winners in science categories.

Three years ago, Emmanuelle Charpentier and Jennifer Doudna made history as the first all-women team to win a Nobel prize in science. Ever.

Teams of men have shared the prize 172 times.

Big data is the “new gold”, and the foundation of today’s political and business decisions.

But it often ignores gender differences – or turns a blind eye to women altogether – resulting in products and services that bake in gender inequality from the start. We see gender bias algorithms proliferate everywhere.

We cannot let the Silicon Valleys of our world become Death Valleys for women’s rights.

We need the full contributions of all, for a future in which humanity controls technology rather than the other way around.

Gender inequality is a question of power. Today, I call for urgent action to equalize power in three ways.

First, increasing education, income and employment for women and girls, particularly in the Global South.

Connecting women in the Global South to the online world requires us to address rising levels of poverty and inequality.

Second, leaders must promote women's and girls' full participation and leadership in science and technology, from governments to board rooms and classrooms.

The United Nations' first-ever report on technology, innovation, education and gender equality provides many recommendations. They must be followed.

It calls for gender-responsive education and skills training; algorithms that align with human rights and gender equality; and investment in bridging the digital gender divide.

More than ever, we need collective action by governments, civil society, the private sector, and the technology community.

Third, we must create a safe digital environment for women and girls.

The United Nations is working with other stakeholders to advance a Code of Conduct for information integrity on digital platforms. The goal is to reduce harm and increase accountability while defending the right to freedom of expression.

Excellencies,

Promoting women's full contributions to science, technology and innovation is not an act of charity or a favour to women. It is a must and it benefits everyone.

When women get medical services online, their families and communities are healthier.

When women access online banking and resources, without bias, they start businesses that benefit their societies and economies.

When women have access to safe digital platforms, they build communities that can change the world. Look at the #MeToo movement.

And when women scientists and technologists tackle global problems, they multiply the chance of finding solutions.

Many technology leaders, especially women, know that inequality and exclusion are a moral and commercial dead end.

Women and girls are leading efforts to make science and technology accessible, inclusive, and safe.

And in many countries, girls are studying science, technology and math in record numbers. This must be followed everywhere.

Women and girls will not be silenced.

Their demands for their rights and freedoms echo around the globe.

The Commission on the Status of Women is a dynamo and catalyst for the transformation we need.

Together, let's push back against the push back on misogyny and forward for women, girls, and our world.

Thank you.

महिलाको स्थिति सम्बन्धी आयोगको सत्सङ्गिऔँ बैठकको उद्घाटन वक्तव्यः डिजिटल अधिकार महिलाको अधिकार हो ।

महिलाको स्थिति सम्बन्धी आयोगको ६७ औँ सत्रमा संयुक्त राष्ट्रसङ्घका उप-महासचिव तथा यु एन वुमनका कार्यकारी निर्देशक श्री सिमा बाहुसद्वारा उद्घाटन वक्तव्य

६ मार्च २०२३

यु एन वुमन कार्यकारी निर्देशक सिमा बाहुस

विश्वले अहिले एउटा नयाँ प्रकारको गरीबीको सामना गरिरहेको छ, जसले महिला र बालिकाहरूलाई विनाशकारी तरिकामा बहिष्कृत गर्छ- डिजिटल गरिबीले ।

डिजिटल विभाजन लैङ्गिक असमानताको नयाँ अनुहार बनेको छ, जुनले आजको दुनियाँमा महिला र बालिकाहरू विरुद्धको प्रतिरोधको साथ देखिने गरी जोडिएको छ ।

त्यसैले महिलाको स्थिति सम्बन्धी यो ६७ औँ आयोग (CSW) को काम समयसापेक्ष र आलोचनात्मक छ ।

हामी यस आयोगले जे सबै भन्दा राम्रो गर्छ त्यही गर्न भेट्दैछौँ : महत्वपूर्ण मुद्दाको लागि मापदण्ड र मापदण्डहरू विकास गर्न जसले अवसर र चुनौती दुवै प्रदान गर्दछ ।

महिलाको स्थिति सम्बन्धी आयोगको जनादेश यस वर्ष रहेको प्राथमिकता विषयमा प्रतिष्ठित छ ।

डिजिटल क्रान्तिले महिला र बालिकाहरूका लागि अभूतपूर्व अवसरहरू प्रस्तुत गर्दछ । साथै यसले गहिरा नयाँ चुनौतिहरू पनि जन्माएको छ, लैङ्गिक असमानताहरूलाई गम्भीर रूपमा जटिल बनाइदिएको छ ।

महासचिवको रिपोर्ट स्पष्ट छ । डिजिटल अन्तरलाई नघटाइ हामीले लैङ्गिक समानता हासिल गर्ने छैनौँ ।

तथ्याङ्कहरू चिन्तित पार्ने छन् । पुरुषको तुलनामा महिलाले स्मार्टफोनको स्वामित्व पाउने सम्भावना १८ प्रतिशत कम छ, र इन्टरनेटको पहुँच वा प्रयोग गर्ने सम्भावना निकै कम छ । गत वर्ष मात्रै महिलाभन्दा २५ करोड ९० लाख बढी पुरुष अनलाइन थिए । धेरै देशहरूमा विज्ञान र प्रविधि विषयहरूमा केटीहरू केटाहरूसँग मिल्दोजुल्दो भएतापनि विश्वभरका इन्जिनियरिङ्ग स्नातकहरूमध्ये २८ प्रतिशत र आर्टिफिसियल इन्टेलिजेन्समा काम गर्नेहरूमध्ये २२ प्रतिशत मात्र महिला छन् ।

विश्वव्यापी रूपमा प्रविधिको क्षेत्रमा, महिलाहरूले थोरै स्थान ओगटेका मात्र छैनन्, कि उनीहरूले २१ प्रतिशतको लैङ्गिक तलब अन्तर पनि सामना गर्छन् । प्रविधिमा काम गर्ने महिलामध्ये झण्डै आधाको कार्यस्थलमा उत्पीडनको सामना गर्नु परेको छ ।

डिजिटल उपकरण र अवसरहरूमा पहुँचको अन्तर फराकिलो छ जहाँ महिला र बालिकाहरू प्रायः सबैभन्दा कमजोर हुन्छन् । यो अन्तरले कम साक्षरता वा कम आय भएका महिला र बालिकाहरू, ग्रामीण वा दुर्गम क्षेत्रमा बस्ने, प्रवासी, अपाङ्गता भएका महिला र वृद्ध महिलाहरूलाई असमान रूपमा असर गर्छ । यसले कसैलाई पनि पछि नछोड्ने हाम्रो प्रतिज्ञालाई खतरामा पार्छ ।

यी भिन्नताहरू महिला र बालिकाहरूका लागि गम्भीर परिणामहरू हुन् ।

डिजिटल अन्तरले महिलाहरूलाई जीवन रक्षाका जानकारी, मोबाइल मुद्रा उत्पादन, कृषि विस्तार वा अनलाइन सार्वजनिक सेवाहरूमा पहुँच सीमित गर्न सक्छ । यसको परिणामस्वरूप महिलाले आफ्नो शिक्षा पुरा गर्ने, आफ्नै बैंक खाता हुने, आफ्नो शरीरको बारेमा सचेत निर्णय लिने, आफ्नो परिवारको पोषण वा उत्पादनशील रोजगारी प्राप्त गर्ने कुरामा मौलिक प्रभाव पार्छ ।

मूलतः, डिजिटल अन्तर व्यापक छ किनभने प्रविधि हाम्रो आधुनिक जीवनका सबै पक्षहरूमा व्यापक छ ।

हामीले बालिकाहरूको सुरक्षा र कल्याणको लागि प्रविधि दुरुपयोग हुँदा प्रस्तुत हुन सक्ने खतराहरूको सामना पनि गर्नुपर्दछ । उनीहरूले डिजिटल उपकरण र सेवाहरूमा पहुँचको आनन्द लिने ठाउँमा पनि भेदभावले ठाउँ पाइरहेको छ र उनीहरूलाई उनीहरूको अधिकारबाट बञ्चित गर्ने नयाँ तरिकाहरू जारी छन् ।

अनुसन्धानले देखाएको छ कि २५ देशका बालिकाहरूमा ८० प्रतिशतले अनलाइन हुँदा यौन दुर्व्यवहार र शोषणको खतरामा महसुस गरेको रिपोर्ट गरेका छन्, जसमा बालिकाहरूलाई सबैभन्दा धेरै चुनौतीपूर्ण परिस्थिति छ ।

१२५ देशका महिला पत्रकारहरूको सर्वेक्षणले तीन चौथाईले आफ्नो कामको क्रममा अनलाइन हिंसाको अनुभव गरेको र एक तिहाइले प्रतिक्रियास्वरूप सेल्फ सेन्सर गरेको पाइएको छ ।

युट्युब र ब्लिगिङ्ग मार्फत बोल्ने अफगानी महिलाहरूलाई तालिबानले आफ्नो ढोका चिह्न लगाएको थियो, धेरैजना सुरक्षाको लागि आफ्नो देशबाट भागेका थिए ।

इरानमा, र त्यहाँको मानवअधिकारको अवस्थाको बारेमा महासचिवको प्रतिवेदनमा उल्लेख गरिएभैं, धेरै महिला र बालिकाहरू अनलाइन अभियानहरूमा उनीहरूको सहभागिताको कारणले लक्षित छन् ।

हामीले कट्टरपन्थी समूहहरू र केही सरकारले महिलाहरू, विशेष गरी महिला मानवअधिकार रक्षकहरूलाई लक्षित गर्न सामाजिक सञ्जाल प्रयोग गरेको देखिरहेका छौं ।

महिला अधिकारकर्मीहरूले प्रतिशोधको डरले समानतालाई अगाडि बढाउन आफ्नो भूमिका निर्वाह गर्न सक्दैनन् । तिनीहरू, अन्त्यमा, अदृश्य हुन्छन् ।

यो नयाँ, डिजिटल दमन र उत्पीडनमा हो । हामी विश्वभरि दमन र उत्पीडनमा परेका महिला र बालिकाहरूसंग पूर्ण ऐक्यबद्धतामा उभिन्छौं ।

वास्तविकता यो हो कि महिला र बालिकाहरूलाई उनीहरूको अधिकार हनन् गर्ने शक्ति र पात्रहरू त्यति नै अनुकूल योग्य जति तिनीहरू खराब छन् ।

त्यस कारण हामीले बलियो प्रतिक्रियाहरू, सुरक्षाहरू र अन्ततः, ठूलो संकल्पको साथ तिनीहरूले भन्दा छिटो र धेरै प्रभावकारी रूपमा अनुकूलन गर्नुपर्छ ।

प्रविधि र नवप्रवर्तन साँच्चै सक्षमकर्ता हुन् । तिनीहरूले के कुरामा सक्षम गर्छन् हामीमा भर पर्छ ।

साथै, डिजिटल क्रान्तिले महिला र बालिकाहरूको जीवनमा अभूतपूर्व सुधारको सम्भावना प्रदान गर्दछ । हामीले यसलाई इन्कार गर्नु हुँदैन ।

यु एन वुमन र संयुक्त राष्ट्रसङ्घ आर्थिक र सामाजिक मामिला विभाग (म्बक्व) द्वारा गरिएको अनुसन्धानले SDG लक्ष्यहरू तर्फ विश्वव्यापी प्रगति पहिलेको भन्दा बढी अनिश्चित भएको देखाउँछ ।

हामी धेरै समस्याहरूको संसारमा बाँचिरहेका छौं जसले महिला र बालिकाहरूको लागि नयाँ र अद्वितीय अवरोधहरू सिर्जना गर्दै, डिजिटल क्षेत्रमा सहित प्रगतिलाई अभ्र असमान बनाउँछ ।

यी संकटहरू कोभिड-१९ अभ्रै समाधान हुन नसकेका चुनौतिहरू देखि लिएर खाद्य र ऊर्जा पहुँचमा अभ्रतपूर्व असमानतालाई अगाडि बढाउने विश्वव्यापी आर्थिक विभाजन, अफगानिस्तान, प्रजातान्त्रिक गणतन्त्र कङ्गो, हाइटी, म्यानमार, कब्जा गरिएका प्यालेस्टिनी जस्ता द्वन्द्व र युक्रेन र यमन जस्ता युद्ध र अस्थिरता अस्थिरता सम्म फैलिएका छन् ।

हामीलाई दिगो विकास लक्ष्यहरूलाई वाटोमा ल्याउने हरेक अवसर चहिन्छ ।

दिगो विकासका लागि २०३० एजेन्डा मार्फत एकपटक फेरि ठोस प्रगतिलाई अगाडि बढाउन प्रविधि र नवप्रवर्तनले प्रमाणित गतिवर्धकहरू हुन् ।

प्रभावकारी रूपमा प्रयोग गरी, प्रविधि र नवप्रवर्तन गरिबी न्यूनीकरण, भोकमरी घटाउन, स्वास्थ्य प्रवर्धन गर्न, नयाँ रोजगारी सिर्जना गर्न, जलवायु परिवर्तनलाई न्यूनीकरण गर्न, मानवीय संकटलाई सम्बोधन गर्न, ऊर्जा पहुँच सुधार गर्न र सम्पूर्ण सहर र समुदायलाई सुरक्षित र दिगो बनाउन खेल-परिवर्तक हुन सक्छ- यसले महिला र बालिकाहरूलाई लाभ पुगाउँछ । अब महिलाको स्थिति सम्बन्धी आयोगको सत्सद्विऔं सत्रका परिणामहरूलाई SDG सम्मेलन र २०२४ मा हुने भविष्य सम्मेलन र वैश्विक डिजिटल सम्झौतामा प्रभावित गर्ने समय हो ।

अनगिन्ती तरिकामा, दिगो विकास लक्ष्यहरू, राम्रोको लागि प्रविधि र नवीनताको लाभ उठाउने विश्वको क्षमतामा निर्भर गर्दछ ।

सामाजिक सञ्जाललाई विचार गर्नुहोस् । कोभिड-१९ लकडाउनका समयमा बढिरहेको घरेलू हिंसाका सामना गर्न मद्दत खोज्ने महिलाहरूलाई जानकारी र समर्थन पहुँच गर्न मद्दत गर्‍यो ।

यसले प्रकोप प्रतिक्रिया केन्द्रित गर्न 'ताप नक्सा' उत्पन्न गरेको छ, हात्सालाई टर्की र सिरियाको दुखद भूकम्पहरूमा ।

सामाजिक सञ्जालले महिला आन्दोलनलाई देशभित्र र अन्तरदेशिय रूपमा जोड्ने महत्वपूर्ण बनेको छ ।

प्रविधिले यु एन वुमनको साहसिक निर्देशिका अनुसार हाम्रो कामलाई सुविधाजनक बनाएको छ ।

नाइजर र हाइटी जस्ता देशहरूमा, हामीले द्रुत लैङ्गिक मूल्याङ्कनमा डाटा संकलनलाई डिजिटलाइज गर्न, समय र पैसा बचत गर्नका साथै नयाँ, थप शक्तिशाली डाटा व्यवस्थापन र दृश्यावलोकन प्रदान गर्न सक्षम भएका छौं ।

युक्रेनमा राष्ट्रिय प्राधिकरणहरू, नागरिक समाज संगठनहरू र निजी क्षेत्रले संयुक्त रूपमा काम गर्दै आएका छन् जसले लैङ्गिक उत्तरदायी सहायता, आर्थिक पुनर्स्थापना र डिजिटल अन्तरालहरू घटाउने डिजिटल समाधानहरू निर्माण गर्न सहयोग गर्दछ ।

कृत्तिम बुद्धिमत्ता देखि भर्चुअल रियालिटी, ब्लकचेन सम्म - प्रविधिलाई सञ्चालन गर्न, जीवनलाई बचाउन र सुधार गर्न र संयुक्त राष्ट्रसङ्घको वडापत्रको दृष्टिमा पुग्न, जहाँ मानव परिवारका हरेक सदस्यले स्वतन्त्रता र गरिमामय जीवन बिताउँछ, सम्भावनाहरू वास्तवमा असीमित देखिन्छ ।

हामीले यो निर्णय गर्नु पर्छ, हामी कुन मार्गमा अघि बढ्न चाहन्छौं, र अन्तिम रूपमा के हामीले प्रदान गरिएको अवसर प्रयोग गरेर एक राम्रो संसार निर्माण गर्ने छौं, जहाँ कुनै पनि महिला वा बालिकालाई डिजिटल क्रान्तिमा पछाडि छोडिने छैन ।

आगामी दिशाको तर्फ हेरौं ।

हाम्रो चुनौती महिलाहरूलाई तालिम दिने वा मोबाइल ट्यान्डसेटहरू वितरण गर्ने होइन । बरु, यसले महिला र बालिकाहरूलाई असफल पार्ने प्रविधि र नवप्रवर्तनको वरपरका संस्थाहरू र हानिकारक लैङ्गिक अभिकल्पनाहरूलाई सुधार गर्नु हो ।

महासचिवको प्रतिवेदनले हामीलाई समाधानहरू प्रदान गर्दछ, जुन मलाइ आशा छ कि तपाईंको सहमत निष्कर्षहरूमा प्रतिबिम्बित हुनेछ ।

पहिलो, हामीले लैङ्गिक डिजिटल विभाजन बन्द गर्नुपर्छ । समाजका प्रत्येक सदस्य, विशेष

गरी सबैभन्दा सीमान्तकृत, डिजिटल सीप र सेवाहरूमा समान पहुँच हुनुपर्छ । डिजिटल सेवाहरू, विशेष गरी ई-सरकारी सेवाहरू, सबै महिला र बालिकाहरूको लागि उपयुक्त र पहुँचयोग्य हुनुपर्छ ।

दोश्रो, हामीले बालिकाहरू र महिलाहरूका लागि डिजिटल, विज्ञान र प्रविधि शिक्षामा लगानी गर्नुपर्छ, जसमा ती बालिकाहरू पनि समावेश छन्, जसले पहिलो पटक शिक्षाबाट छुटेका छन् ।

यी अवसरहरू आधारभूत कम्प्युटर सीपहरूको प्रावधान मात्र हुन सक्दैन । तिनीहरूले डिजिटल संसारमा २१ औं शताब्दीका रोजगारहरू सुरक्षित गर्न आवश्यक क्षमताहरूको सम्पूर्ण क्षेत्रमा विस्तार गर्नुपर्छ ।

तेश्रो, हामीले प्राविधिक र नवप्रवर्तन क्षेत्रहरूमा महिलाहरूको लागि रोजगारी र नेतृत्व स्थिति सुनिश्चित गर्नुपर्छ । महासचिवले भनेभैं: “लैङ्गिक समानताको लागि ठूलो खतरा छ, यस संसारको सिलिकन भ्यालीहरूमा कुरूपता गाडिएको छ ।” यसले गहिरो संस्थागत परिवर्तनको माग गर्दछ । त्यो बोझ धेरै हदसम्म प्रविधि क्षेत्रका नेताहरूमा छ ।

चौथो, हामीले डिजिटल प्रविधिको पारदर्शिता र जवाफदेहितालाई सुनिश्चित गर्नुपर्छ । प्रविधिलाई विकास गर्दा सुरक्षित, समावेशी, सस्तो र पहुँचयोग्य हुनुपर्छ । यसमा नयाँ प्रविधिहरू र कृत्रिम बुद्धिमत्ताको क्षेत्रमा अज्ञात वा ज्ञात पूर्वाग्रह समावेश नगरिएको सुनिश्चित गर्नु पर्छ ।

पाँचौं, हामीले समावेशीकरण, अन्तरपक्षिय र संरचनात्मक परिवर्तनका सिद्धान्तहरू राख्नुपर्छ ।

यदि महिलाहरूलाई प्रविधि र कृत्रिम बुद्धिमत्ता सिर्जनाकर्ताहरू वा निर्णय निर्माताहरूमा समावेश गरिएन भने, डिजिटल उत्पादनहरूले महिला र बालिकाहरूको प्राथमिकतालाई प्रतिबिम्बित गर्दैन । हामीले यो सुनिश्चित गर्नुपर्दछ कि महिला र बालिकाहरू प्रविधिको विकास र प्रयोगको केन्द्रीय भाग हुन् ।

छैटौं, हामीले गलत सूचनाको सामना गर्नु पर्छ, र हामीले नैतिक र जिम्मेवार अनलाइन व्यवहारलाई बढवा दिन र समानतालाई डिजिटल नागरिकताको आधारशिला बनाउन पुरुष र युवाहरूसंग काम गर्नुपर्छ ।

अन्तमा, हामीले सबै प्रकारका उत्पीडन र भेदभाव र घृणायुक्त भाषणलाई सम्बोधन गर्न संयन्त्र र स्पष्ट जवाफदेहिता सहित अनलाइन स्पेसहरू हिंसा र दुर्व्यवहारबाट मुक्त छन् भनी सुनिश्चित गर्न आवश्यक प्रयास र लगानी गर्नुपर्छ ।

हामीले धेरै लामो समयसम्म तिनीहरूको हानिकारक प्रभावहरूमा अन्देखा गरेका छौं ।

प्रविधि स्वतन्त्र हुनुपर्छ, तर यसले महिला र बालिकाहरूको आवाजलाई नियन्त्रण, हानि, मौन वा बदनाम गर्न खोज्ने अनलाइन व्यवहारहरूले हिंसालाई बढवा दिइरहेको छ ।

यदि हामीले यो सत्रलाई सामूहिक रूपमा, स्पष्ट रूपमा “पुरयो, अब हैन” भनी छोडेनौं भने, हामी असफल हुनेछौं ।

यी सबै समाधानका लागि सरकारको मात्र नभइ सम्पूर्ण समाज र विशेष गरी निजी क्षेत्रको संयुक्त पहल आवश्यक छ ।

एक प्लेटफर्म जसले सरकार, निजी क्षेत्र, युवा, नागरिक समाज, र संयुक्त राष्ट्र प्रणाली बीचको गठबन्धन मार्फत लैङ्गिक समानतालाई अगाडि बढाउन समर्पित बहु-हितधारक साभेदारी विकसित गर्ने एक प्लेटफर्मको रूपमा सुरु भएको पुस्ता समानता फोरमको एक भागको रूपमा सुरु गरिएको प्रविधि र नवाचारमा कार्य गठबन्धन यसको एउटा उदाहरण हो । हामीले यसलाई राष्ट्रिय स्तरमा प्रतिबिम्बित गरी अब विस्तारित देख्नुपर्छ ।

यस समितिले उठाएका मुद्दाहरू सधैं विकसित भएका छन्, तर विरलै त्यो विकास यति नाटकीय भएको छ, यसले यति परिवर्तनकारी प्रस्तुत गर्ने अवसरहरू, यसका साथमा रहेका खतराहरू यति डरलाग्दो छन्, तर समाधानहरू यति स्पष्ट छन् ।

परिवर्तनको गतिले हामीले लैङ्गिक समानताको उपलब्धितर्फ प्रविधिको दोहन गर्ने सुनिश्चित गर्ने विश्वव्यापी मानक ढाँचामा योगदान पुऱ्याउन माग गर्दछ - र हामी यसलाई यहाँ र अहिले गर्छौं ।

आवश्यक र समयमै केही प्राप्त गर्ने अवसर प्रस्तुत गर्दा हामी विचलित हुन सक्दैनौं ।

म विश्वस्त छु कि हामी हाम्रो प्रयासमा कुनै कसर बाँकी राख्दैनौं र हामी यस आयोगले चिताएको छ र एक स्वरमा घोषणा गर्दछौं कि, “डिजिटल अधिकार महिलाहरूका अधिकार हुन् ।” यो सिएसडब्ल्यु ६७ को दर्शन र परिणाम हुनुपर्छ । म यहाँहरू सबैसंग अन्त सम्म काम गर्न तत्पर छु । धन्यवाद ।

CSW67 opening statement: Digital rights are women's rights

Opening statement to the Commission on the Status of Women at its 67th session, by Ms. Sima Bahous, UN Under-Secretary-General and Executive Director of UN Women

6 March 2023

UN Women Executive Director Sima Bahous

A new kind of poverty now confronts the world, one that excludes women and girls in devastating ways—that of digital poverty.

The digital divide has become the new face of gender inequality, which is being compounded by the pushback against women and girls that we see in the world today.

That is why the work of this 67th Commission on the Status of Women (CSW) could not be more timely nor more critical.

Ms. Sima Bahous, UN Under-Secretary-General and Executive Director of UN Women, delivers her opening statement to the 67th Session of the Commission on the Status of Women in the General Assembly Hall at United Nations Headquarters in New York, 6 March 2023. Photo: UN Women/Ryan Brown

We meet to do what this Commission does best: develop norms and standards for an urgent issue of significant importance that offers both opportunity and challenge.

The CSW mandate is exemplified in the priority theme of this year's Commission.

The digital revolution presents unprecedented opportunities for women and girls. At the very same time, it has also given rise to profound new challenges, compounding gender inequalities in severe ways.

The Secretary-General's report is unambiguous. We will not achieve gender equality without closing the digital gap.

The data are sobering. Women are 18 per cent less likely than men to own a smartphone, and far less likely to access or use the Internet. This past year alone, 259 million more men than women were online. Only 28 per cent of engineering graduates and 22 per cent of artificial intelligence workers globally are women, despite girls matching boys' performance in science and technology subjects across many countries.

In the technology sector globally, women not only occupy fewer positions, but they also face a gender pay gap of 21 per cent. Nearly half of all women working in technology have faced workplace harassment.

The gap in access to digital tools and opportunity is widest where women and girls are often most vulnerable. This gap disproportionately affects women and girls with low literacy or low income, those living in rural or remote areas, migrants, women with disabilities, and older women. It jeopardizes our promise to leave no one behind.

These differences have serious consequences for women and girls.

The digital divide can limit women's access to life-saving information, mobile money products, agricultural extension, or online public services. In turn, this fundamentally influences whether a woman completes her education, owns her own bank account, makes informed decisions about her body, feeds her family, or gains productive employment.

At its heart, the digital gap is pervasive because technology is pervasive in all aspects of our modern lives.

We must also squarely face the threats to the safety and well-being of girls that technology can present when abused. Even where they enjoy access to digital tools and services, discrimination has taken a foothold and continues to find new ways to deny them their rights.

Research has shown that 80 per cent of children in 25 countries reported feeling in danger of sexual abuse and exploitation when online, with adolescent girls the most vulnerable.

A survey of women journalists from 125 countries found that three-quarters had experienced online violence in the course of their work and a third had self-censored in response.

Afghan women who spoke out through YouTube and blogging had their doors marked by the Taliban, with many fleeing their country for safety.

In Iran, and as noted in the Secretary General's report on the situation of human rights there, many women and girls continue to be targeted because of their participation in online campaigns.

We continue to see radical groups and some governments use social media to target women, particularly women human rights defenders.

Women's rights activists cannot play their role in advancing equality if they fear reprisals. They become, in effect, invisible.

This is the new, digital repression and oppression. We stand in full solidarity with women and girls subjected to repression and oppression worldwide.

The reality is that those forces and actors who would deny women and girls their rights are as adaptable as they are evil.

So, we must adapt faster and more effectively than they do, with stronger responses, protections and ultimately, greater resolve.

Technology and innovation are indeed enablers. What they enable is up to us.

At the same time, the digital revolution offers the potential for unprecedented improvement in the lives of women and girls. We must not spurn it.

Research by UN Women and DESA shows that global progress towards the SDG targets has become more precarious than ever.

We live in a world of poly-crises that make progress ever more uneven including in the digital space, creating new and unique barriers for women and girls.

These crises span from the still-unresolved challenges of COVID, to the global economic divide advancing unprecedented inequities across food and energy access, to conflict and instability such as that in Afghanistan, the Democratic Republic of the Congo, Haiti, Myanmar, the Occupied Palestinian Territory, Ukraine and Yemen.

We need every advantage we can find to bring the SDGs back on track.

Technology and innovation are proven accelerators to drive concrete progress, once again, across the 2030 Agenda for Sustainable Development.

Harnessed effectively, technology and innovation can be the game-changers to catalyse poverty reduction, decrease hunger, boost health, create new jobs, mitigate climate change, address humanitarian crises, improve energy access and make entire cities and communities safer and more sustainable – benefitting women and girls. Now is the time to shape the outcomes of CSW67 to inform the SDG Summit and the Summit of the Future in 2024 and the Global Digital Compact.

In countless ways, the Sustainable Development Goals depend on the world's ability to leverage technology and innovation for good.

Consider social media. It allowed women, desperately seeking help in the face of rising domestic violence during COVID-19 lockdowns, to access information and support.

It has generated 'heat maps' to focus disaster response, most recently in the tragic earthquakes of Türkiye and Syria.

Social media has been a crucial connector for the women's movement within and between countries.

Technology has facilitated our work across UN Women's bold mandate.

In countries such as Niger and Haiti, we have been able to digitalize data collection in Rapid Gender Assessments, saving time and money, as well as offering new, more powerful data management and visualization.

In Ukraine, national authorities, civil society organizations and the private sector are working together to build digital solutions that support gender-responsive aid, economic recovery and reduce digital gaps.

From artificial intelligence to virtual reality, to the blockchain - possibilities to harness technology, to save and improve lives and achieve the vision of the United Nations Charter, where every member of the human family lives a life of freedom and dignity, seem truly limitless.

It is up to us to decide the course we wish to chart, and whether, ultimately, we use

the opportunity being afforded us to build a better world, leaving no woman or girl behind in the digital revolution.

Let me turn to the way forward.

Our challenge is not to train more women or distribute mobile handsets. Rather, it is to fix the institutions and the harmful gender stereotypes surrounding technology and innovation that fail women and girls.

The Secretary-General's report offers us solutions that I hope will be reflected in your Agreed Conclusions.

First, we must close the gender digital divide. Every member of society, especially the most marginalized, must have equal access to digital skills and services. Digital services, especially e-government services, must be tailored and accessible for all women and girls.

Second, we must invest in digital, science and technology education for girls and women, including those girls who missed out on education first time around.

These opportunities cannot merely be the provision of basic computer skills. They must extend to the whole suite of capabilities needed to secure 21st century jobs in a digital world.

Third, we must ensure jobs and leadership positions for women in the tech and innovation sectors. As the Secretary-General said: "There is a great danger for gender equality, misogyny is embedded in the Silicon Valleys of this world". This demands profound institutional change. That burden lies in large part on the leaders of the technology sector.

Fourth, we must ensure transparency and accountability of digital technology. By design, technology must be safe, inclusive, affordable, and accessible. This includes ensuring that unconscious or conscious bias is not embedded into new technologies and in the field of artificial intelligence.

Fifth, we must place the principles of inclusion, intersectionality, and systemic change at the core of digitalization.

If women are not included among technology and artificial intelligence creators, or

decision-makers, digital products will not reflect the priorities of women and girls. We must ensure that women and girls are a central part of the design, development, and deployment of technology.

Sixth, we must confront misinformation head on, and we must work with men and boys to foster ethical and responsible online behavior and make equality a cornerstone of digital citizenship.

Finally, we must make the necessary effort and investment to ensure that online spaces are free of violence and abuse, with mechanisms and clear accountability to tackle all forms of harassment and discrimination and hate speech.

We have turned a blind eye to their damaging effects for too long.

Technology should liberate, it is instead aggravating violence, with online behaviors that seek to control, harm, silence or discredit the voices of women and girls.

If we do not leave this Session having said collectively, unambiguously, “enough, no more”, then we will have failed.

All these solutions demand the concerted actions not only of governments but of the whole of society, and in particular the private sector.

The Action Coalition on Technology and Innovation, launched as part of the Generation Equality Forum, is one example of a platform that cultivates multi-stakeholder partnerships dedicated to advance gender equality through alliances between governments, private sector, youth, civil society, and the UN System. We need to see this reflected at national levels and extended further.

The issues of which this Commission is seized have always evolved, but rarely has that evolution been so dramatic, the opportunities it presents so transformative, the threats accompanying it so alarming, yet the solutions so clear.

The pace of change demands that we contribute a global normative framework that ensures we harness technology towards the achievement of gender equality - and that we do it here and now.

We cannot indulge in distraction when presented with an opportunity to achieve something so necessary and so timely.

I am confident we will spare no effort in showing that this Commission is of one mind and asserts with one voice that “digital rights are women’s rights”.

This must be the vision and the outcome of CSW67.

I look forward to working with you all to that end.

I thank you.

**श्री सुमन राज आर्याल, सचिव, प्रधानमन्त्री तथा मन्त्रिपरिषदको कार्यालय, नेपाल
सरकारद्वारा महिलाको स्थिति सम्बन्धी आयोगको सत्सङ्घिऔं सत्रका साधारण
छलफलमा प्रस्तुत वक्तव्य**

न्यू योर्क, ६-१७ मार्च २०२३

प्राथमिकताका विषयवस्तु : लैङ्गिक समानता र सम्पूर्ण महिला तथा बालिकाहरुको सशक्तिकरण हासिल गर्नका लागि नवप्रवर्तन तथा प्रविधि परिवर्तन र डिजिटल युगमा शिक्षा समय सीमा: ५ मिनेट

अध्यक्ष महोदय,

सर्वप्रथम, म यहाँ र व्यूरो सदस्यहरुलाई यहाँहरू निर्वाचित हुनुभएकोमा हार्दिक शुभकामना व्यक्त गर्न चाहन्छु। यस सत्रको सफलताका लागि मेरो प्रतिनिधिमण्डलको पूर्ण समर्थन प्रदान हुने आश्वासन व्यक्त गर्दछु।

साथै, यसै अवसरमा, म, संयुक्त राष्ट्रसङ्घका महासचिवलाई यस विषयमा उहाँको बृहत् प्रतिवेदनको लागि धन्यवाद व्यक्त गर्न चाहन्छु।

अध्यक्ष महोदय,

डिजिटल प्रविधिहरुले राजनीतिक, सामाजिक, आर्थिक र सांस्कृतिक क्षेत्रहरुमा अभूतपूर्व परिवर्तन ल्याएका छन्, तर असमान रूपमा।

महासचिवज्यूको प्रतिवेदनले अल्प विकसित मुलुकहरुमा तिन-चौथाई जनसंख्याको पहुँचमा मोबाइल भएतापनि केवल एक-चौथाई जनसंख्या अनलाइन भएको बताउँछ।

विश्व परिदृश्यमा, पुरुषको तुलनामा केवल आधा महिलाहरुले मात्र इन्टरनेटमा जोडिएका छन्। यसले लैङ्गिक डिजिटल विभाजन सर्वव्यापी रहेको देखाउँछ।

डिजिटल विभाजनलाई कम गर्न, हामीले डिजिटल पूर्वाधारमा थप लगानी गर्न आवश्यक छ, जसले सनिकटता बढाउँछ र महिला लगायत सबैको डिजिटल मञ्चहरुमा पूर्ण रूपमा पहुँच पुग्ने सुनिश्चित गर्दछ।

अध्यक्ष महोदय,

नेपालको संविधानले महिला र बालिकाहरुको समान वंशजको अधिकार, सुरक्षित मातृत्व र प्रजनन स्वास्थ्यको अधिकार मौलिक हकको रूपमा सुनिश्चित गर्दछ ।

सङ्घीय र प्रदेश संसदमा ३३ प्रतिशत र स्थानीय तहमा ४० प्रतिशत आरक्षणसहित शिक्षा, स्वास्थ्य, रोजगारी र सामाजिक सुरक्षाका क्षेत्रमा सकारात्मक कदम चाल्ने गरी कानुनले महिलाको स्थान सुरक्षित गरेको छ ।

मुलुकी देवानी (संहिता) ऐन, २०७४ (२०१७) ले हिंसा र स्वेच्छापूर्वक विभेद गर्ने कार्यहरू, हानिकारक सामाजिक प्रथाहरू र लैङ्गिक भेदभावलाई अपराधिक बनाउँछ ।

सुरक्षित मातृत्व र प्रजनन स्वास्थ्य अधिकार ऐन, २०१८ ले सुरक्षित, गुणात्मक, पहुँचयोग्य मातृत्व र प्रजनन स्वास्थ्य सेवा सुनिश्चित गर्दछ ।

कार्यस्थलमा हुने यौनजन्य दुर्व्यवहार (निवारण) ऐन, २०७१ (२०१४) ले महिलाका लागि सुरक्षित र सम्मानित काम गर्ने वातावरण सुनिश्चित गर्दछ ।

मानव बेचबिखन तथा ओसारपसार (नियन्त्रण) ऐन, २०६४ (२००७) ले यौन व्यवसायको लागि व्यक्तिको बेचबिखनलाई अपराधीकरण गर्दछ ।

यसले लैङ्गिक समानता नेपाल निर्माण गर्ने हाम्रो अटल प्रतिबद्धतालाई स्पष्ट रूपमा प्रकट गर्दछ ।

अध्यक्ष महोदय,

अल्पविकसित मुलुकहरुमा प्रविधि र इन्टरनेटको अन्तर अत्याधिक छ । इन्टरनेटको पहुँच मुख्यतया सहरी क्षेत्रमा मात्र सीमित रहेका अल्पविकसित मुलुकका महिला र बालिकाहरू इन्टरनेटमा सबैभन्दा कम जोडिएका छन् ।

महामारीले हामीलाई चिकित्सा उपचारदेखि शिक्षासम्मका धेरै मोर्चाहरुमा डिजिटल प्रविधिहरू प्रयोग गर्न बाध्य बनाएको छ । तर यसले ग्रामीण क्षेत्रका गरिबभन्दा धनी र सहरी बासिन्दाहरुलाई अनुग्रह गर्‍यो ।

सहरी क्षेत्रका विद्यार्थी भर्चुअल कक्षाकोठामा हुँदा ग्रामीण क्षेत्रका विद्यार्थीहरू पछि परेका थिए । सबैभन्दा पछि परेकाहरूलाई विशेष ध्यान दिँदै डिजिटल प्रविधिलाई विश्वव्यापी रूपमा सार्वजनिक गर्न आवश्यक छ ।

इन्चोन घोषणापत्रमा हस्ताक्षरकर्ताको रूपमा, नेपाल दिगो विकास लक्ष्य ४ हासिल गर्न प्रतिबद्ध छ, जसको लागि हामीले दिगो विकास लक्ष्य ४ नेपाल राष्ट्रिय रूपरेखा विकास गरेका छौं ।

डिजिटल साक्षरता बढाउने र आईसीटीको विकासमा सहयोग गर्ने उद्देश्यका साथ, नेपालले डिजिटल फाउन्डेसन, कृषि, स्वास्थ्य, शिक्षा, ऊर्जा, पर्यटन, वित्त र सहरी पूर्वाधारमा केन्द्रित डिजिटल नेपाल रूपरेखा अनावरण गरेको छ ।

हालको राष्ट्रिय योजनाले शिक्षण र सिकाइ प्रकृत्यामा डिजिटल सामग्रीको प्रयोगको साथ STEM को उपयोगमा जोड दिन्छ ।

नेपालले ग्लोबल डिजिटल कम्प्याक्टको विचारलाई समर्थन गर्दछ, जसले हाम्रो विकासका आवश्यकताहरू पुरा गर्न सुरक्षित र निःशुल्क डिजिटल सनिकटता सुनिश्चित गर्नेछ ।

सन् २०२६ सम्ममा अल्प विकसित मुलुकबाट उत्तिर्ण हुने क्रममा, नेपाललाई दीगो, सहज र अपरिवर्तनीय स्नातकको लागि दोहा प्रोग्राम अफ एक्सन र २०३० एजेन्डा लागू गर्न स्रोत र प्रविधि हस्तान्तरणको सन्दर्भमा पर्याप्त सहयोगको आवश्यकता छ ।

अन्त्यमा, अध्यक्ष महोदय, नेपाल डिजिटल लैङ्गिक विभेदलाई कम गर्न र लैङ्गिक समानता हासिल गर्न अन्तर्राष्ट्रिय समुदाय, संयुक्त राष्ट्रसङ्घीय प्रणाली र विकास साभेदारहरूसंग मिलेर काम गर्न प्रतिबद्ध छ ।

धन्यवाद ।

Statement by Mr. Suman Raj Aryal, Secretary, Office of the Prime Minister and Council of Ministers, Government of Nepal

At the General Discussion of the Sixty-seventh session of the Commission on the Status of Women

New York, 6-17 March 2023

Priority theme: Innovation and technological change, and education in the digital age for achieving gender equality and the empowerment of all women and girls
9 March 2023

Madam Chair,

At the outset, I would like to congratulate you and the Bureau members on your elections. I assure you of my delegation's full support for the successful outcome of the Sessions.

I also take this opportunity to thank the UN Secretary-General for his comprehensive report on this agenda item.

Madam Chair,

Digital technologies have brought unprecedented transformation in the areas of political, social, economic, and cultural aspects, but in asymmetrical ways.

The Secretary-General's report says that only one-fourth of the population is online in LDCs, though three-fourths of them have access to mobile.

And in the global scenario, only half of the women are online compared to their male counterparts. This shows that the gender digital divide remains universal.

To bridge the digital divide, we need to invest more in digital infrastructure that increases connectivity and ensures that everyone — including women — can fully access the digital platforms.

Madam Chair,

The Constitution of Nepal guarantees the fundamental rights of women and girls with equal lineage rights, the right to safe motherhood, and reproductive health.

The law preserves 33 percent of women in federal and provincial parliaments and 40 percent at the local level, including affirmative actions in education, health, employment, and social security sectors.

The National Civil Code Act, 2017, criminalizes acts of violence and willful discrimination, harmful social practices, and gender discrimination.

The Safe Motherhood and Reproductive Health Rights Act, 2018, ensures safe, qualitative, accessible motherhood, and reproductive health services.

The Sexual Harassment at Workplace (Prevention) Act, 2014, ensures a secure and dignified working environment for women.

The Human Trafficking and Transportation (Control) Act, 2007, criminalizes, among others, trafficking in persons for prostitution.

This clearly manifests our unwavering commitment to building a gender-equal Nepal.

Madam Chair,

The technology and internet gaps are acute in LDCs. The least connected are the women and girls from Least Developed Countries where access to the internet is mostly limited to urban areas.

The pandemic has compelled us to use digital technologies on many fronts, including from medical treatment to education. But it has also favored the rich and urban dwellers rather than the poor in rural areas. While students in urban areas were in virtual classrooms, disconnected students in rural areas were left behind. It is essential to make digital technology a global public good, giving particular attention to those who are the furthest behind.

As a signatory to the Incheon Declaration, Nepal is committed to achieving SDG 4, for which we have developed the Nepal National Framework for SDG4 to achieve the targets of Goal 4.

With the aim of raising digital literacy and supporting the advancement of ICT, Nepal has unveiled the Digital Nepal Framework that focuses on digital foundation, agriculture, health, education, energy, tourism, finance, and urban infrastructure.

The current National Plan emphasizes harnessing STEM with the use of digital materials in the teaching and learning process.

Nepal supports the idea of a Global Digital Compact that would ensure secure and free digital connectivity for meeting our developmental needs.

As a country graduating from the LDC status by 2026, Nepal needs adequate support in terms of resources and technology transfer to implement DPOA and the

2030 Agenda for sustained, smooth, and irreversible graduation.

To conclude, Madam Chair, Nepal is committed to working together with the international community, UN systems, and development partners to bridge the digital gender divide and achieve gender equality.

I thank you.

मन्तव्य

संयुक्त राष्ट्रसंघीय उप-महासचिव तथा यु एन वुमनका कार्यकारी निर्देशक श्री सिमा बाहोसद्वारा महिलाको स्थिति सम्बन्धी आयोगको ६७ औं सत्रको समापन वक्तव्य

१७ मार्च २०२

यु एन वुमनका कार्यकारी निर्देशक सिमा बाहोस

(वाचन गरिए भैं)

यस वर्ष महिलाको स्थिति सम्बन्धी आयोगले महत्वपूर्ण कोशेदुङ्गा स्थापित भयो । संगसंगै तपाइँहरूले सही तरिकाले विश्वभरीका महिला तथा बालिकाको जीवनलाई आकार दिने लैङ्गिक समानता, प्रविधि र नवप्रवर्तनको विश्वव्यापी सामान्य ढाँचा निर्माण गर्नु भएको छ ।

तपाइँहरूको सामूहिक प्रतिबद्धता, उर्जा, परिकल्पना, उत्थानशीलता र धैर्यताले गर्दा नै हामीलाई सफलतापूर्वक सीएसडब्लु ६७ को सहमत निष्कर्षमा पुऱ्याएको छ ।

तपाइँहरू यो क्षणसम्म आइपुग्नु भयो तथा अन्तरसरकारी धरातलको प्रतिबद्धता र सबल पक्षलाई प्रदर्शन गर्नुभयो । तपाइँहरू सबैलाई बधाई ।

आज, तपाइँहरू विकासका निम्ति, मानवअधिकारका निम्ति र महिला अधिकारका निम्ति शक्तिशाली गतिवर्धकका रूपमा प्रविधि र नवप्रवर्तनलाई नयाँ ढाँचा दिने दस्तामा समाहित हुनु भएको छ । तपाइँहरूले सम्पूर्ण महिला तथा बालिकाहरूका निम्ति खुला, सुरक्षित र समान डिजिटल भविष्यलाई आकार दिने काममा योगदान पुऱ्याउनु भएको छ । यस मार्गमा हामीलाई निर्देशित गर्नु हुने सबैलाई कदर गर्दै म धन्यवाद दिन चाहन्छु ।

मेरो बहिनी, दक्षिण अफ्रिकाका महामहिम श्री माथु जोयनीलाई महिलाको स्थिति सम्बन्धी आयोगको यो दोश्रो वर्ष पनि निरन्तर नेतृत्व दिनु भएकोमा धन्यवाद । तपाइँको अटल प्रतिबद्धता र तपाइँले बढवा दिनु भएको सकारात्मक गतिका साथै तपाइँको साथमा उपाध्यक्षको रूपमा क्रियाशील रहनु भएका जर्मनीका महामहिम श्री अन्टेज लीन्डर्स, जो बिहानको ब्रह्ममूर्त सम्म हामीसंगै निरन्तर रहनु भयो, लाटभियाका श्री मारिस बर्बगस मंगोलियाका श्री चिमगुण्डारी नभान-युन्डेन र तपाइँको सबै टिमप्रति हामी आभारी र गौरवान्वित छौं ।

अर्का उपाध्यक्ष अर्जेन्टिनाका महामहिम राजदूत श्री मारिया डेल कामरेन स्ववीफलाई पनि म धन्यवाद दिन चाहन्छु, जसले सहजीकरण प्रकृत्यालाई उर्जा र दूरदर्शिताका साथ नेतृत्व गर्नु भयो । अबेलासम्म काम गर्ने तपाईंको दृढताका साथै सर्वसम्मत तरिकाले सहमत निष्कर्षमा पुग्ने सुनिश्चितता गर्नु भएकोमा तपाईंलाई धन्यवाद ।

वफादारिता र कडा परिश्रमका निम्ति पिटर र ल्फोरोन्सियालाई पनि धन्यवाद । साथै सीएसडब्लु ६७ औं सत्रका सबै प्रति धन्यवाद । सीएसडब्लु ६७ औं सत्रका सबै प्रतिनिधिज्यूहरू, सीएसडब्लुलाई लैङ्गिक समानता र महिलाका अधिकारका बारेमा एक युगान्तकारी अन्तरसरकारी बैठक बनाउनु भएकोमा तपाईंहरू सबैलाई मेरो धन्यवाद । धेरै वर्षको अन्तराल पछि, सीएसडब्लुको प्रतिज्ञा र सम्भाव्यतालाई यो सम्मानीत हलमा व्यक्ति-व्यक्तिबीचको जीवन्त संवादका माध्यमबाट पुनरजीवन दिइएको छ ।

यो वर्ष हामीले १८१ सदस्य राष्ट्र र पर्यवेक्षकहरू सामेल भएका थियौं : तीन राष्ट्र प्रमुख, एक सरकार प्रमुख, दुई उपराष्ट्रपतिहरू र ११६ मन्त्रीहरू । यो मात्राले हामी सबैका लागि २०३० एजेण्डाका लागि, भावी पुस्ताका लागि र ती व्यक्तिहरूका लागि र प्रतिनिधित्व गर्ने तथा सेवा दिने सबैका लागि लैङ्गिक समानताको महत्वबारे प्रतिनिधित्व गर्दछ ।

संयुक्त राष्ट्रसङ्घका हलहरू र बैठक कोठाहरूमा तपाईंहरूको ऊर्जा, तपाईंहरूको आवाज, तपाईंहरूको दृष्टिकोण र तपाईंहरूको घनिभूत संवादले भरिनु हाम्रा लागि प्रेरणादायी बनेको छ । त्यहाँ लगभग २०० औपचारिक र साइड इभेन्टहरू र ७०० नागरिक समाज र गैरसरकारी संस्थाका पदाधिकारीसहितको समानान्तर कार्यक्रमहरू भए, जसमा भौतिक र अनलाइन दुवै सहभागिता थियो । यहाँ न्यूयोर्कमा ७००० भन्दा बढी सहभागीहरू व्यस्त थिए, जो भर्चुअल रूपमा सामेल भएका थिए उनीहरू सबैलाई समावेश गरिएको छैन । तपाईंहरू सीएसडब्लुका उत्साह र आत्मा हुनुहुन्छ ।

म विशेष गरी बालिका लगायत नागरिक समाज र युवा प्रतिनिधिहरूको तर्फबाट प्राप्त रचनात्मकता, ऊर्जा र महत्वपूर्ण योगदान पुऱ्याएको बारे स्वीकार गर्न चाहन्छु, जसले ताजा र ज्यादै अत्यावश्यकिय दृष्टिकोणलाई यो वर्षको सीएसडब्लुमा ल्याए ।

यो सरकार, नागरिक समाज, संसारका सबै भूभागका र जीवनका सबै पाटाका युवा व्यक्तित्वहरूका साथै संयुक्त राष्ट्रसङ्घका सहकर्मीहरूको समिश्रण हो, जसले सीएसडब्लुलाई भन् धेरै विशेष बनाएको छ ।

यसले संयुक्त राष्ट्रसङ्घलाई के गर्न सकिन्छ र कस्तो हुनुपर्दछ भनेर प्रतिबिम्बित गर्दछ; : हामीले सामूहिक रूपमा संसारलाई सबैभन्दा राम्रो के दिन सक्दछौं । यो अवसरमा आफ्नो तर्फबाट यु एन वुमन टिम र व्यवस्थापन टिमलाई धन्यवाद दिने अनुमति चाहन्छु । यो बैठक सुरु हुनुभन्दा धेरै महिना अगाडि देखि नै तपाइँहरूको समर्पण र अमूल्य योगदानले गर्दा हाम्रो काम र हाम्रो उपलब्धीलाई सम्भव बनाएको हो । म सबै सम्मेलन व्यवस्थापन टिमलाई उनीहरूको सहयोग, व्यवसायिकता र हामी प्रतिको उनीहरूको धैर्यताको लागि धन्यवाद दिन चाहन्छु ।

यो वर्षको सहमत निष्कर्षहरू खेल-परिवर्तनकारी छन् र सबै विविधतामा महिला तथा बालिकाका निम्ति अझ धेरै समान र जोडिएको संसारको हाम्रो दृष्टिकोणलाई अगाडि सारेको छ । यो हाम्रो काम हो, आज हामी यहाँबाट विदा हुदा ती दृष्टिकोणहरूलाई यथार्थतामा बदल्नु छ ।

यी सहमत निष्कर्षहरूको अन्तिम सफलता आज तिनीहरूलाई अन्तिम रूप दिने कुरामा भन्दा पनि हामीले कसरी सामूहिक रूपमा अगाडि बढाउँछौं भन्ने कुरामा निर्भर गर्नेछ ।

यस वर्षको सहमत निष्कर्षले हामीलाई अझ धेरै समानताको विश्वको परिकल्पनामा पुऱ्याउँछ । यहाँबाट विदा भइरहदा, हामीले महिला तथा बालिकाका निम्ति हाम्रो संयुक्त अठोटका सम्भावनालाई यथार्थमा बदलौं ।

धन्यवाद ।

Closing statement to the Commission on the Status of Women at its 67th session, by Ms. Sima Bahous, UN Under-Secretary-General and Executive Director of UN Women

17 March 2023

UN Women Executive Director Sima Bahous

Photo: UN

Ms. Sima Bahous, UN Under-Secretary-General and Executive Director of UN Women, delivers the closing statement to the 67th session of the Commission on the Status of Women at its 67th session.

This year's Commission on the Status of Women marks a major milestone. Together, you have set the global normative framework on gender equality, technology and innovation that will shape the lives of women and girls right across the world.

It is your collective commitment, your energy, your vision, your resilience and your patience that has successfully led us to our Agreed Conclusions for CSW67. You have risen to this moment and demonstrated the promise and strength of the intergovernmental space. Congratulations to you all.

Today, you have joined forces to reframe technology and innovation as a powerful accelerator for development, for human rights and for women's rights. You have contributed to shaping an open, safe, and equal digital future for all women and girls.

I recognize and thank all those who have steered us so skillfully along the way.

Thank you to my sister, Her Excellency Mathu Joyini of South Africa for your continued leadership in this second year as Chair of the Commission on the Status of Women. We are grateful and proud of your unwavering commitment and the positive momentum you have fostered, alongside your able Vice Chairs, H.E. Ms. Antje Leendertse of Germany, who continued to stay with us until these wee hours of the morning Ms. Māris Burbergs of Latvia, and Ms. Chinguundari Navaan-Yunden of Mongolia and all your teams.

I also thank Her Excellency Ms. Maria del Carmen Squeff of Argentina, the Vice Chair, who led the facilitation process with energy and vision. Thank you, Ambassador, for your steadfastness into the late hours also to ensure consensual Agreed Conclusions were achieved. Thank you also to Pilar and Florencia for dedication and your hard work.

And to all the delegates of CSW67, I thank you for making CSW the landmark intergovernmental meeting on gender equality and women's rights. After too many years apart, the promise and potential of the CSW has been revived again through the vibrant in-person dialogues held in these esteemed halls.

We were joined this year by 181 Member States and observers: 3 heads of state, one head of government, two vice-presidents and 116 ministers. This scale reflects the importance of gender equality for all of us, for the 2030 Agenda, for future generations and for those we represent and serve.

It has been inspiring to have the hallways and meeting rooms of the United Nations filled by your energy, your voices, your vision and your chatter. There were some 200 official side events and 700 civil society and NGO parallel events, attended both in person and online. More than 7000 participants engaged here in New York, not including all those who joined us virtually. You are the spirit and the soul of CSW.

I would like to especially recognize the creativity, energy, and substantive contributions from across civil society and our youth delegates, including adolescent girls, who have brought a fresh and much needed perspective to this year's CSW.

It is the combination of government, civil society, young people from all parts of the world and all walks of life, together with our UN colleagues, that makes CSW so special.

This reflects the vision of what the United Nations can and must be; the best of what we collectively have to offer to the world. Allow me to take this opportunity to thank my own UN Women team and the conference management teams. Your dedication and invaluable contributions, starting many months before this session, is what makes our work and our achievements possible. I thank you and I thank all the conference management teams for their support, professionalism, and their patience with us.

This year's Agreed Conclusions are game-changing and bring forward our vision of a more equal and connected world for women and girls in all their diversity. It is our job, as we leave here today, to translate them into reality.

The ultimate success of these Agreed Conclusions lies beyond their finalization today, in how we will collectively take them forward.

This year's Agreed Conclusions bring us a vision of a more equal world. As we leave here now, let us bring the might of our combined determination to translate them into reality for all women and girls.

I thank you.

सहमत निष्कर्षहरू: महिलाको स्थितिसम्बन्धी आयोगको ६७ औं सत्र^३

संयुक्त राष्ट्रसङ्घ

E/CN.6/2023/L.3

आर्थिक तथा सामाजिक परिषद्

वितरण : सीमित

२० मार्च २०२३

मौलिक : अङ्ग्रेजी

महिलाको स्थिति सम्बन्धी आयोग

सत्सङ्घिऔं बैठक

६-१७ मार्च २०२३

कार्यसूची विषय ३ क (अ) (Agenda item 3 (a) (i))

चौथो विश्व महिला सम्मेलन एवं साधारण सभाको "महिला २००० : एकाइसौं शताब्दीका निम्ति लैङ्गिक समानता, विकास तथा शान्ति" विषयक तेइसौं विशेष बैठकको अनुगमन : महत्वपूर्ण सरोकारका सवालहरुमा रणनीतिक उद्देश्य तथा कार्यहरुको कार्यान्वयन र थप कार्य एवं पहल : प्राथमिकताका विषयवस्तु : लैङ्गिक समानता र सम्पूर्ण महिला तथा बालिकाहरुको सशक्तिकरण हासिल गर्नका लागि नवप्रवर्तन तथा प्रविधि परिवर्तन र डिजिटल युगमा शिक्षा

लैङ्गिक समानता र सम्पूर्ण महिला तथा बालिकाहरुको सशक्तिकरण हासिल गर्नका लागि नवप्रवर्तन तथा प्रविधि परिवर्तन र डिजिटल युगमा शिक्षा

सहमत निष्कर्षहरू

१. महिलाको स्थिति सम्बन्धी आयोगले बेइजिङ्ग घोषणापत्र र कार्यमञ्च,^४ साधारण सभाको तेइसौं विशेष बैठकको नतिजा दस्तावेज^५ र चौथो विश्व महिला सम्मेलनको दशौं, पन्ध्रौं, बीसौं र पच्चीसौं वार्षिकोत्सवको उपलक्ष्यमा आयोगद्वारा प्रतिपादित घोषणाहरुका सम्बन्धमा पुनरुपुष्टि गर्दै तिनीहरुको कार्यान्वयनका लागि थप सुदृढीकरणको आवश्यकतामाथि जोड दिन्छ ।

३ Translate by Mr. Ratna Kaji Bajrachary (On official Translation)

४ चौथो विश्व महिला सम्मेलन सम्बन्धी प्रतिवेदन, बेइजिङ्ग, ४-१५ सेप्टेम्बर १९९५ (संयुक्त राष्ट्रसङ्घ, विक्रि संख्या इ. ९६.IV.१३) परिच्छेद १, अनुसूची I र II ।

५ साधारण सभा संकल्प ५ - २३/२, अनुसूची, र संकल्प ५ - २३/३, अनुसूची ।

२. आयोग मानवअधिकार सम्बन्धी विश्व घोषणापत्र,^६ महिला विरुद्ध हुने सबै प्रकारका भेदभाव उन्मूलन गर्ने महासन्धि^७ तथा बाल अधिकार सम्बन्धी महासन्धि^८ र तिनीहरूका इच्छादिन आलेखहरू^९ एवं आर्थिक, सामाजिक तथा सांस्कृतिक अधिकार सम्बन्धी अन्तर्राष्ट्रिय अनुबन्ध^{१०} र नागरिक तथा राजनीतिक अधिकार सम्बन्धी अन्तर्राष्ट्रिय अनुबन्ध,^{११} अपाङ्गता भएका व्यक्तिहरूको अधिकार सम्बन्धी महासन्धि,^{१२} सबै प्रकारका जातिय भेदभाव अन्त्य गर्ने सम्बन्धी महासन्धि^{१३} र आप्रवासी कामदार तथा तिनीहरूको परिवारका सदस्यहरूको अधिकार संरक्षण सम्बन्धी महासन्धि^{१४} ले लैङ्गिक समानता र महिला तथा बालिकाहरूको सशक्तिकरण गरी सम्पूर्ण महिला तथा बालिकाहरूले आफ्नो जीवनकालमा सबै प्रकारका मानवअधिकारका साथै मौलिक स्वतन्त्रताको पूर्ण रूपले उपभोग गर्नका लागि समेत अन्तर्राष्ट्रिय कानुनी ढाँचा र बृहद् उपाय प्रदान गरेको कुरा दोहर्‍याउँछ ।
३. बेइजिङ्ग घोषणा र कार्यमञ्च एवं तिनका समीक्षा बारे नतिजा दस्तावेजहरू, एवं संयुक्त राष्ट्रसङ्घका प्रमुख सम्मेलन तथा शिखर बैठकहरू र ती सम्मेलन एवं बैठकका अनुगमन शर्यायिध(गउ० ले दिगो विकासका लागि ठोस आधारशीला निर्माण गर्नुका साथै बेइजिङ्ग घोषणा र कार्यमञ्चको पूर्ण, प्रभावकारी र द्रुत कार्यान्वयनले दिगो विकास सम्बन्धी २०३० एजेण्डाको कार्यान्वयन^{१५} गर्न र लैङ्गिक समानता एवं सम्पूर्ण महिला तथा बालिकाहरूको सशक्तिकरण हासिल गर्नमा समेत महत्वपूर्ण योगदान पुऱ्याउनेछ, भन्ने बारे आयोग पुनः जोड दिन्छ ।
४. लैङ्गिक समानता र सम्पूर्ण महिला तथा बालिकाहरूको सशक्तिकरण एवं बेइजिङ्ग घोषणा तथा कार्यमञ्चको प्रभावकारी तथा द्रुत कार्यान्वयन र २०३० एजेण्डाको लैङ्गिक उत्तरदायी कार्यान्वयनबीच एक आपसमा सुदृढ सम्बन्ध रहने विषयमा आयोग जोड दिन्छ । आयोग दिगो विकास हासिल गर्न, समावेशी र दीगो आर्थिक वृद्धि तथा

६ साधारण सभा संकल्प २१७ ए (III) ।

७ संयुक्त राष्ट्रसङ्घ, सन्धि श्रृंखला, खण्ड १२४९, संख्या २०३७८ ।

८ ऐ, खण्ड १५७७, संख्या २७५३१ ।

९ ऐ, खण्ड २१३१, संख्या २०३७८; र खण्ड २१७१ र २१७३, संख्या २७५३१; र संकल्प ६६/१३८, अनुसूची ।

१० हेर्नुहोस् साधारण सभा संकल्प २२०० ए, (XXI), अनुसूची

११ ऐ ।

१२ संयुक्त राष्ट्रसङ्घ, सन्धि श्रृंखला, खण्ड २५१५, संख्या ४४९१० ।

१३ ऐ खण्ड ६६०, संख्या ९४६४ ।

१४ ऐ खण्ड २२२०, संख्या ३९४८१ ।

१५ साधारण सभा संकल्प १०/१ ।

उत्पादकत्वलाई बढवा दिन, सबैतिर सबै किसिम र आयामका गरिवीको अन्त्य गर्न र सबैको कल्याणको सुनिश्चितता गर्नका निम्ति लैङ्गिक समानता र सम्पूर्ण महिला तथा बालिकाहरुको सशक्तिकरण हासिल गर्ने र नवप्रवर्तन एवं प्राविधिक परिवर्तन र डिजिटल युगमा शिक्षाको परिवेशमा सबै महिलाको पूर्ण समान, प्रभावकारी र अर्थपूर्ण सहभागिता र निर्णय लिने विषय अपरिहार्य छ, भन्ने बारे आयोग स्वीकार गर्दछ। दिगो विकासका निम्ति महिला तथा बालिकाहरुले परिवर्तनका संवाहकका रूपमा महत्वपूर्ण भूमिका खेल्छ, भनी आयोग पहिचान गर्दछ।

५. आयोग आ-आफ्नो क्षेत्र र मुलुकमा नवप्रवर्तन तथा प्रविधि परिवर्तन र डिजिटल युगमा शिक्षाको परिवेश लगायत लैङ्गिक समानता एवं महिला तथा बालिकाहरुको सशक्तिकरण हासिल गर्नमा क्षेत्रीय महासन्धि, दस्तावेज तथा अभियानहरू र तिनीहरुबारे अनुसन्धान गर्ने संयन्त्रहरुले महत्वपूर्ण भूमिका खेलेको व्यहोरा स्वीकार गर्दछ।
६. आयोग जनसंख्या र विकास सम्बन्धी अन्तर्राष्ट्रिय सम्मेलन तथा यसको कार्ययोजना^{१६} तथा समीक्षा सम्बन्धी नतिजा दस्तावेज लगायत सम्बद्ध विभिन्न संयुक्त राष्ट्रसङ्घीय शिखर बैठक तथा सम्मेलनहरुद्वारा अभिव्यक्त लैङ्गिक समानता र सम्पूर्ण महिला तथा बालिकाहरुको सशक्तिकरण गर्ने सम्बन्धी प्रतिबद्धतालाई पुनः जोड दिन्छ। आयोग २०३० एजेण्डा, विकासोन्मुख साना द्विपका राज्यहरू एसआइडिएस एक्सेलेरेटेड मोडालिटीज अफ एक्सन (सामोआ) पाठवे {SIDS Accelerated Modalities of Action (SAMOA) Pathway},^{१७} “विपद जोखिम न्यूनीकरणका लागि सेन्डाई कार्य ढाँचा २०१५-२०३०,^{१८} विकासका लागि वित्त बारे तेश्रो अन्तर्राष्ट्रिय सम्मेलनको अदिस अवावा एजेण्डा,^{१९} नयाँ सहरी एजेण्डा,^{२०} सामाजिक विकासका निम्ति विश्व सम्मेलन र विश्वव्यापी स्वास्थ्य हेरचाह (universal health coverage) सम्बन्धी उच्चस्तरीय बैठकका राजनीतिक घोषणाले अन्य विषयका अतिरिक्त लैङ्गिक समानता र महिला तथा बालिकाहरुको सशक्तिकरणको स्थितिमा सुधार ल्याउनमा र नवप्रवर्तन तथा प्रविधिक परिवर्तन र डिजिटल युगमा शिक्षाका परिवेशमा समेत सबै प्रकारका मानवअधिकार तथा मौलिक स्वतन्त्रताको पूर्ण प्राप्ति गर्नमा योगदान पुऱ्याउँछ, भन्ने कुरा स्वीकार गर्दछ। आयोग

१६ जनसंख्या तथा विकास सम्बन्धी अन्तर्राष्ट्रिय सम्मेलनको प्रतिवेदन, कायरो, ५-१३ सेप्टेम्बर १९९४ (राष्ट्रसङ्घ संघ प्रकाशन, विक्रि संख्या इ.९५. ट्क्क् १८), परिच्छेद ६, संकल्प ६, अनुसूची।

१७ साधारण सभा संकल्प ६९/१५, अनुसूची।

१८ साधारण सभा संकल्प ६९/२८३, अनुसूची ६६।

१९ साधारण सभा संकल्प ६९/३१३, अनुसूची।

२० साधारण सभा संकल्प ७१/२५६, अनुसूची।

जलवायु परिवर्तन सम्बन्धी संयुक्त राष्ट्रसङ्घीय कार्यढाँचा सम्मेलन^{२१} अन्तर्गत प्रतिपादित पेरिस सम्झौता^{२२}लाई स्मरण गर्दछ ।

७. आयोग लैङ्गिक समानता र सम्पूर्ण महिला तथा बालिकाहरुको सशक्तिकरण हासिल गर्नका निम्ति एकताबद्ध दिगो विकासका रणनीति तर्जुमा गर्नुका साथै यसका विश्वव्यापकता, एकीकृत र अविभाज्य प्रकृतिलाई प्रत्याभूत गर्दै, मुलुकका फरक-फरक वास्तविकता, क्षमता र विकासका स्तरलाई मनन गर्दै एवं सम्बद्ध अन्तर्राष्ट्रिय कानून तथा बहुप्रतिबद्धतासंग मिलान हुने गरी प्रत्येक मुलुकको नीति निर्माण परिधि र नेतृत्वलाई सम्मान गर्दै २०३० एजेण्डालाई व्यापक रूपमा कार्यान्वयन गर्नुपर्ने कुरालाई दोहोर्‍याउँछ । २०३० एजेण्डा बारे भएका प्रगतिका सम्बन्धमा राष्ट्रिय, क्षेत्रीय र अन्तर्राष्ट्रिय स्तरमा अनुगमन र समीक्षा गर्ने प्रमुख दायित्व सरकारको हो भन्ने व्यहोरा आयोग पुष्टि गर्दछ ।
८. आयोग विकासको अधिकार सम्बन्धी घोषणापत्र,^{२३} आदिवासीहरुको अधिकार सम्बन्धी संयुक्त राष्ट्रसङ्घीय घोषणापत्र^{२४} र शरणार्थी तथा आप्रवासीहरुका लागि न्यूयोर्क घोषणापत्र^{२५} लाई पनि स्मरण गर्दछ ।
९. समाजमा महिला तथा बालिकाहरुको पूर्ण एवं समान सहभागिताका निम्ति र महिलाको सशक्तिकरणको निम्ति सर्वव्यापी, अविभाज्य, अन्योन्याश्रित र अन्तरसम्बन्धित रही आएका विकासको अधिकारका साथै सम्पूर्ण महिला तथा बालिकाहरुको मानवअधिकार र मौलिक स्वतन्त्रताको प्रवर्धन र संरक्षण गरी सम्मान गर्नु अत्यन्तै महत्वपूर्ण छ र त्यसलाई सबै नीति तथा कार्यक्रमहरुमा मूलप्रवाहीकरण गर्नु पर्दछ भन्ने कुरामा आयोग पुनः जोड दिन्छ । प्रत्येक व्यक्तिलाई आर्थिक, सामाजिक, सांस्कृतिक र राजनीतिक विकासमा सहभागी हुने, योगदान दिने र त्यसको उपयोगको हकदार हुन पाउने गरी सुनिश्चितता गर्ने उपायहरू अपनाउन जरुरी छ र नवप्रवर्तन तथा प्रविधि परिवर्तन र डिजिटल युगमा शिक्षाको परिवेशमा नागरिक, राजनीतिक, आर्थिक, सामाजिक तथा सांस्कृतिक अधिकारको प्रवर्धन, संरक्षण एवं पूर्ण प्राप्तिका लागि समान ध्यान र तत्कालै विचार पुऱ्याउनु पर्दछ भन्ने बारे आयोग पुनःपुष्टि गर्दछ ।

२१ साधारण सभा संकल्प ७४/२ ।

२२ हेर्नुहोस् एफसिसिसि/सिपि/२०१५/१० अतिरिक्त १. निर्णय १/सिपि. २१, अनुसूची ।

२३ साधारण सभा संकल्प ४१/१२८ ।

२४ साधारण सभा संकल्प ६१/२९५, अनुसूची ।

२५ साधारण सभा संकल्प ७१/१ ।

१०. आयोग ग्रामीण क्षेत्रका ती महिलाहरू लगायत महिलाहरूको आर्थिक सशक्तिकरणका लागि महत्वपूर्ण मानिएका अन्तर्राष्ट्रिय श्रम संगठनका महिलाको काम गर्न पाउने अधिकार र कामकाजमा महिलाको अधिकार बोध गराउनेसंग सम्बन्धित मापदण्डहरूको महत्वलाई स्वीकार गर्दछ, र अन्तर्राष्ट्रिय श्रम संगठनको मर्यादित काम सम्बन्धी कार्यसूची एवं कामकाजका मौलिक सिद्धान्त तथा अधिकार सम्बन्धी अन्तर्राष्ट्रिय श्रम संगठनको घोषणापत्रलाई स्मरण गर्दछ,^{२६} एवं ग्रामीण क्षेत्र लगायतमा तिनीहरूको प्रभावकारी कार्यान्वयनको महत्व माथि ध्यान दिन्छ ।
११. आयोग महिला र शान्ति एवं सुरक्षा सम्बन्धी एजेण्डाको स्थापनालाई स्मरण गर्दै अन्तर्राष्ट्रिय शान्ति एवं सुरक्षा कायम राखी प्रवर्धन गर्नका लागि शान्ति प्रकृया, द्वन्द्व रोकथाम, द्वन्द्व समाधान र शान्ति निर्माणका सबै चरणहरूमा महिलाहरूको पूर्ण, समान, प्रभावकारी र अर्थपूर्ण सहभागिता एक अपरिहार्य तत्व हो भन्ने बारे पुनः जोड दिन्छ ।
१२. बेइजिङ्ग घोषणा र कार्यमञ्चले प्रविधिबाट सबै महिला लाभान्वित हुनु पर्दछ भन्ने मात्र होइन, त्यसको डिजाइन गर्दा देखि प्रयोग, अनुगमन र मूल्याङ्कन गर्दासम्मका सबै चरणका प्रकृयाहरूमा पनि सहभागी हुन जरुरी छ भनी पहिचान गरेको व्यहोरा आयोग पुनः जोड दिन्छ । चौथो विश्व महिला सम्मेलनको पच्चीसौं वार्षिकोत्सवको अवसरमा गरिएको राजनीतिक घोषणामा सहभागी भएका सरकारहरूले महिला तथा बालिकाहरूको जीवनमा सुधार ल्याउन र विकासमा देखिएको विभाजन, लैङ्गिक डिजिटल विभाजन लगायत डिजिटल विभाजनलाई कम गर्न र प्रविधिको प्रयोगबाट उत्पन्न जोखिम र चुनौतिहरूलाई सम्बोधन गर्न प्रविधि नवपरिवर्तनका सम्भाव्यताहरूलाई उपयोग गर्ने वचनबद्धता प्रकट गरेको बारे आयोग स्मरण गर्दछ ।
१३. संयुक्त राष्ट्रसङ्घको वडापत्रका उद्देश्य तथा सिद्धान्तहरूमा उल्लेख भए भैं मानवअधिकार सम्बन्धी विश्वव्यापी घोषणापत्रलाई पूर्ण सम्मान र समर्थन गर्दै समाजको सूचना सम्बन्धी विश्व सम्मेलनका नतिजा दस्तावेजमा प्रतिबिम्बित भएको जनता केन्द्रित, समावेशी र विकास उन्मुख सूचना समाजको परिकल्पनालाई आयोग स्मरण गर्दछ, जहाँ सबैजना विशेष गरी महिला र बालिकाहरूले दिगो विकास प्रवर्धन गर्ने र जीवनस्तर सुधार गर्ने सम्भावनालाई पूर्ण रूपमा हासिल गर्नका लागि व्यक्ति, समुदाय र समाजलाई सक्षम बनाउन डिजिटल प्रविधि, सूचना र ज्ञानलाई निर्माण गर्न, पहुँच पुऱ्याउन, उपयोग गर्न र साभेदारी गर्न सकोस् ।

२६ अन्तर्राष्ट्रिय श्रम संगठन, कामको मौलिक सिद्धान्त तथा अधिकार सम्बन्धी घोषणा ।

१४. डिजिटल प्रविधिले समाजलाई गहिरो रूपमा रूपान्तरण गरेको, नवप्रवर्तनलाई प्रश्रय दिएको र अभूतपूर्व मात्रामा अवसरहरूको सिर्जना गरेको बारे आयोग स्वीकार गर्दछ । साथै यसले २०३० एजेण्डालाई प्राप्त गर्ने दिशामा गति दिन र विशेष गरी कमजोर अवस्थामा रहेका महिला तथा बालिका लगायत सबैका लागि जीवन पर्यन्त गुणस्तरीय शिक्षा, स्वास्थ्य उपचार सेवाहरू, मर्यादित काम, किफायती आवास र सामाजिक सुरक्षामा पहुँचको सुनिश्चितता गर्दै सामाजिक विकासलाई अघि बढाउँछ । आयोग लैङ्गिक समानता र सम्पूर्ण महिला तथा बालिकाहरूको सशक्तिकरणबाट सम्पूर्ण दिगो विकास लक्ष्यहरूमा प्रगति गर्न ठोस योगदान पुऱ्याउने छ, भन्ने कुरामा विश्वस्त छ, र साधारण सभाको तत्वावधानमा दिगो विकास बारे उच्चस्तरीय राजनीतिक मञ्चको आयोजना भएकोमा आभार प्रकट गर्दछ ।
१५. प्रविधिको अवधारण, डिजाइन, विकास, प्रयोग, मूल्याङ्कन र नियमनमा मानवअधिकारको प्रवर्धन, सम्मान र परिपूर्ति गरिएको छ, भन्ने कुराको सुनिश्चितता गर्नुका साथै सम्पूर्ण महिला तथा बालिकाहरूका निम्ति प्रविधि सम्बन्धी यी सबै कुराहरूले खुला, सुरक्षित, स्थिर, पहुँचयोग्य र किफायती सूचना तथा सञ्चार प्रविधिको वातावरण प्रवर्धन गर्ने गरी पर्याप्त सुरक्षाको सुनिश्चितता गर्नुपर्ने बारे पनि आयोग मान्यता राख्दछ ।
१६. नवप्रवर्तन तथा प्रविधि परिवर्तन र डिजिटल युगमा शिक्षाका परिवेशमा बहुल र अन्तरपक्षिय प्रकारका भेदभाव र सीमान्तीकरण लैङ्गिक समानता र सम्पूर्ण महिला तथा बालिकाहरूको सशक्तिकरण हासिल गर्नमा अवरोध हुन् भन्ने बारे आयोग स्वीकार गर्दछ । आयोग महिला तथा बालिकाहरूको स्थिति र अवस्थाका विविधतालाई सम्मान गर्दै महत्व दिन्छ, र केही महिलाका हकमा सशक्तिकरणको सवालमा विशेष किसिमको कठिनाई सामना गर्नुपर्ने कुरालाई स्वीकार गर्दछ । जहाँसम्म सम्पूर्ण महिला तथा बालिकाहरूको मानवअधिकार एकै किसिमको छ, फरक फरक परिवेशका महिला तथा बालिकाको हकमा उपयुक्त तरिकाले सम्बोधन हुने गरी विशेष प्रकारका आवश्यकता र प्राथमिकता आवश्यकता रहने बारे आयोग जोड दिन्छ ।
१७. जहाँसम्म प्रविधिलाई महिला तथा बालिकाको नागरिक, राजनीतिक, आर्थिक, सामाजिक र सांस्कृतिक अधिकार पूर्ण बोध गराउन उपयोग गर्न सकिन्छ, अर्कोतिर त्यसलाई लैङ्गिक रूढीवादिता तथा नकारात्मक सामाजिक मान्यता कायम राखी भीषण चक्र सिर्जना गर्नमा पनि प्रयोग गर्न सकिन्छ, भन्ने बारे आयोग स्वीकार गर्दछ । डिजिटल उपकरणले असमानतालाई बढाउने र फैलाउने काम गर्दछ । ती अधिकारहरूलाई बोध

गराउनमा संरचनागत अवरोधका प्रभावलाई सम्बोधन गर्नुपर्ने बारे पनि आयोग स्वीकार गर्दछ ।

१८. मुलुक भित्र र मुलुकहरूबीच विशेष गरी अल्पविकसित लगायतका विकासोन्मुख मुलुकहरू, साना द्विपका विकासोन्मुख राज्यहरू र अफ्रिकी मुलुकहरूमा लैङ्गिक रूढीवादिता, नकारात्मक सामाजिक मान्यता एवं बेतलबी हेरचाहको तथा घरेलु कामको असमानुपातिक बाँडफाँडका कारण महिला तथा बालिकाका निम्ति सूचना तथा सञ्चार प्रविधि र इन्टरनेटमा सुरक्षित पहुँच पुऱ्याउन र उनीहरूको सामाजिक सशक्तिकरण र आर्थिक सशक्तिकरण गर्नका लागि चाहिने ज्ञान, चेतना र सीप हासिल गरी किफायती लागतमा सुरक्षित अनलाइन अनुभवलाई स्थान दिने सम्मको हदमा जोडिने उनीहरूको क्षमतालाई कमजोर बनाएको विषयको साथसाथै डिजिटल रूपान्तरणका असमान गति र प्रविधि माथिको पहुँच बारे आयोग सरोकार व्यक्त गर्दछ ।
१९. बालिकाहरू इतिहासमै डिजिटलको हिसाबले सबैभन्दा धेरै जोडिएको पुस्ताको हिस्सा हो र नवप्रवर्तन तथा प्रविधि परिवर्तन र डिजिटल युगमा शिक्षाको परिवेशमा प्रविधिद्वारा वा त्यसको प्रयोग र अन्य व्यवधानले गर्दा उनीहरूले असमानुपातिक तरिकाले भेदभाव र हिंसाको सामना गर्नुपर्ने बारे आयोग स्वीकार गर्दछ । यसले समाजमा उनीहरूलाई डिजिटल प्रविधिको पूर्ण लाभमा पहुँच पुऱ्याउनबाट र अर्थपूर्ण सहभागिताबाट रोक्दछ र असमानतालाई उत्पन्न गर्नुका साथै त्यसलाई फैलाउन सक्छ ।
२०. जन्मदत्ता प्रणालीलाई डिजिटल प्रविधिले सुदृढ पार्न सक्ने सम्भावना बारे आयोग जानकारी राख्दछ । सामाजिक सुरक्षा प्रणालीका साथै शिक्षामा अधिकार लगायत मानवअधिकार प्रत्याभूत गराउनमा सामाजिक जीवनमा सहभागिता जनाई निर्णय लिनमा जन्मदत्ताको अत्यन्तै महत्व छ भन्ने बारे पनि आयोग जानकारी राख्दछ, र केही आदिवासी महिला तथा बालिका, अपाङ्गता भएका महिला तथा बालिका, आप्रवासी महिला तथा बालिका, ग्रामीण, दुर्गम र समुन्द्र किनारमा बस्ने महिला तथा बालिका तथा राष्ट्रियता वा जाति, धार्मिक र भाषिक रूपमा अल्पसंख्यक महिला तथा बालिकाहरूका हकमा कम संख्यामा जन्मदत्ता हुने गरेको बारे आयोग सरोकार व्यक्त गर्दछ ।
२१. आयोग सम्पूर्ण महिला तथा बालिकाहरू, विशेष गरी विकासोन्मुख साना द्विपका राज्यहरू लगायत विकासोन्मुख मुलुकका खासगरी कमजोर स्थितिमा रहेका महिला तथा बालिकाहरूले जलवायु परिवर्तन, वातावरणीय हास, जैविक विविधता क्षति, अतिसार

मौसमी घटना, प्राकृतिक विपद् एवं भू-क्षय, मरूभूमिकरण, वन फँडानी, बालुवा र धुलोको आँधि-वेहरी, लगातारको खडेरी, बाढी, समुन्द्र सतहमा वृद्धि, तटीय वातावरणीय सवालहरूको प्रतिकूल प्रभावका कारण असमानुपातिक तरिकाले जोखिममा पर्नुका साथै जीवन तथा जीविकोपार्जन गुमाउनु लगायत असमानुपातिक तरिकाले प्रभावित बन्नु परेकोमा गहिरो सरोकार राख्दछ र दिगो विकास एवं गरिवी निवारण हासिल गर्नमा जलवायु परिवर्तनले थपेको चुनौति प्रति गहिरो चासो दोहर्‍याउँछ । आयोग जलवायु परिवर्तनलाई सम्बोधनका लागि कार्य गर्दा लैङ्गिक समानता, महिला तथा बालिकाहरूको सशक्तिकरण र अन्तरपुस्ता समतालाई सम्मान, प्रवर्धन र ध्यान पुर्‍याउनु पर्ने भनी पेरिस सम्झौताका पक्ष राष्ट्रले स्वीकारेको बारे स्मरण गर्दछ, र यसै सन्दर्भमा जलवायु परिवर्तन बारे संयुक्त राष्ट्रसङ्घीय ढाँचा सम्बन्धी सम्मेलनको पच्चीसौं बैठकले ग्रहण गरेको दोश्रो लैङ्गिक कार्ययोजनालाई समेत स्मरण गर्दछ ।

२२. आयोग महासागर लगायतका सबै पर्यावरण प्रणालीको अखण्डता सुनिश्चित गर्नुका साथै जैविक विविधताको संरक्षण गर्नुको महत्वबारे जानकारी राख्दछ । आयोग प्रविधि तथा नवप्रवर्तनले मुलुकहरूलाई जलवायु परिवर्तन अनुकुलन र न्यूनीकरणमा, खासगरी पेरिस सम्झौताको दफा २ मुताबिक दीर्घकालीन तापक्रम हासिल गर्ने प्रयत्नमा सघाउन सक्छ भन्ने बारे मान्यता राख्दछ । आयोग सम्पूर्ण महिला तथा बालिकाहरूका निम्ति डिजिटल साक्षरता, वित्त तथा क्षमता विकासका साथै किफायती र पहुँचयोग्य प्रविधि र इन्टरनेटमा समान पहुँच बढाउन एवं लैङ्गिक डिजिटल विभाजन लगायत डिजिटल विभाजन कम गर्नका लागि काम गर्नु पर्ने महत्व माथि जोड दिन्छ र मुलुकहरूलाई जलवायु सम्बन्धी कार्य र निर्णय लिनेमा महिलाको पूर्ण, अर्थपूर्ण र समान सहभागितालाई बढाउन प्रोत्साहन गर्दछ । आयोग मुलुकहरूलाई जलवायु परिवर्तनको समस्यालाई सम्बोधन गर्नका निम्ति लैङ्गिकता अन्तर्गत सुधारिएको लिमा कार्यक्रम योजना र जलवायु परिवर्तन बारे संयुक्त राष्ट्रसङ्घीय ढाँचाको सम्मेलनद्वारा ग्रहण गरिएको लैङ्गिक कार्ययोजना मुताबिक विभिन्न क्षेत्रमा स्थानीय, स्वदेशी र परम्परागत ज्ञान एवं अभ्यासलाई सुदृढ पारेर, सुरक्षा तथा संरक्षण गरेर, जलवायु उत्थानशीलतालाई सुधार गरेर तथा विज्ञान, प्रविधि, अनुसन्धान र विकासमा महिला तथा बालिकाको पूर्ण सहभागिता र नेतृत्वलाई बढवा दिएर लैङ्गिक सम्वेदनशील प्राविधिक समाधानहरूलाई प्रवर्धन गर्न प्रोत्साहन गर्दछ ।

२३. आयोग विपद् प्रतिकार्य र कोरोना भाइरस रोग (कोभिड-१९) पुनरलाभका प्रयासहरूमा महिलाले खेलेको महत्वपूर्ण भूमिका बारे जोड दिन्छ । अग्रपंक्तिका स्वास्थ्य तथा सामाजिक कार्यकर्ताहरूमा अधिकांश महिलाको प्रतिनिधित्व रहेको र अत्यावश्यक एवं

सार्वजनिक सेवामा उनीहरू संलग्न रहेको बारे आयोग स्मरण गर्दछ। आयोग कोभिड-१९ महामारी विरुद्ध लड्नका निम्ति ऐक्यबद्धता र नवीकृत बहुपक्षीय सहयोग चाहिन्छ भन्ने बारे स्वीकार गर्दछ। आयोग दीगो र समावेशी पुनरलाभ सम्बन्धी रणनीतिहरूले स्वास्थ्य सेवा प्रणालीको सुदृढीकरण गरेर एवं सबैका लागि स्वास्थ्य बीमा हासिल गरेर भविष्यमा परिआउने भयको जोखिमलाई घटाउन जरुरी छ र सम्बोधनका सबै क्रियाकलापहरूलाई मानवअधिकारको पूर्ण सम्मानका साथ कार्यान्वयन गरिनु पर्दछ भन्ने मान्यता राख्दछ। अन्तर्राष्ट्रिय सम्झौता, पहल एवं सामान्य घोषणाका बाबजुद पनि विशेष गरी विकासोन्मुख मुलुकहरूमा कोभिड-१९ भ्याक्सिनमा समतामूलक पहुँचको अभाव रहेको बारे आयोग गहिरो सरोकार व्यक्त गर्दछ।

२४. आयोग कोभिड-१९ महामारीले निम्त्याएको आर्थिक तथा सामाजिक गिरावटले विश्व खाद्य सुरक्षा संकट, जलवायु परिवर्तन, वातावरणीय ह्रास र विपद्का प्रभावहरूलाई मिश्रित असर पारेको छ र मानिसलाई भ्रुनै पछ्याडि चरम गरिवीमा धकेलेको बारे सरोकार व्यक्त गर्दछ। यसले ऋणको उच्च जोखिममा रहेका वा पहिले देखि नै ऋणको मारमा परेका धेरै मुलुकहरूमा पूर्व-अवस्थित ऋणको जोखिमलाई बढाएको छ, मुलुक भित्र र मुलुकहरूबीचको डिजिटल रूपान्तरणको असमान गतिलाई बढाएको छ र संरचनागत तथा प्रणालीगत अवरोधहरूको संयोजन भयो भने यी तत्वहरूले महिला तथा बालिकाका निम्ति कसरी असमान अवसरमा परिणत गर्न सक्छ भनी देखाएको छ किनकि सबैभन्दा गरिव र जोखिम तिनीहरू नै हुन् जसले सबैभन्दा धेरै मार खेप्नु पर्ने हुन्छ र तिनीहरू नै सूचना तथा सञ्चार प्रविधिमा पहुँच पुऱ्याउनमा सबैभन्दा पछि हुन्छन्। आयोग बेतलबी हेरचाह तथा घरेलु कामका निम्ति बढ्दो माग र यौनिक तथा लैङ्गिकतामा आधारित हिंसा लगायत सबै प्रकारका हिंसामा देखिएको वृद्धि प्रति गहिरो सरोकार व्यक्त गर्दछ।

२५. आयोग बौद्धिक सम्पत्तिको अधिकारको व्यापारसंग सम्बन्धित पक्षहरू बारे विश्व व्यापार संगठनको सम्झौता (TRIPS Agreement) को संसोधन सहितलाई पुनः जोड दिन्छ र विश्व व्यापार संगठनको ट्रिप्स सम्झौता र जनस्वास्थ्य सम्बन्धी दोहा घोषणा २००१ बारे पनि पुनः जोड दिन्छ। त्यसले जनस्वास्थ्यको संरक्षण गर्ने, खास गरी सबैका लागि औषधिमा पहुँच पुऱ्याउने कुरामा सदस्य राष्ट्रहरूले अधिकारलाई सहयोग पुग्ने गरी बौद्धिक सम्पत्तिको अधिकारलाई व्याख्या गर्नुका साथै कार्यान्वयन गर्नुपर्ने व्यहोरालाई मान्यता दिएको छ। आयोग नयाँ स्वास्थ्य उत्पादनहरूको विकासमा उपयुक्त प्रोत्साहनको खाँचो छ भन्ने बारे जानकारी राख्दछ।

२६. आयोग महिला तथा बालिकाहरुको मानवअधिकार तथा मौलिक स्वतन्त्रता अनुभूत गराउनका साथै लैङ्गिक समानता तथा सम्पूर्ण महिला तथा बालिकाहरुको सशक्तिकरण हासिल गर्नका निम्ति निर्णय लिने प्रकृत्यामा महिलाको पूर्ण, समान र अर्थपूर्ण सहभागिता एवं सबै तहका नेतृत्व पदमा महिला हुन आवश्यक छ भन्ने बारे पुनःपुष्टि गर्दछ । डिजिटल प्रविधिको प्रयोगमा महिला तथा बालिकाहरुको क्षमतालाई प्रवर्धन गर्न र त्यस प्रकारका प्रविधिका सम्भाव्य नकारात्मक प्रभावहरुलाई सम्बोधन गर्नका निम्ति सूचना तथा सञ्चार प्रविधि सम्बन्धी नीति तथा कार्यक्रमहरुका साथै निर्णय लिने कार्यमा महिला सहभागिता र नेतृत्वको महत्वबारे पनि आयोग पुनःजोड दिन्छ ।
२७. आयोग दिगो विकासका लागि विशेष गरी शिक्षा, विज्ञान, प्रविधि, इञ्जिनियरिङ्ग, गणित र नवप्रवर्तनप्रति महिला तथा बालिकाहरुको महत्वपूर्ण योगदानलाई मनन गर्दै विज्ञान तथा प्रविधि समुदायको योगदान महत्वपूर्ण हुन्छ भन्ने बारे स्वीकार गर्दछ ।
२८. आयोग डिजिटल मञ्चहरुले सार्वजनिक जीवनमा महिलाहरुका लागि पूर्ण, समान र अर्थपूर्ण रूपमा पैरवी गर्न, परिचालित हुन र सहभागी हुन सक्ने थलोको रूपमा महत्वपूर्ण भूमिका खेल्न सक्छ भन्ने बारे पनि मान्यता राख्दछ । आयोग महिला तथा बालिकाको अनलाइन योगदानले उनीहरुको चासो, आवश्यकता र दृष्टिकोणलाई ध्यानमा राख्ने गरी समावेशी र सहभागितात्मक सार्वजनिक बहस तथा नीतिगत परिणामलाई बढवा दिन सक्दछ भन्ने कुरामा जोड दिन्छ ।
२९. आयोग डिजिटल रूपान्तरणले समुन्नतिलाई छिचोल्ने र दिगो विकास लक्ष्य हासिल गर्नेतर्फ नयाँ समाधानलाई हाँके एवं व्यापार तथा आपूर्ति श्रृंखलामा देखिएको हालको अवरोधलाई हटाउने क्षमता राख्दछ भनी पहिचान गर्दछ । आयोग यस सन्दर्भमा डिजिटल विभाजनलाई अन्त्य गर्न एवं मुलुक भित्र र मुलुकहरुबीच डिजिटल प्रविधिको प्रयोग र नियमनमा सबै किसिमका मानवअधिकार र मौलिक स्वतन्त्रताको सम्मान गर्नु पर्दछ भन्ने कुराको पुनःपुष्टि गर्दै डिजिटल प्रविधि, कनेक्टिभिटी र इन्टरनेटमा समावेशी, अर्थपूर्ण र गुणस्तरीय पहुँचलाई प्रवर्द्धन गर्दै डिजिटल प्रविधिको लाभ सम्पूर्ण महिला तथा बालिकाहरुसम्म उपलब्ध छ भन्ने कुराको सुनिश्चित गर्न अत्यन्त आवश्यक छ भन्ने बारे पुनः जोड दिन्छ ।
३०. जीवन तथा मानवअधिकारको पूर्ण उपभोगका निम्ति स्वच्छ पिउने पानी र सरसफाइ अपरिहार्य छ भन्ने बारे आयोग स्मरण गर्दछ । आयोग जलवायु परिवर्तन, वातावरणीय हास

र विपदले निम्त्याएको पानीको अभाव र आपूर्तिमा रोकावटले पानी ओसारन धेरै टाढा सम्म पैदल हिंड्नु पर्ने र लाइनमा घण्टौं कुनुपर्ने भई महिला तथा बालिकालाई असमानुपातिक तवरले असर पारेको छ, जसले गर्दा शिक्षा आर्जन गर्ने, फुर्सद लिने वा जीविकोपार्जन गर्ने जस्ता अन्य क्रियाकलापमा संलग्न हुने समयबाट उनीहरू बञ्चित छन् भन्ने बारे गहिरो सरोकार राख्दछ। आयोग नयाँ र नवीनतम प्रविधि र डिजिटलाइजेशनको उपयोगका साथै अनुसन्धान र नवप्रवर्तनलाई प्रयोग गर्ने दीगो एकीकृत जलस्रोत व्यवस्थापनमा आधारित लैङ्गिक सम्वेदनशील खानेपानी तथा सरसफाइ सेवा र पूर्वाधार सम्पूर्ण महिला तथा बालिकाहरूको उत्थानशीलता बढाउन आवश्यक छ भन्ने कुरामा जोड दिन्छ। साथै आयोग विशेषगरी प्रकोप उद्धार र मानवीय आर्कस्मिकताको समयमा महिनावारी स्वास्थ्य र सरसफाइ लगायत महिला र बालिकाको पर्याप्त, सुरक्षित र स्वच्छ खानेपानी तथा सरसफाइको सुविधामा पहुँचलाई फैलाउन आवश्यक छ भन्ने कुरा स्वीकार गर्दछ।

३१. विश्वका करिब एकतिहाई जनसंख्या मुख्यतया विकासोन्मुख मुलुकहरूमा महिला तथा बालिका र कमजोर अवस्थामा रहेका मानिहरूको र अतिकम विकसित मुलुकका दुईतिहाई महिलाहरूको इन्टरनेटमा पहुँच छैन भन्ने बारे आयोग अत्यन्त गम्भीर चासोका साथ नोट गर्दछ।
३२. आयोग सूचना तथा सञ्चार प्रविधिले सम्पूर्ण महिला तथा बालिकाहरूका निम्ति नयाँ अवसर र चुनौती थपेको छ, एवं ग्रामीण-शहर, युवा-ज्येष्ठ नागरिक तथा लैङ्गिक डिजिटल विभाजन लगायत मुलुकहरूबीच र मुलुक भित्रै गरी दुवै किसिमका डिजिटल विभाजनलाई कम गर्नुपर्ने आवश्यकता माथि जोड दिँदै विकासोन्मुख मुलुकहरू तथा साना द्विपका राज्यहरूले नयाँ प्रविधिमा पहुँच पुऱ्याउँदा र त्यसको उपयोग गर्दा सामना गर्नुपर्ने बाधाहरूलाई सम्वोधन गर्ने र डिजिटल तथा ज्ञान विभाजनलाई जोड्ने गरी गुणस्तरीय पहुँचमा जोड दिनु पर्ने आवश्यकतालाई स्मरण गर्दै, अपाङ्गता भएका व्यक्तिहरूका निम्ति समेत हिंडडुल, स्थायित्व, सुलभता, भाषा, तालिम, क्षमता विकास, स्थानीय सामग्री र पहुँचयोग्य समेत समावेश भएको बहुआयामिक दृष्टिकोणलाई आत्मसात गर्दै महिला तथा बालिकाका निम्ति समेत विकासका लागि सूचना तथा सञ्चार प्रविधिको विकासलाई बढवा दिनु पर्ने जल्दोबल्दो आवश्यकता छ भनी स्वीकार गर्दछ।
३३. आयोग लैङ्गिक डिजिटल विभाजनलाई घटाउन र डिजिटल अर्थतन्त्र र समाजमा कोही पनि पछाडि नछुट्नु भनी सुनिश्चित गर्नका लागि गरिने प्रयासहरूलाई डिजिटल समताको जगमा फैलाउन जरुरी छ भनी जोड दिन्छ। आयोग सम्वद्ध सबै सरोकारवालाहरूलाई

डिजिटल दक्षतामा समान र सुलभ पहुँचलाई प्रवर्धन गर्न एवं डिजिटल प्रविधि र सम्बद्ध नीतिहरूको अवधारण, विकास तथा कार्यान्वयनमा लैङ्गिक दृष्टिकोणलाई मूलप्रवाहीकरण गर्न प्रोत्साहन गर्दछ। मौजुदा लैङ्गिक अन्तराल माथिको एकपछि अर्को डिजिटल सेवामा जोखिमलाई घुलेको छ भनी आयोग स्वीकार गर्दछ। यस प्रकारको सेवाको सुरुवात गर्दा प्रोत्साहन र लक्षित समर्थन नदिइएसम्म सो सेवामा गरिबीमा बाँचेका र ग्रामीण क्षेत्रमा रहेका लगायत कमजोर स्थितिमा रहेका व्यक्तिहरूको पहुँचमा कमी रहिरहन्छ।

३४. धेरै विकासोन्मुख मुलुकहरूमा, विशेष गरी अफ्रिकी मुलुकहरू, अतिकम विकसित मुलुकहरू, भूपरिवेष्टित विकासोन्मुख मुलुकहरू, साना द्विपका विकासशील राज्यहरू, मध्यम आय भएका मुलुकहरू उच्च प्रतिव्यक्ति आयतिर अग्रसर मुलुकहरू, द्वन्द्वको स्थितिमा रहेका मुलुकहरू, द्वन्द्व पश्चातका मुलुकहरू तथा प्राकृतिक विपद्बाट प्रभावित मुलुकहरूमा महिला तथा बालिकाहरूका निम्ति सुलभ, पहुँचयोग्य र भरपर्दो प्रविधि तथा सेवाहरूमा पहुँचको अभाव एक ठूलो चुनौतिको रूपमा रहेको बारे आयोग स्वीकार गर्दछ। आयोग लैङ्गिक डिजिटल विभाजन लगायत डिजिटल विभाजनलाई जोड्नमा कायम रहेको चुनौतिलाई सम्बोधन गर्न र दिगो विकासका निम्ति सूचना तथा सञ्चार प्रविधिलाई बढवा दिन एवं सम्पूर्ण मानवअधिकार तथा मौलिक स्वतन्त्रताको पूर्ण उपभोगको रक्षा र सम्मान गर्न आवश्यक छ भन्ने बारे जोड दिन्छ। पारस्परिक सहमतिका सर्तहरूका आधारमा अनुसन्धान तथा विकास एवं प्रविधि हस्तान्तरण समेतद्वारा सस्तो मूल्यको कनेक्टिभिटीको विकल्पको विकासलाई प्रोत्साहन गर्न जानीबुझी गरिने हस्तक्षेप आवश्यक पर्न सक्छ भन्ने बारे हृदयङ्गम गरी सूचना तथा सञ्चार प्रविधि र ब्रोडब्याण्डको पहुँच प्रयोगका लागि मूल्य घटाउन र किफायती दर बढाउन सबै प्रकारका प्रयत्नहरू गरिनु पर्दछ।

३५. आयोग प्रविधि, कनेक्टिभिटी, डिजिटल साक्षरता र शिक्षामा पहुँच र तिनीहरूको उपयोगमा लैङ्गिक अन्तराललाई कम गर्ने दिशा तर्फ कमै मात्र प्रगति भएको बारे चासोका साथ नोट गर्दछ र आप्रवासी महिला तथा बालिकाका साथै ग्रामीण वा दुर्गम क्षेत्र र टापुमा रहेका महिला तथा बालिकाहरू लगायतका निम्ति प्राविधिक तथा व्यावसायिक तालिम र जीवन पर्यन्त सिकाइका अवसरहरूको महत्व माथि जोड दिन्छ। साथसाथै आयोग नयाँ प्रविधिले श्रम बजारको संरचनालाई परिवर्तन गरिरहेको एवं विज्ञान, प्रविधि, इन्जिनियरिङ तथा गणित र सूचना तथा सञ्चार प्रविधिमा आधारभूत डिजिटल प्रवाहदेखि उन्नत प्राविधिक सीपसम्मको दक्षता चाहिने गरी नयाँ र भिन्न रोजगारीका अवसरहरू प्रदान गरेको बारे पहिचान गर्दछ।

३६. आयोग मानवअधिकारलाई सम्मान गर्ने समावेशी र विकास केन्द्रित सूचना समाज निर्माण गर्ने दृष्टिकोणबाट सल्लाह, सेवा र सहयोग प्रदान गर्ने उद्देश्य रहेको राष्ट्रिय तथा स्थानीय तहका कृयाकलाप तथा पहलहरूको प्रभावलाई बढवा दिने गरी सम्पूर्ण महिला तथा बालिकाहरूको क्षमता विकास नीति र दिगो सहयोगमा जोड दिन आवश्यक छ, भनी स्वीकार गर्दछ ।
३७. द्रुत प्रविधि परिवर्तनले राज्यहरूलाई विभिन्न किसिमले असर गरेको बारे पनि आयोग स्वीकार गर्दछ, र यी असरहरूलाई सम्बोधन गरिरहँदा लैङ्गिक समानता र सम्पूर्ण महिला तथा बालिकाहरूको सशक्तिकरण हासिल गर्न एवं उनीहरूको मानवअधिकारलाई परिपूर्ति गर्न लैङ्गिक डिजिटल विभाजन लगायत डिजिटल विभाजनलाई जोडनुका साथै अवसर हरूबाट लाभ उठाउन र परिवर्तनका कारण सिर्जित चुनौतिहरूलाई सम्बोधन गर्नका निम्ति राज्यको राष्ट्रिय यथार्थता, क्षमता र विकासको स्तरमाथि निर्भर गर्दै अन्तर्राष्ट्रिय तथा बहुसरोकारवाला सहयोगको खाँचो छ, भन्ने बारे पनि आयोग टिपोट गर्दछ ।
३८. कृत्रिम बुद्धिमतामा आधारित उपायहरूमा प्रयुक्त अनुदेश लगायतमा प्रभावकारी सुरक्षा तथा निगरानीको अभावमा नयाँ प्रविधि विकासले मौजुदा असमानता र भेदभावको ढाँचालाई कायमै राख्न सक्दछ, भन्ने विषयलाई आयोग चासोका साथ हेर्दछ । प्रविधिमा लैङ्गिक पक्षपातले व्यक्तिलाई असर पार्दछ, भने लैङ्गिक समानता र महिलाको सशक्तिकरण समेतलाई भट्का पुऱ्याउन मद्दत गर्दछ, त्यसकारण डिजिटल प्रविधिको डिजाइन, विकास र लागू गर्दा मानवअधिकारका निम्ति पूर्ण, समान र सही लैङ्गिक उत्तरदायी दृष्टिकोणलाई लिनु पर्दछ, भन्ने बारे आयोग नोट गर्दछ ।
३९. अवसरहरूको अतिरिक्त महिला तथा बालिकाहरूको हिंसा, घृणा, भेदभाव र वैमनस्यताका साथसाथै जातिवाद, अज्ञात व्यक्ति प्रति घृणा (xenophobia), नकारात्मक रूढीवाद र लाञ्छनालाई उक्साउने गरी डिजाइन र/वा प्रयोग गरिन सक्ने नयाँ तथा उदीयमान डिजिटल प्रविधिको दुरुपयोगसंग जोडिएका चुनौतिहरूको सम्बोधन गर्न आवश्यक छ, भन्ने बारे आयोग स्वीकार गर्दछ । डिजिटल युगमा जसरी संवेदनशील तथ्याङ्क लगायत व्यक्तिगत तथ्याङ्कको संकलन, प्रसाधन, प्रयोग, भण्डारण र साभेदारी उल्लेखनीय रूपमा बढेको छ, महिलाहरू विशेषगरी बालिकाहरूले आफ्ना व्यक्तिगत तथ्याङ्कलाई, संकलन, प्रसाधन, प्रयोग र भण्डारण गर्न वा पुनः प्रयोग गर्न, विक्रि गर्न वा पटक पटक पुनः विक्रि गर्न आफ्ना निःशुल्क, स्पस्ट र सुसूचित सहमति प्रायः दिदैन र/वा दिन सक्दैनन् भन्ने बारे आयोग सरोकार व्यक्त गर्दछ ।

४०. जुन ढङ्गबाट विभिन्न डिजिटल प्लेटफर्महरूको निर्माण, कायम र स्वचालन गरिएका छन् त्यसले गलत सूचना भ्रामक सूचना र घृणित बोलीलाई बढवा दिएको छ, यसबाट विचार तथा अभिव्यक्ति स्वतन्त्रताको अधिकार र जीवनका हरेक पक्षमा सहभागी हुने अधिकार लगायत महिला तथा बालिकाको अधिकारको परिपूर्तिलाई कुण्ठित पार्न सक्ने बारे आयोग स्वीकार गर्दछ। यस सम्बन्धमा बालबालिका तथा युवा जमातलाई डिजिटल साक्षरता र सीप, डिजिटल प्रविधिमा सकारात्मक संलग्नताका निम्ति क्षमता र लैङ्गिक समानता प्रति सम्मानका बारे सिकाउँदा प्रविधिको प्रयोगद्वारा उछाल्ने लैङ्गिकतामा आधारित हिंसा लगायत अनलाइन सुरक्षा, गोपनीयता र विभिन्न प्रकारका हिंसालाई सम्बोधन गर्न मद्दत पुऱ्याउँछ एवं लैङ्गिक समानताका निम्ति परिवर्तनका संवाहक बन्न कलिला केटा र बालक लगायत युवा वर्गलाई सशक्तिकरण गर्दछ, भन्ने पनि आयोग पहिचान गर्दछ।
४१. नयाँ र उदीयमान प्रविधिको प्रयोगद्वारा प्रेरित महिला तथा बालिका विरुद्धको गम्भीर नोक्सानी र भेदभावले मानवअधिकारका उल्लङ्घन तथा दुरुपयोगलाई सम्बोधन गर्नमा जवाफदेहिताको सुधार गर्नका निम्ति महिला तथा बालिकाका आवाज र अनुभवलाई ध्यान दिने नियमहरू बनाउनुका साथै व्यवसाय तथा मानवअधिकारका निर्देशक सिद्धान्तहरूलाई ध्यानमा राखी तथ्याङ्कको प्रयोग र सुरक्षा कसरी गर्ने एवं त्यस प्रकारका उत्पादन तथा सेवाको प्रयोगद्वारा हुन जाने संभावित मानवअधिकारको उल्लङ्घन र दुरुपयोगको सम्बोधन कसरी गर्ने भन्ने बारे पारदर्शितालाई बढाउन आयोग जोड दिन्छ।
४२. संगै मिली सचेतना फैलाउन र परिचालित हुनका साथै सामग्री तथा विचार आदान प्रदान गर्न महिला तथा बालिकाहरूका निम्ति नयाँ च्यानल प्रदान गर्दै सूचनाहरूलाई अन्तर्राष्ट्रिय तवरमा साभेदारी गर्ने कार्यमा सामाजिक मिडियाले रूपान्तरण गरेको बारे आयोग स्वीकार गर्दछ। अतः आयोग अन्तर्राष्ट्रिय मानवअधिकार सम्बन्धी कानून अन्तर्गत सम्बद्ध दायित्वसंग पूर्ण रूपमा मेलखाने गरी विषयहरूको परिमार्जन र प्रतिवेदन गर्ने संयन्त्र सहितमा लगानी गर्दै र प्रभावकारी नियमनको ढाँचा निर्माण गर्दै विशेषगरी महिला तथा बालिकाहरूका निम्ति सुरक्षित, संरक्षित र समावेशी अनलाइन प्लेटफर्म र डिजिटल प्रविधिको पहुँचयोग्यता तथा सर्वसुलभताका लागि सहजीकरण र विस्तार गर्नुपर्ने आवश्यकता माथि जोड दिन्छ।
४३. महिला तथा बालिकाहरूको गोपनीयताको अधिकारको प्रवर्धन तथा सम्मान, जसअनुसार कोही पनि उनको निजीत्व, परिवार, घर वा व्यवहारमा जथाभावी वा गैरकानुनी

हस्तक्षेपमा नपारुन र यस प्रकारका हस्तक्षेप विरुद्ध कानुनी संरक्षणको अधिकारका अतिरिक्त डिजिटल र अनलाइन माध्यमबाट हुन सक्ने कुनै पनि प्रकारका भेदभावका साथै यौन तथा लैङ्गिकतामा आधारित हिंसा, दुर्व्यवहार तथा यौनजन्य हैरानी, साइबर दादागिरी र साइबर पछ्याउने लगायत सबै प्रकारको हिंसाको रोकथामका लागि, प्रवर्धन तथा सम्मान गर्नु महत्वपूर्ण छ भन्ने कुरा आयोग स्वीकार गर्दछ। मुलुकको सीमानाभन्दा बाहिरको निगरानी र/वा सञ्चारमा अवरोधन लगायत निगरानी र/वा सञ्चारमा अवरोधनका साथै विशेषगरी व्यक्तिगत तथ्याङ्क व्यापक रूपमा संकलन गर्दा महिला तथा बालिकाहरूको मानवअधिकारको अभ्यास र उपयोगमा नकारात्मक प्रभाव पर्न सक्ने बारे आयोग गहिरो सरोकार राख्दछ।

४४. धेरै उदीयमान डिजिटल प्रविधिहरू अनियमित छन् भन्ने बारे आयोग नोट गर्दछ, र डिजिटल प्रविधि र सेवालाई स्वामित्व ग्रहण गर्ने, व्यवस्थापन गर्ने तथा सञ्चालन गर्ने सबै उद्यमहरूका निम्ति लैङ्गिक समानता र सम्पूर्ण महिला तथा बालिकाहरूको सशक्तिकरणमाथि प्रतिकूल हुने लगायत त्यस प्रकारका अनियमित प्रविधिसंग जोडिएका चुनौतिहरूलाई निपट्याउन एवं महिला तथा बालिकाहरूमाथि प्रविधिको जोखिम र नकारात्मक प्रभावलाई पहिचान, रोकथाम र निराकरणका लागि यथोचित मेहनतको थालनी गर्न प्रभावकारी उपायहरूको आवश्यकता छ, भनी आयोग स्वीकार गर्दछ।

४५. कृत्रिम बुद्धिमत्ताको प्रयोगले सार्वजनिक सेवा, समाज, आर्थिक क्षेत्र र कामकाजी दुनियाँलाई रूपान्तरण गर्ने सम्भावना राख्दछ, एवं लैङ्गिक समानता र सम्पूर्ण महिला तथा बालिकाहरूको सशक्तिकरणका साथै उनीहरूको मानवअधिकार तथा दिगो विकास हासिल गर्न योगदान पुऱ्याउँछ, भनी आयोग स्वीकार गर्दछ। कृत्रिम बुद्धिमत्ताले यी क्षेत्रमा विघ्न बाधा उत्पन्न गर्न टेवा पुऱ्याउँछ, र पछिसम्म असर गर्दछ, तथा महिला तथा बालिकाहरूमाथि असमानुपतिक नकारात्मक प्रभाव पार्दछ, विशेष गरी नयाँ विकसित प्रविधिले एउटा व्यक्तिको ठाउँमा अर्को व्यक्तिको फोटो र आवाज राख्ने (deepfakes) जस्ता नयाँ किसिमका हिंसाको सिर्जना गर्दछ, भन्ने बारे पनि आयोग स्वीकार गर्दछ।

४६. आयोग डिजिटल प्रविधिको अवधारण, विकास, कार्यान्वयन र प्रयोगमा महिला तथा बालिकाहरूको अल्प प्रतिनिधित्व एवं महिला तथा बालिकाहरूको (यथोचित) सहभागिताको अभाव वा सीमितताका साथै असन्तुलित र गैरप्रतिनिधिमूलक तथ्याङ्कको प्रयोग र उत्पादनका बारे चासोको साथ नोट गर्दछ, जसले अनुदेश, स्मार्ट उपकरण तथा कृत्रिम बुद्धिमत्तामा आधारित समाधानको तालिममा अशुद्धता र पूर्वाग्रह तर्फ डोऱ्याउँछ, र सोही

कारण जातिय तथा लैङ्गिकतामा आधारित भेदभाव लगायत भेदभावतिर धकेल्छ। यसले महिला तथा बालिकाहरू लगायतका निम्ति अनुहारिक मान्य प्रविधिको शुद्धतामा असर पार्छ र जातिय असमानतालाई बढाउँछ, भन्ने बारे आयोग चासोका साथ नोट गर्दछ, र यस सन्दर्भमा ती अशुद्धताहरूलाई सम्बोधन गर्न प्रभावकारी उपायको महत्वबारे इङ्कित गर्दछ।

४७. मौजुदा नवप्रवर्तन पर्यायवर्णीय प्रणालीले लैङ्गिक समानता हासिल गर्नतर्फ पर्याप्त योगदान पुऱ्याउँदैन र शक्ति तथा वित्तिय साधनको असमान वितरणको चरित्रले भरिएको छ, जसले गर्दा निर्णय लिनेमा महिलाहरूको अल्प प्रतिनिधित्व रहेको नतिजा छ, डिजिटल युगमा उनीहरूको अधिकार तथा अवसरलाई असर पारेको छ र डिजिटल संक्रमणद्वारा सिर्जित लाखौं मर्यादित तथा गुणस्तरीय कामबाट उनीहरू लाभ उठाउन असमर्थ छन् भन्ने बारे आयोग सरोकार व्यक्त गर्दछ।

४८. प्रविधि तथा नवप्रवर्तन सम्बन्धी राष्ट्रिय रणनीतिहरूले सम्पूर्ण महिला तथा बालिकाहरूको सशक्तिकरणलाई योगदान पुऱ्याउन र उनीहरूको मानवअधिकारको संरक्षण, प्रवर्धन र सम्मान गर्ने लैङ्गिक उत्तरदायी नीति तथा कार्यक्रमहरू तय गर्नका निम्ति सुसंगत आधार प्रदान गर्न सक्नु पर्दछ, भन्ने बारे आयोग जोड दिन्छ। आयोग सम्पूर्ण समाज र बहु-सरोकारवाला अवधारणको आवश्यकतालाई पहिचान गर्दछ, ता कि प्रत्येकले पूर्वाधार, नियम, व्यवसाय, लगानी र शैक्षिक प्रणालीलाई आकार दिने र थप समावेशी डिजिटल वातारण प्रदान गर्ने सर्तहरूलाई स्थान दिने गरी योगदान पुऱ्याओस्। आयोग बेइजिङ्ग घोषणा र कार्यमञ्चको पूर्ण, प्रभावकारी र तीव्र रूपमा कार्यान्वयनलाई अगाडि बढाउने सम्बन्धमा सम्पूर्ण अन्तर्राष्ट्रिय, क्षेत्रीय तथा राष्ट्रिय पहलहरू बारे ध्यान दिदै लैङ्गिक समानता र सम्पूर्ण महिला तथा बालिकाहरूको सशक्तिकरण हासिल गर्ने र उनीहरूको मानवअधिकार प्राप्त गराउने सम्बन्धमा बहुसरोकारवाला प्रयास बारे पनि पहिचान गर्दछ।

४९. आयोग ऐतिहासिक तथा संरचनागत असमानता एवं पुरुष र महिलाबीचको असमान शक्ति सम्बन्धमा जरोगाडेको महिला तथा बालिका विरुद्धको सबै प्रकारको हिंसाप्रति कडा निन्दा गर्दछ। आयोग महिला हत्या, बालविवाह तथा बलपूर्वकको विवाह र महिला जनन्द्रिय उच्छेदन जस्ता हानिकारक अभ्यास एवं बालश्रम तथा बाध्यकारी श्रम, मानव बेचबिखन, यौन शोषण र दुर्व्यवहारका साथै यौनजन्य हैरानी, घरेलु हिंसा, लिङ्ग सम्बन्धी हत्या जस्ता यौनजन्य तथा लैङ्गिकतामा आधारित हिंसा लगायत अनलाइन

तथा अफलाइन, सार्वजनिक वा निजी पक्षका, सबै प्रकार र अभिव्यञ्जनाका महिला तथा बालिका विरुद्धको हिंसा विशेष गरी समुदायमा जताततै व्यापक, कम मान्यता प्राप्त र कम उजुरी पर्ने गरेका छन् भनी बारम्बार दोहर्‍याउछ। बहुआयामिक गरिबी, अपाङ्गता एवं संरक्षण, पुनर्स्थापना तथा पुनः एकिकरण लगायत न्याय, प्रभावकारी कानुनी उपचार र संरक्षण तथा स्वास्थ्य उपचार सेवामा सीमित पहुँच वा पहुँचको अभावका कारण महिला तथा बालिकाहरू खास गरी हिंसाका जोखिममा छन् भन्ने बारे आयोग गहिरो सरोकार राख्दछ। लैङ्गिक समानता र सम्पूर्ण महिला तथा बालिकाहरूको सशक्तिकरण हासिल गर्नमा महिला विरुद्धको हिंसा मुख्य बाधक हो र यसले उनीहरूको सम्पूर्ण मानवअधिकार एवं मौलिक स्वतन्त्रताको पूर्ण उपभोग हुनबाट उल्लङ्घन, क्षीण वा अमान्य गर्छ भन्ने बारे आयोग पुनः जोड दिन्छ।

५०. यौनिक हिंसाका पीडित तथा प्रभावित लगायत सशस्त्र द्वन्द्व तथा द्वन्द्व पश्चातको स्थितिले पारेको असरको सम्बोधन गर्न आवश्यक छ भन्ने कुरा आयोग स्वीकार गर्दछ।
५१. शिक्षण संस्था एवं कामको संसार लगायत निजी तथा सार्वजनिक स्थलका साथै डिजिटल सन्दर्भमा हुने यौनजन्य दुर्व्यवहार लगायत महिला विरुद्ध लक्षित हिंसाले नवप्रवर्तन तथा प्रविधि परिवर्तन र डिजिटल युगमा शिक्षाको परिवेशमा सहभागिता र निर्णय लिने कार्यमा छेकवार हालेको एवं यसले काम छोड्न बाध्य हुने कटुतापूर्ण वातावरणतिर उन्मुख गराएको बारे आयोग स्वीकार गर्दछ।
५२. सूचना तथा सञ्चार प्रविधि र सामाजिक मिडियाको प्रयोगद्वारा समेत बढ्दो मात्रामा प्रायः बालिकाहरूले विभिन्न किसिमका भेदभाव र लैङ्गिकतामा आधारित हिंसा एवं हानिकारक अभ्यासहरू खेप्न पर्ने र अनुभव गर्नुपर्ने जोखिममा छन् भन्ने बारे पनि आयोग स्वीकार गर्दछ। कोभिड-१९ को महामारीले बालिकाहरू अनलाइनमा बढी समय व्यतित गर्ने नतिजा ल्याएको र यसको अपराधीहरूले नाजायज फाइदा उठाएको बारे आयोग थप विश्वस्त छ। त्यसकारण बाल सुरक्षालाई प्रवर्धन गर्ने उपाय तथा शिक्षाको आवश्यकतालाई बढाएको छ।
५३. महिला तथा बालिका विरुद्ध हुने अफलाइन र अनलाइन हिंसा, हैरानी र भेदभावको निरन्तरता र तिनीहरूबीच रहेको अन्तरसम्बन्ध बारे सरोकार आयोग व्यक्त गर्दछ र प्रविधिको प्रयोगद्वारा घटाइएको, सहयोग पुऱ्याइएको, भड्काइएको वा बढाइएकोमा त्यस प्रकारका कार्यको वृद्धिप्रति आयोग भत्सर्ना गर्दछ। प्रविधिको माध्यम वा प्रविधिद्वारा

बढाइएका लैङ्गिकतामा आधारित हिंसा लगायत विभिन्न प्रकारका हिंसाका परिणामप्रति एवं महिला तथा बालिकालाई, विशेषगरी जो जो सार्वजनिक क्षेत्रमा छन् उनीहरूको स्वतन्त्रताको अधिकारमाथि अतिक्रमण गर्दै, महत्वपूर्ण रूपमा पुऱ्याउने शारीरिक, यौनिक, मनोवैज्ञानिक, सामाजिक, राजनीतिक तथा आर्थिक हानिप्रति आयोग गहिरो सरोकार राख्दछ । त्यस प्रकारका हिंसाले विशेषगरी किशोरीहरूमाभू निराशा र आत्महत्यालाई कसरी एकदमै बढाउँछ, भन्ने बारे आयोग स्वीकार गर्दछ ।

५४. सार्वजनिक जीवनमा महिला तथा बालिकाहरूको पूर्ण र अर्थपूर्ण सहभागिता एवं मानवअधिकार र मौलिक स्वतन्त्रताको उपभोगलाई सीमित पाउँ उनीहरूलाई आत्म-सेन्सर गर्ने, डिजिटल प्लेटफर्ममा आफ्नो खाता बन्द गर्ने वा अनलाइन तथा अफलाइनको भूमिमा आफ्नो अन्तरक्रियालाई कम गर्न बाध्य पाउँ महिला तथा बालिकाहरूको अनलाइन र अफलाइन अभिव्यक्तिलाई कमजोर बनाउने एवं बदनाम गराउने किसिमका लैङ्गिकतामा आधारित हिंसा र हानिकारक व्यवहार तथा वृत्तान्तको उद्भव र वृद्धिको आयोग थप भत्सर्ना गर्दछ ।
५५. आयोग विशेषतया बालिकाहरूको हकमा विना सहमतिको अवस्था र महिलाहरूको हकमा समेत, साथीको दबाव परेर बनाइएको लगायत साभ्ना गरिएको वा प्रसार गरिएको साथै त्यस प्रकारको कार्यबाट पीडित र प्रभावितका निम्ति अल्पकालीन र दीर्घकालीन प्रभाव पर्ने, आत्मीय वा व्यक्तिगत, स्पष्टसंग यौन जनिने सामग्रीको प्रयोग, साभ्नेदारी वा प्रसार गर्ने कार्य वा त्यसो गर्ने धम्कीबाट पर्ने हानीलाई स्वीकार गर्दछ । विभिन्न मुलुकहरूले पीडितहरूका निम्ति अन्य फौजदारी कानुनी प्रावधानहरूमा भर पर्ने नपर्ने कुराको सुनिश्चितता गर्दै त्यस प्रकारका सामग्रीको अनलाइन प्रसारणलाई अपराधीकरण गरेको तथ्य बारे आयोग नोट गर्दछ ।
५६. राजनीतिज्ञ, मतदाता, उम्मेदवार, निर्वाचनकर्ता, न्यायाधीश, पत्रकार, खेलकुदमा संलग्न महिला एवं महिला सम्बन्धी संस्थाका सदस्यहरू लगायत सार्वजनिक जीवनको हरेक पक्षमा सहभागी हुने उनीहरूको समान अधिकारको अभ्यास गर्ने कार्यबाट रोक्ने लगायतका उच्च तहको हिंसाको सामना गर्नुपर्ने बारे आयोग सरोकार व्यक्त गर्दछ र सदस्य राष्ट्रहरूले अन्य साभ्नेदारहरूको साभ्नेदारितामा कारबाही गर्नु पर्ने आवश्यकतालाई जोड दिने निरोधात्मक उपाय तथा उपचारहरूको अभाव बारे आयोग चासोका साथ टिपोट गर्दछ ।

५७. आयोग अन्तर्राष्ट्रिय कानुनसंग मिलान हुने गरी महिला तथा बालिका विरुद्ध हुने सबै प्रकारका हिंसा, हैरानी, पिछ्छागर्ने, दादागिरी, यौनजन्य तथा लैङ्गिकतामा आधारित हिंसा सम्बन्धी धम्की, ज्यान मार्ने धम्की, अनियमित वा गैरकानुनी निगरानी र खोजी गर्ने, मानव बेचबिखन, जबरजस्ती असूली, सेन्सरसीप र डिजिटल खाता, मोबाइल टेलिफोन तथा अन्य विद्युतीय उपकरणमा अवैध पहुँच आदिका निम्ति डिजिटल वातावरणमा शून्य सहनशीलताको नीतिलाई बढवा दिनु पर्ने आवश्यकता बारे पहिचान गर्दछ । आयोग त्यसप्रकारका क्रियाकलाहरुको प्रकृति बहुक्षेत्राधिकार तथा अन्तर्राष्ट्रिय किसिमको हुनुका साथै खोज र अनुसन्धान गर्न नदिन पीडकहरुद्वारा डिजिटल प्रविधिको निरन्तर उपयोग र अनुकूलन गरिने बारे पनि स्वीकार गर्दछ । आयोग अपराध पत्ता लगाउने, ती अपराधहरु वारे अनुसन्धान गर्न अधिकार प्राप्त तथा सम्बद्ध अधिकारी कहाँ उजुरी गर्ने, अपराध सम्बन्धी विद्युतीय प्रमाणलाई सुरक्षित राख्ने र त्यस प्रकारका प्रमाणहरुलाई सम्बन्धित अधिकारी समक्ष समयमै पेश गर्ने एवं विद्युतीय प्रमाणमा संलग्न हुनेहरु बीच अन्तर्राष्ट्रिय सहयोग अभिवृद्धि गर्ने सम्बन्धमा राज्य तथा यसका कानुन कार्यान्वयनका साथै न्यायिक निकाय एवं निजी क्षेत्र लगायत विभिन्न कर्ताहरुबीच सकृय सहयोगको लागि आह्वान गर्दछ । यौन तथा आर्थिक शोषण गर्नका निम्ति लगायत महिला तथा बालिकाहरुको बेचबिखन गर्न इन्टरनेट, सामाजिक मिडिया र अनलाइन प्लेटफर्महरु लगायत प्रविधिको प्रयोग भइरहेको प्रति आयोग सरोकार राख्दछ ।

५८. आयोग प्रविधिको प्रयोगद्वारा हुने वा बढाउने महिला तथा बालिका विरुद्धको हिंसालाई निषेध गर्ने कानुनको तर्जुमा गर्नुपर्ने, त्यस्तो कानुन जहाँ बनेको छ, त्यहाँ सवलीकरण गर्नुपर्ने, र कार्यान्वयन गर्नुपर्ने, सार्वजनिक तथा निजी जीवनमा महिला तथा बालिकाहरुलाई सबै प्रकारका हिंसाबाट पर्याप्त संरक्षण प्रदान गर्नुपर्ने आवश्यकताका साथै प्रविधिको प्रयोगद्वारा हुने वा बढाउने लैङ्गिकतामा आधारित हिंसा लगायत सबै प्रकारका हिंसालाई उन्मूलन र रोकथाम गर्नका निम्ति मानवअधिकार, न्यायमा पहुँच, पारदर्शिता, जवाफदेहिता र समानुपातिकताका निम्ति पूर्ण सम्मानका साथ पीडित/प्रभावित केन्द्रित अवधारणालाई जोड दिने सिद्धान्तको वरिपरि रही कार्यनीतिहरुको सामञ्जस्यतालाई सुधार गर्नुपर्ने आवश्यकताबारे पनि जोड दिन्छ । आयोग त्यस प्रकारका हिंसाको प्रचुरता, किसिम र प्रभाव कति मात्रामा छ भन्ने सम्बन्धमा बृहत् र सही खण्डीकृत तथ्याङ्कको अभाव रही खण्डित र भ्रमपूर्ण सूचना मात्र पाइने बारे पनि सरोकार व्यक्त गर्दछ ।

५९. आयोग शान्ति प्रक्रिया, द्वन्द्व रोकथाम, द्वन्द्व समाधान र शान्ति कायम गराउनमा महिलाको पूर्ण, समान र अर्थपूर्ण सहभागिता तथा संलग्नताका लागि डिजिटलाइजेशनको योगदान छ भन्ने बारे स्वीकार गर्दछ ।

६०. बालिकाहरूको मानवअधिकारप्रति आयोग पुनः प्रतिबद्धता व्यक्त गर्दछ, र बालबालिकाका साथै उनीहरूका अभिभावक वा कानूनी संरक्षक, शिक्षक तथा अध्यापक (educators) हरूमा डिजिटल साक्षरता एवं सीपहरूको विकास मार्फत पर्याप्त तरिकाले अनलाइन जोखिम तथा दादागिरी बारे उजुरी गर्न र प्रत्युत्तर दिनका लागि सहायताको खोजी गर्न बालिकाहरूको सशक्तिकरण र अनलाइन सुरक्षा बारे उनीहरूको सचेतना अभिवृद्धि मार्फत ती धेरै ारहरूको परिपूर्तिलाई सहायता पुग्ने कुरालाई आयोग स्वीकार गर्दछ । अनलाइन बाल यौन शोषण तथा यौन दुर्व्यवहार लगायत बालिकाहरूको शोषणको विभिन्न स्वरूपहरूमा सहजीकरण र बाल यौन दुर्व्यवहार सामग्री भनेर समेत भनिने बाल अश्लील चित्रणको वितरणसँग सम्बन्धित प्रविधिहरूको प्रयोगलाई सरोकारका साथ नोट गर्दछ ।
६१. आयोग महिलाहरूलाई मर्यादित तथा गुणस्तरीय रोजगारी प्राप्त गर्नबाट बञ्चित गराउने, विज्ञान, प्रविधि, इन्जिनियरिङ तथा गणित शिक्षा र महिला तथा बालिकाहरूको जीवन पर्यन्तको शिक्षामा लैङ्गिक असमानता निम्त्याउने लैङ्गिक डिजिटल विभाजनको मूल कारणहरू मध्ये नकारात्मक लैङ्गिक मूल्य मान्यताका साथै लैङ्गिक रूढीवाद र प्रणालीगत तथा संरचनागत अवरोधहरू हुन भन्ने कुरा आयोग स्वीकार गर्दछ । क्लाउड कम्प्यूटिङ, सफ्टवेयर र कृत्रिम बुद्धिमत्ता विकास तथा तथ्याङ्क व्यवस्थापन जस्ता तीव्र विकास भइरहेका र राम्रो पारिश्रमिक भएको पेशा वृत्ति लगायतको प्रविधि श्रमशक्तिमा र उद्यमी, नवप्रवर्तक, अन्वेषक एवं उद्योगका कार्यकारी एवं अगुवाका रूपमा महिलाहरूको पूर्ण, समान तथा अर्थपूर्ण सहभागिताको महत्वलाई पनि स्वीकार गर्दछ । आयोग विज्ञान, प्रविधि, इन्जिनियरिङ तथा गणितमा लैङ्गिक समानता प्राप्त गर्ने नीति तथा कार्यक्रमहरूको विभिन्न पृष्ठभूमिका महिला तथा बालिकाहरूको प्रतिनिधित्वको प्रवर्धनका लागि सहयोगी कार्यस्थल तथा शैक्षिक वातावरण निर्माण गर्न जिम्मेवार व्यक्तिहरू माथि परिवर्तनलाई हाँके दायित्व थप्नु पर्ने कुरा पनि ध्यानमा राख्दछ ।
६२. शिक्षामा पहुँच दिलाउने कुरामा भएका उपलब्धिका बावजुद, बालक भन्दा बढी बालिकाहरू अझै पनि शिक्षाबाट बञ्चित रहने सम्भावना बढिरहेको आयोग स्वीकार गर्दछ । आफ्नो शिक्षाको अधिकारको बालिकाहरूद्वारा समान उपभोगका लागि लैङ्गिकता-विशेष अवरोधहरू मध्ये गरिवीको महिलाकरण, बालिकाले गर्ने बालश्रम, उमेर नपुगी तथा बलजपत्ती हुने विवाह, महिला जनेन्द्रिय उच्छेदन, उमेर नपुगी तथा बारम्बार गर्भधारण, विद्यालय जाँदा तथा आउँदा र विद्यालयमा हुने यौन हिंसा एवं हैरानी लगायत प्रविधि मध्यस्थता भएको वातावरणमा हुने सबै प्रकारका लैङ्गिक हिंसा, महिनावारी

सरसफाइ व्यवस्थापन लगायतका लागि सुरक्षित तथा पर्याप्त सरसफाइ पूर्वाधारहरूको अभाव, बेतलबी हेरचाह तथा घरेलु कामको बालिकाहरूले व्यहोर्ने असमानुपातिक हिंसा र लैङ्गिक रूढीवाद तथा नकारात्मक सामाजिक मूल्यमान्यताहरू जसले गर्दा परिवार एवं समुदायहरूले बालकभन्दा बालिकाको शिक्षालाई कम महत्व दिन्छन् र जसले गर्दा बालिकालाई विद्यालय पठाउने अभिभावकहरूको निर्णयलाई प्रभावित पार्दछ, भन्ने कुरा समेत आयोग स्वीकार गर्दछ ।

६३. तीव्र गतिमा परिवर्तन भइरहेको संसारमा अधि बढ्न सम्पूर्ण महिला तथा बालिकाहरूलाई सक्षम बनाउन उनीहरूका लागि डिजिटल साक्षरता लगायत समावेशी तथा समतामूलक गुणस्तरीय शिक्षामा पहुँच सुनिश्चित गर्नुपर्ने आवश्यकतालाई आयोग पुनः प्रतिबद्धता व्यक्त गर्दछ । त्यसै सम्बन्धमा सूचना तथा सञ्चार प्रविधि र उपकरणहरूले अपाङ्गता भएका महिला तथा बालिकाका लागि पहुँच हुने सिकाइ, अनुभवका साथै सुलभ गुणस्तरीय प्रारम्भिक बाल शिक्षा तथा आजीवन सिकाइका अवसरहरू लगायत शिक्षा सुदृढ गर्ने नयाँ उपायहरू सिर्जना गर्न सक्ने कुरालाई पनि आयोग जोड दिन्छ । डिजिटल सिकाइले मानसिक स्वास्थ्य, मिडिया साक्षरता एवं अनलाइन सुरक्षा जस्ता विषयहरूमा रहेका लैङ्गिक पक्षपात तथा रूढीवाद हटाउन सक्छ, भन्ने कुरा पनि स्वीकार गर्दछ । बालिकाहरूलाई उनीहरूको विकासकालीन प्रारम्भिक बाल्यावस्थामा संगठनात्मक सोचसंग परिचित गराउनाले उनीहरूलाई समान अवसरहरू लिन सक्ने गरी सबल बनाउन तथा प्राविधिक क्षेत्रमा तयार पार्न सक्छ, भन्ने कुरा पनि आयोग स्वीकार गर्दछ । डिजिटल साक्षरताका प्रयासहरूमा लैङ्गिक उत्तरदायी शिक्षकको समावेशीतालाई आयोग प्रोत्साहित गर्दछ ।

६४. शिक्षा रूपान्तरण शिखर सम्मेलनको आयोजना वारे आयोगले ध्यान दिएको छ र सूचना तथा सञ्चार प्रविधि पूर्वाधार एवं उपकरण र विद्यालय कनेक्टिभिटीमा लगानीको कमीका साथै सार्वजनिक डिजिटल सिकाइ सामग्री तथा शिक्षक क्षमताको कमीबाट डिजिटल साक्षरता नकारात्मक रूपमा प्रभावित भएकोमा विशेष जोड दिन्छ । डिजिटल प्रविधिहरूले दूर आदान प्रदान तथा सहकार्यका लागि जीवन पर्यन्तका सिकाइका अवसरहरू उपलब्ध गराउने र अनलाइन स्रोत सामग्री एवं नयाँ प्रकारका औजार तथा शिक्षा शास्त्रहरूको पहुँचमा सहजीकरण गर्ने कुरालाई स्वीकार्दै किशोरी लगायत सम्पूर्ण महिला तथा बालिकाहरूका लागि वैयक्तिक शिक्षा विस्थापित गर्न नभइ शिक्षालाई सुदृढ तथा परिपूर्ण गर्न समावेशी, सुलभ तथा सुगम डिजिटल प्रविधिहरूलाई उपयोगमा ल्याउनुको आवश्यकतालाई आयोग जोड दिन्छ । समावेशी, तथा समतामूलक गुणस्तरीय

शिक्षा सुनिश्चित गराउनका लागि शिक्षक तथा अध्यापक, अभिभावक तथा कानुनी संरक्षकहरूको महत्वपूर्ण भूमिका रहने र आवश्यक तालिम लगायत मार्फत सहयोग, उपकरण, सामग्री तथा प्रविधि पूर्वाधारहरू प्रदान गरी अनलाइन एवं डिजिटल सम्बन्धी उनीहरूको क्षमता, सीप तथा योग्यतालाई सबलीकरण गर्नुको महत्वलाई आयोग स्वीकार गर्दछ ।

६५. सम्पूर्ण महिला तथा बालिकाहरूको उत्थानशीलता निर्माणका निम्ति हासिल गर्न सकिने सबैभन्दा उच्च तहको शारीरिक एवं मानसिक स्वास्थ्यको अधिकार आधारभूत रूपमा रहेको कुरालाई आयोग पुनःजोड दिन्छ । मानसिक स्वास्थ्य, मातृ तथा शिशु स्वास्थ्य, महिनावारी स्वास्थ्य तथा सरसफाई व्यवस्थापन लगायतका लैङ्गिक उत्तरदायी, सुरक्षित, उपलब्ध, सुलभ, सुगम, गुणस्तरीय तथा समावेशी स्वास्थ्य सेवाहरूमा पहुँचको सबलीकरण तथा परिवार नियोजन सूचना तथा शिक्षा लगायतका यौन तथा प्रजनन स्वास्थ्य स्याहार सेवाहरूमा सर्वव्यापी पहुँचको सुनिश्चितताको आवश्यकतालाई आयोग जोड दिन्छ ।

६६. परिवार नियोजन, सूचना तथा शिक्षा लगायतका लागि यौन तथा प्रजनन स्वास्थ्य स्याहार सेवाहरूमा पहुँच सर्वव्यापी पहुँच सुनिश्चित गर्नका लागि लगायत डिजिटल स्वास्थ्य प्रविधि, डिजिटल उपकरण, टेलिमेडिसिन एवं मोबाइल स्वास्थ्य लगायतका डिजिटल स्वास्थ्यको महत्वपूर्ण भूमिकालाई आयोग स्वीकार गर्दछ । यसप्रकारका प्रविधिहरू तथा औजारहरू महिला तथा औचित्य अनुसार बालिकाहरूसंगको परामर्शमा विकास गरिएको र स्वास्थ्य सूचना एवं चिकित्सक-विरामीको गोपनीयता लगायत व्यक्तिगत सूचनाको सुरक्षा गर्दै र स्वीकृति एवं सुसूचित निर्णय प्रकृत्यालाई प्राथमिकता दिँदै, विज्ञान तथा तथ्यमा आधारित भएको सुनिश्चित गर्नुको आवश्यकतालाई पनि आयोग स्वीकार गर्दछ ।

६७ स्वास्थ्य स्याहार सेवाहरूको डिजिटलाइजेशनले सबै महिला तथा बालिकाहरूको स्वास्थ्य प्रतिफलमा सकारात्मक प्रभाव पार्न सक्ने र विशेष गरी पानीजन्य एवं उपेक्षित उष्णकटिबन्धीय रोग लगायत सबै सरुवा रोग तथा नसर्ने रोगहरूलाई सम्बोधन गरी सर्वव्यापी स्वास्थ्य सेवा प्राप्त गर्ने तर्फ योगदान गर्न सक्ने तथा पोषण, स्वस्थ जीवनशैली र प्रसुतिपूर्व तथा प्रसुतिपश्चातको स्वास्थ्यबारे सूचना प्रदान गर्ने कुरालाई आयोग स्वीकार गर्दछ ।

६८. आफ्ना परिवार समुदायहरूमा महिला तथा बालिकाहरूको महत्वपूर्ण योगदानको आयोग कदर गर्दछ । आयोग नवप्रवर्तन तथा प्रविधि परिवर्तन र डिजिटल युगमा शिक्षाको

परिवेशमा लैङ्गिक समानताको प्राप्त तथा सबै महिला र बालिकाहरूको सशक्तिकरण एवं आफ्नो सम्पूर्ण मानव अधिकारहरूको उपभोग आदि तर्फ परिवारमैत्री तथा परिवारमुखी नीतिहरूको कार्यान्वयनको महत्व र आफ्ना धेरै कार्यहरू पुरा गर्ने कुरामा परिवारहरूको परिवर्तनशील आवश्यकता तथा अपेक्षाप्रति सबै डिजिटल नीतिहरू एवं कार्यक्रमहरू उत्तरदायी रहेको तथा परिवारका सबै सदस्यहरूको अधिकार, क्षमता तथा जिम्मेवारीहरूको सम्मान भएको कुरा सुनिश्चित गर्नुको आवश्यकतालाई पनि स्वीकार गर्दछ ।

६९. बालबालिकाको स्याहारका लागि अभिभावक तथा स्याहारकर्ताहरू, विशेषतः घरपरिवारका महिलामूलको क्षमता सबलीकरण गर्न बनाइएको लगायत डिजिटल अर्थतन्त्रमा काम-जीवन र परिवार सन्तुलन सुदृढ गर्नका लागि समावेशी परिवारमुखी नीतिहरूको प्रवर्धन, समाजमा महिलाहरूका विभिन्न भूमिकाहरू माथि नयाँ प्रविधिहरूको प्रभाव माथि तथ्यमा आधारित अन्वेषणको विस्तार, शिक्षा, तालिम, विज्ञान तथा प्रविधिमा महिला तथा बालिकाहरूको पहुँच वृद्धि गर्ने नीति तथा कार्यक्रमको तर्जुमा वा सबलीकरण एवं त्यस्ता नीति तथा कार्यक्रमहरूले महिला र पुरुष, अभिभावक र समग्र समाजको साझा जिम्मेवारीलाई प्रवर्धन गर्ने कुराको सुनिश्चित गर्नुको आवश्यकतालाई आयोग स्वीकार गर्दछ ।
७०. काम व्यवसायको बदलिँदो संसारमा उद्यमशीलता र आर्थिक सशक्तिकरणका लागि विज्ञान तथा प्रविधिको उपयोग गर्न महिलालाई सक्षम बनाउन, र विज्ञान, प्रविधि, इन्जिनियरिङ तथा गणित, सूचना तथा सञ्चार प्रविधि र डिजिटल साक्षरता आदिमा शिक्षा तथा प्रशिक्षणको अवसरहरूको क्षेत्र विस्तार गरी नयाँ तथा उदीयमान क्षेत्रहरूमा सीप विकास र मर्यादित काममा महिलाहरूको जीवन पर्यन्त पहुँचमा सहयोग गर्न र प्रयोगकर्ता एवं सामग्री सर्जकका रूपमा महिला तथा बालिकाहरूको सहभागिता सुदृढ बनाउन, अफ्रिकी मुलुक तथा विकासोन्मुख साना द्विप राज्यहरू लगायत विशेषत विकासोन्मुख राष्ट्रको क्षमता अभिवृद्धि गर्न, महिलाहरूको आर्थिक सशक्तिकरणका लागि प्रविधि तथा डिजिटल परिवर्तनको व्यवस्थापनको आवश्यकतालाई आयोग पुनः जोड दिन्छ ।
७१. स्वचालन तथा कृत्रिम बुद्धिमत्ता लगायत प्रविधि तथा डिजिटल नवप्रवर्तनहरूले उद्योग तथा श्रम शक्तिहरूमा रोजगार सिर्जना, उन्मूलन तथा रूपान्तरण एकैसाथै निम्त्याउने ठूला परिवर्तनहरू ल्याउन सक्ने एवं ठाडो र क्षितिय आयामहरू लगायतमा पेशागत पृथकीकरणले गर्दा कामको दुनियाँमा प्रविधि परिवर्तनले गुमेका रोजगारीबाट महिलाहरू

उल्लेख्य रूपमा प्रभावित हुने कुरा आयोग स्वीकार गर्दछ । ल्येटफर्म अर्थतन्त्रको उदयले सिर्जना गरेका नयाँ रोजगारीले प्रायः कम पारिश्रमिक, हैरानी, अस्थिरता तथा सामाजिक सुरक्षा, बाल एवं दीर्घकालिन स्याहार सेवा तथा स्याहार विदा नीति र सामूहिक सौदाबाजीको अधिकार जस्ता श्रम सुरक्षा एवं सुविधाहरूको अभाव लगायतका परम्परागत रोजगारीमा देखिने उस्तै विभेदहरू दोहान्याउँदै महिलाको समग्र श्रम बजार हैसियतमा सुदृढ नगरी परम्परागत रोजगारीका ढाँचालाई उल्ट्याउने कुरा आयोगले ध्यान दिन्छ, र डिजिटल संक्रमण संगसंगै विस्तारित सामाजिक सुरक्षाका उपयाहरूका साथै सुरक्षित, संरक्षित तथा राम्रो पारिश्रमिक युक्त रोजगारीका अवसरहरू तथा समान मूल्यको कामका लागि समान पारिश्रमिक पनि हुन पर्ने कुरा आयोग स्वीकार गर्दछ ।

७२. नयाँ प्रविधिहरूले डिजिटल सीप तथा क्षमताहरूको माग वृद्धि गर्ने र यस संगै विकासोन्मुख मुलुकहरूले उच्च संख्यामा युवाहरू श्रम बजारमा प्रवेश गरिरहेको तथा उनीहरूको ज्ञान सीप तथा क्षमताहरू र रोजगारदाताले खोजेको कुरा बीच बढ्दो दूरी अनुभव गरिरहेको पनि आयोग स्वीकार गर्दछ, र विशेषतः विकासोन्मुख मुलुकहरूमा सूचना तथा सञ्चार प्रविधिमा विशेषज्ञता चाहिने पेशाहरूमा महिलाहरूको हिस्सा न्यून रहेकोमा आयोग चिन्ता व्यक्त गर्दछ । महिला तथा युवाहरूको रोजगारजन्यता सुदृढ गर्न एवं समाजमा ज्येष्ठ नागरिकहरूको सामाजिक समावेशीतालाई प्रवर्धन गर्न लगायतका लागि जीवन पर्यन्त शिक्षा, डिजिटल साक्षरता तथा डिजिटल सीपमा लगानी आवश्यक रहेको आयोग स्वीकार गर्दछ ।

७३. महिलाको उद्यमशीलता तथा आर्थिक सशक्तिकरण प्रवर्धन गर्न सक्षम पार्ने प्रविधिहरूको प्रयोगलाई सुदृढ बनाउने, पर्याप्त आर्थिक स्रोतहरूको परिचालन र क्षमता अभिवृद्धि तथा आपसी सहमतिका सर्त बमोजिमको प्रविधि हस्तान्तरण लगायत अर्थतन्त्रको सबै क्षेत्र तथा सबै तहमा महिलाको नेतृत्व, स्वामित्व, व्यवस्थापन तथा सहभागिता प्रवर्धन मार्फत महिलाको आर्थिक सशक्तिकरण तर्फ राष्ट्रिय प्रयासहरूको सहयोगका लागि उपयुक्त बाह्य वातावरणको महत्वलाई आयोग स्वीकार गर्दछ ।

७४. डिजिटल अर्थतन्त्रमा लैङ्गिक दृष्टिकोणको मूलप्रवाहीकरण महिलाको आर्थिक स्वतन्त्रता सुनिश्चित गर्न तथा लैङ्गिक समानता एवं सम्पूर्ण महिला तथा बालिकाहरूको सशक्तिकरण प्राप्त तर्फको प्रगतिलाई तीव्रता दिनका लागि प्रतिस्पर्धात्मकताको सुदृढिकरण तथा सामाजिक समावेशीकरणको प्रवर्धन तर्फ लक्षित प्रगतिशील संरचनागत परिवर्तनको महत्वपूर्ण अङ्ग भएको कुरा आयोग स्वीकार गर्दछ । लघु, साना तथा मध्यमस्तरका

उद्योग लगायत मार्फत समावेशी आर्थिक वृद्धि, र ज्ञानमा आधारित आर्थिक गतिविधिहरू एवं मानवीय सिर्जनात्मकता र विचार, ज्ञान तथा प्रविधि बीचको अन्तरक्रिया आदि हुने सिर्जनात्मक अर्थतन्त्र सम्बन्धमा महिलाको भूमिका तथा योगदानलाई पनि आयोग कदर गर्दछ । अन्य कुराका साथै, महिलाहरूको अन्तर्राष्ट्रिय व्यापार क्षमता विकास गर्नका लागि महिला तथा बालिकाहरूद्वारा इन्टरनेटको प्रयोग तथा इ-कर्मशको सन्दर्भमा रहेको चुनौति एवं अवसरहरूलाई सम्बोधन गर्न विकासोन्मुख मुलुकहरू विशेषत अतिकम विकसित मुलुकहरूमा महिला तथा बालिकाहरूलाई सहायता गर्नुको महत्वमाथि आयोग जोड दिन्छ ।

७५. सामाजिक सुरक्षामा सबैको पहुँचले असमानतालाई कम गर्न, सबै किसिम र आयामका गरिवीको उन्मूलन गर्न र महिला तथा बालबालिकाहरूको शिक्षा र डिजिटल प्रविधिमा पहुँचमा अवसरहरूको सिर्जना गर्न अहम भूमिका खेल्ने बारे आयोग स्वीकार गर्दछ । प्रत्येक व्यक्तिसंग खाना, लुगा, बास, औषधोपचार, आवश्यक सामाजिक सेवा तथा शिक्षा लगायत आफ्नो र आफ्ना परिवारको स्वास्थ्य एवं कल्याणका निम्ति पर्याप्त जीवनस्तर सम्बन्धी अधिकार छ र मातृत्व, अभिभावकत्व र बाल्यकाल भनेको विशेष हेरचाह र सहायताका हकदार हुन भन्ने कुरा दोहर्‍याउँछ । तथापि, शिक्षा र डिजिटल साक्षरता तथा सीपमा महिला तथा बालिकाको पहुँचको अभावले सामाजिक सुरक्षाका आवृत्तमा लैङ्गिक अन्तराललाई बढाउने छ, भन्ने बारे आयोग सरोकार राख्दछ ।

७६. महिला तथा बालिकाहरूले बेतलबी हेरचार तथा घरेलु कामको असमानुपातिक हिस्सा सम्हालेका र जसले गर्दा निर्णय लिने प्रकृत्यामा सहभागी हुने र नेतृत्वको पद ओगट्ने महिलाको खुबीलाई सीमित पारेको एवं नवप्रवर्तन तथा प्रविधि परिवर्तन र डिजिटल युगमा शिक्षाको परिवेश लगायत महिला तथा बालिकाहरूको शिक्षा तथा तालिममा र महिलाको आर्थिक अवसर तथा व्यावसायिक क्रियाकलापहरूमा गम्भीर बाधा खडा गरेको बारे आयोग थप पहिचान गर्दछ । घरभित्र महिला तथा पुरुषबीचको उत्तरदायित्वको समान साभेदारितालाई प्रवर्धन गर्दै एवं हेरचाह सेवा, बालस्याहार तथा प्रसुति विदा, प्रसुति स्याहार विदा वा अभिभावकीय विदा लगायत दीगो पूर्वाधार, सामाजिक सुरक्षा नीति र पहुँचयोग्य, सुलभ तथा गुणस्तरीय सामाजिक सेवालार्ई प्राथमिकतामा राख्दै बेतलबी हेरचाह तथा घरेलु कामलाई घटाउने, पुनरवितरण गर्ने र मूल्य दिने सम्बन्धमा मान्यता राख्नु पर्ने र उपायहरू अवलम्बन गर्नुपर्ने बारे आयोग जोड दिन्छ ।

७७ सूचना तथा सञ्चार प्रविधिमा अपाङ्गता भएका महिला तथा बालिकाहरूको पहुँचलाई

सीमित पार्ने सबै पूर्वाग्रह, भेदभाव र अवरोधहरूलाई पहिचान गरी उन्मूलन गर्न आवश्यक छ भन्ने बारे आयोग जोड दिन्छ एवं डिजिटल युगको परिवेशमा जसरी प्रविधि विकासबाट अपाङ्गता भएका महिला तथा बालिकाहरूलाई वातावरणीय, शारीरिक, मनोवृत्तिगत र अन्य अवरोधहरूका कारणले अरु पछाडि धकेल्ने जोखिम रहनुका साथै पहुँच नदिने र बहिष्कार गर्ने शिक्षा प्रणालीले उनीहरूलाई पुऱ्याउने विशेष चुनौतीका बारे आयोग सरोकार व्यक्त गर्दछ । अपाङ्गता भएका महिलाहरूका निम्ति व्यवसायिक तथा उच्चमशीलता तालिम, मर्यादित काम र गुणस्तरीय कामका साथै डिजिटल साक्षरता लगायत अपाङ्गता भएका महिला तथा बालिकाहरूका निम्ति समावेशी तथा समतामूलक गुणस्तरीय शिक्षा र जीवन पर्यन्त सिकाइका अवसरहरूमा समान पहुँचको महत्वबारे आयोग रेखाङ्कित गर्दछ एवं सामाजिक, राजनीतिक, आर्थिक, सांस्कृतिक र सामाजिक जीवनका हरेक पक्षमा उनीहरूलाई अरु सरह समानताका आधारमा सक्रिय रूपमा संलग्न हुने अवसर प्रदान गर्न इन्टरनेटमा सुरक्षित तथा सुलभ पहुँचका साथै लैङ्गिक उत्तरदायी, सुलभ र पहुँचयोग्य सहयोगी प्रविधिको विकास र समतामूलक वितरणलाई आयोग प्रोत्साहन गर्दछ ।

७८. आदिवासी महिलाका निम्ति उत्पादनशील रोजगारी तथा मर्यादित कामका साथै डिजिटल प्रविधि लगायतद्वारा विशेषगरी नवप्रवर्तन तथा प्रविधि परिवर्तन, इन्टरनेट तथा डिजिटल सेवामा पहुँच, गुणस्तरीय शिक्षा, वित्तिय सेवा एवं परम्परागत, वैज्ञानिक तथा प्राविधि ज्ञान, भाषा र आध्यात्मिक तथा धार्मिक परम्परा र अभ्यासको प्रसारणलाई उपयुक्तता अनुसार लक्षित गर्ने नीति तथा कार्यक्रमको विकास एवं श्रोत निर्धारण गर्ने कार्यमा महिलाको पूर्ण, समान तथा अर्थपूर्ण सहभागिता लगायत आदिवासी महिला तथा बालिकाहरूको सशक्तिकरण र क्षमता निर्माणको महत्वलाई जोड दिन्छ । आयोग साम्प्रदायिक तथा परम्परागत स्वदेशी भूमिमा डिजिटल पूर्वाधारको विकास एवं आफ्ना प्राकृतिक स्रोतको सदुपयोगको लगायतमा उनीहरूको अधिकारको विषयमा चेतना र समझ बढाउने उपायहरूको महत्वबारे पनि आयोग जोड दिन्छ । कुनै पनि उमेरका भएता पनि आदिवासी महिला तथा बालिकाहरूले हिंसा तथा भेदभावको सामना गर्नुपर्ने र डिजिटल स्वास्थ्य हेरचाह सेवा र डिजिटल पूर्वाधार तथा प्रविधिमा उनीहरूको सीमित पहुँच रहेको बारे आयोग पहिचान गर्दछ ।

७९. व्यक्तिगत सूचनाको संरक्षण तथा गोपनीयताको अधिकारलाई कायम राख्दै आप्रवासी महिला तथा बालिकाहरूका निम्ति डिजिटल विभाजनको सम्बोधन एवं उनीहरूको अनलाइन कनेक्टिभिटी र सेवामा समतामूलक पहुँचको बारे सम्बोधन गर्नुपर्ने आवश्यकताका

साथै आप्रवासन प्रकृयाको प्रभावकारिता तथा पारदर्शितालाई सुधार गर्नमा र विश्वभरी आप्रवासी महिला तथा बालिकाहरूलाई आफ्नो परिवारसँग सम्पर्क गर्नमा प्रविधि तथा डिजिटल नवप्रवर्तनको सामर्थ्यलाई आयोग स्वीकार गर्दछ । महिलाको सशक्तिकरणका लागि आधारभूत एवं आफ्ना परिवार तथा समुदायका लागि टेवा पुऱ्याउन अत्यन्तै महत्वपूर्ण स्रोतको रूपमा रहेको विप्रेषण लगायत मार्फत आप्रवासी महिलाहरूको स्रोत, मार्गस्थ र गन्तव्य मुलुकहरूको समावेशी र दिगो विकास तर्फ सकारात्मक योगदान रहेको बारे पनि आयोग स्वीकार गर्दछ । डिजिटल युगमा गुणस्तरीय शिक्षा र सिकाइका अवसरहरूमा पहुँच लगायत आप्रवासी महिला तथा बालिकाहरूले सामना गर्नु परेका जोखिमका स्थितिहरूलाई सम्बोधन गर्दै आप्रवासन सम्बन्धी नीति तथा कार्यक्रमहरूमा लैङ्गिक दृष्टिकोणको माध्यम लगायत समग्रताको दृष्टिकोण (holistic approach) को आवश्यकता रहेको र यस सम्बन्धमा सम्पूर्ण आप्रवासी महिलाको मानवअधिकारको संरक्षण, सम्मान र परिपूर्ति गर्ने दायित्व राज्यको रहेको बारे आयोग जोड दिन्छ ।

८०. नवप्रवर्तन तथा प्रविधि परिवर्तन र डिजिटल युगमा शिक्षाको परिवेश लगायत विधवा महिलाको आर्थिक स्वतन्त्रता र पूर्ण सहभागिता तथा सशक्तिकरणको सुनिश्चितताका साथसाथै डिजिटल प्रविधिमा उनीहरूको पहुँच पुऱ्याउने र प्रतिपत्र र अधिकतम ऋण सीमा जस्ता वित्तीय साधनहरूलाई सामेल गराइ आफ्नो व्यवसाय र उद्यममा उनीहरूको नियन्त्रण, स्वामित्व र व्यवस्थापनलाई प्रवर्धन गर्दै पर्याप्त वित्तीय स्रोतको परिचालन र क्षमता निर्माण गर्नुपर्ने आवश्यकतालाई आयोग पहिचान गर्दछ ।

८१. तलवी मजदूरीको साथ साथै बेतलवी हेरचाह तथा घरेलु काममा समय व्यतित गर्नुपर्ने लगायतका कारणले नयाँ प्रविधि र सीपमा उनीहरूको प्रायः कम पहुँच हुने र कुनै कुनै अवस्थामा विल्कुलै पहुँच नहुने हुँदा बृद्ध महिलाहरू माथि डिजिटल विभाजनले विशेष असर पारेको छ, जसले गर्दा डिजिटल उपकरणको प्रयोगमा शिक्षा र आत्मविश्वासको अभाव कायम रहन सक्ने भन्ने बारे आयोग थप स्वीकार गर्दछ । अतः बृद्ध महिलाको डिजिटल साक्षरता र सीपमा लगानी गर्दै नयाँ प्रविधि सहितको सूचना तथा सञ्चार प्रविधि लगायतका प्रविधिमा सबैको सुलभ पहुँच प्रदान गर्दै एवं सो प्रविधिको उपयोग गर्दै र डिजिटलरूपमा पूर्ण सक्षम सेवाको प्रयोग गर्दै लैङ्गिक डिजिटल विभाजनलाई हटाउनु पर्ने आवश्यकता बारे आयोग जोड दिन्छ ।

८२. नवप्रवर्तन तथा प्रविधि परिवर्तन र डिजिटल युगमा शिक्षाको परिवेश लगायतमा सम्पूर्ण महिला तथा बालिकाहरूको मानवअधिकारलाई प्रवर्धन तथा संरक्षण गर्नमा, स्थानीय,

राष्ट्रिय, क्षेत्रीय तथा अन्तर्राष्ट्रिय एजेण्डाहरूमा आफ्ना चासो, आवश्यकता र दूरदृष्टिलाई राख्नमा एवं लैङ्गिक समानता र सम्पूर्ण महिला तथा बालिकाहरूको सशक्तिकरण हासिल गर्ने उपायहरूको योजना ढाँचा, कार्यान्वयन, अनुगमन र मूल्याङ्कनमा नागरिक समाज संस्थाहरू, विशेषगरी महिलाका, युवा महिलाका, बालिकाका, युवाद्वारा नेतृत्व गरिएका, भुइँमा रहेका र समुदायमा आधारित संस्थाहरू, ग्रामीण, आदिवासी र महिलावादी समूहहरू, महिला मानव अधिकार रक्षकहरू, महिला पत्रकारहरू तथा मिडिया व्यवसायीहरू र ट्रेड युनियनहरूको महत्वपूर्ण योगदानलाई आयोग स्वागत गर्दछ । त्यस प्रकारका नागरिक समाज संस्थाहरूले पूर्ण, समान र अर्थपूर्ण सहभागिता तथा नेतृत्वका सम्बन्धमा आफ्ना सदस्यहरूलाई हिंसा, हैरानी, प्रतिशोध र भौतिक आक्रमणको धम्कीका साथै अनुदानमा ह्यास लगायत धेरै चुनौती तथा अवरोधहरूको सामना गर्नु परेको बारे आयोग सरोकार व्यक्त गर्दछ ।

८३. आन्तरिक तथा अन्तर्राष्ट्रिय स्रोत परिचालन तथा विनियोजन सहित सबै स्रोतहरूबाट पर्याप्त वित्तिय स्रोतहरूको परिचालन, दक्षिण-दक्षिण सहकार्य उत्तर-दक्षिण सहकार्यको विकल्प नभइ यसको समपूरक भएको कुरालाई मध्यनजर गर्दै, उत्तर-दक्षिण, दक्षिण-दक्षिण र त्रिकोणात्मक सहकार्य सहितको अन्तर्राष्ट्रिय सहकार्यलाई बलियो बनाउन तथा हासिल भएको प्रगतिहरूको जगमा अगाडि बढ्नका लागि आधिकारिक विकास सहायताका प्रतिबद्धताहरूको पूर्ण कार्यान्वयन तथा गैरकानुनी वित्त प्रवाहको रोकथाम लगायत मार्फत लैङ्गिक समानता र सम्पूर्ण महिला तथा बालिकाहरूको सशक्तिकरणका लागि स्रोतको अपर्याप्तता घटाउनका निमित्त लगानीको उल्लेख्य मात्रामा वृद्धिको महत्वलाई आयोग पुनः जोड दिन्छ ।

८४. लैङ्गिक समानता तथा सम्पूर्ण महिला तथा बालिकाहरूको सशक्तिकरणमा राष्ट्रिय संयन्त्रहरूको महत्वपूर्ण भूमिका, अस्तित्वमा रहेका स्थानमा मानवअधिकार सम्बन्धी राष्ट्रिय संस्थाहरूको सान्दर्भिक योगदान, तथा नवप्रवर्तन र प्रविधि परिवर्तन एवं डिजिटल युगमा शिक्षाको परिवेशमा लैङ्गिक समानता प्राप्त तथा सम्पूर्ण महिला तथा बालिकाहरूको सशक्तिकरणमा नागरिक समाज र सञ्चार माध्यमको महत्वपूर्ण भूमिकालाई आयोग स्वीकार गर्दछ ।

८५. बालबालिकालाई सानै उमेरदेखि नै लैङ्गिक समानता, मानवअधिकार, सबै मानवलाई सम्मानजनक र मर्यादित व्यवहार गर्ने तथा शान्ति, अहिंसात्मक व्यवहार र सम्मानजनक सम्बन्धको संस्कृतिको प्रवर्धन गर्ने कुराको महत्व बारे शिक्षा प्रदान गर्नुको अपरिहार्यतालाई

ख्याल गर्दै लैङ्गिक समानतालाई क्षीण गर्ने र यौनजन्य तथा लैङ्गिक हिंसा लगायत अन्य सबै खालका हिंसा र भेदभावलाई भड्काउने वा प्रश्रय दिने नकारात्मक सामाजिक मूल्य मान्यता, लिङ्गवाद र लैङ्गिक रूढीवादलाई प्रतिरोध गर्न तथा उन्मूलन गर्नका निम्ति नवप्रवर्तन तथा प्रविधि परिवर्तन र डिजिटल युगमा शिक्षाको परिवेशमा लैङ्गिक समानता प्राप्त तथा सम्पूर्ण महिला तथा बालिकाहरुको सशक्तिकरणका क्रममा परिवर्तनका संवाहक र लाभान्वित, एवं रणनीतिक साभेदारका रूपमा पुरुष तथा बालकहरुको पूर्ण संलग्नताको महत्वलाई आयोग स्वीकार गर्दछ ।

८६. महिला संगठनहरू, युवाहरुले नेतृत्व गरेका संगठनहरू, महिला अधिकारवादी समूहहरू, आस्थामा आधारित संस्था, निजी क्षेत्र, अस्तित्वमा रहेको स्थानमा मानवअधिकार सम्बन्धी राष्ट्रिय संस्थाहरू तथा अन्य सम्बन्धित सरोकारवालाहरू लगायत सबै तहका सरकारलाई औचित्यताका आधारमा संयुक्त राष्ट्रसङ्घ प्रणाली अन्तर्गतका सम्बन्धित निकायहरू तथा अन्तर्राष्ट्रिय र क्षेत्रीय संस्थाहरूसंग उनीहरूका आफ्ना म्यान्डेट भित्र रही राष्ट्रिय प्राथमिकताहरूलाई ख्याल गर्दै लागू हुने हदमा देहायका कार्यहरू गर्नका लागि आयोग आह्वान गर्दछ :

लैङ्गिक डिजिटल विभाजन न्यूनीकरण गर्नका लागि डिजिटल समतालाई प्राथमिकता

(ए) नवप्रवर्तन तथा प्रविधिको परिवर्तन र डिजिटल युगमा शिक्षा समेतमा लैङ्गिक समानताको प्राप्त तथा सम्पूर्ण महिला र बालिकाहरुको सशक्तिकरण र कुनै पनि प्रकारको भेदभाव विना आफ्ना मानवअधिकार एवं आधारभूत स्वतन्त्रताको पूर्ण तथा समान उपभोग सम्बन्धी विद्यमान प्रतिबद्धता एवं दायित्वहरू पूर्ण रूपमा कार्यान्वयन गर्नका लागि कार्य गर्ने;

(बी) महिला विरुद्ध हुने सबै प्रकारका भेदभाव उन्मूलन गर्ने सम्बन्धी महासन्धि, बालअधिकार सम्बन्धी महासन्धि, ती संग सम्बन्धित ऐच्छिक आलेखहरूलाई विशेष प्राथमिकताको विषय बनाइ अनुमोदन वा स्वीकृत गर्ने, सो सम्बन्धमा रहेका सर्तहरू सीमित गर्ने, उक्त महासन्धिहरूको प्रयोजन तथा उद्देश्यसंग कुनै पनि सर्तहरू बेमेल नभएको सुनिश्चित गर्नका लागि त्यस्ता सर्तहरू सम्भव भएको हदसम्म सटिक सङ्कीर्णतापूर्वक प्रतिपादन गर्ने, फिर्ता लिने हेतुले त्यस्ता सर्तहरू नियमित रूपमा पुनरावलोकन गर्ने, महासन्धिको प्रयोजन तथा उद्देश्य विपरित रहेका सर्तहरू फिर्ता लिने र प्रभावकारी राष्ट्रिय कानून तथा नीति निर्माण लगायतका माध्यमद्वारा महासन्धिहरूको पूर्ण कार्यान्वयन गर्ने;

(सी) नयाँ र उदीयमान प्रविधिहरूको प्रयोगले तीव्र पारेका लगायत महिला तथा बालिका विरुद्ध हुने सबै प्रकारका भेदभावको पहिचान तथा उन्मूलन गर्नका लागि लक्षित कदमहरू चाल्ने, कानुन र अभ्यास दुवैमा, नवप्रवर्तन तथा प्रविधि परिवर्तन र डिजिटल युगमा शिक्षाको परिवेशमा सम्पूर्ण महिला तथा बालिकाहरूको पूर्ण पहुँच सुनिश्चित गर्ने, जसले गर्दा अति गरिबी र विशेष गरी गरिबीको महिलाकरण लगायत सबै प्रकारका तथा आयामका गरिबीको उन्मूलनमा समेत योगदान पुग्न सक्छ, तथा आफ्ना मानवअधिकारको हनन् एवं दुरुपयोग विरुद्ध प्रभावकारी उपचार सहित न्याय र जवाफदेहितामा महिला तथा बालिकाको पहुँच सुनिश्चित गर्नका लागि लैङ्गिक समानतामा कृत्रिम बुद्धिमत्ता पूर्वानुमानित अनुदेश जस्ता प्रविधिहरूको नकारात्मक प्रभावहरूको लेखाजोखा, रोकथाम तथा न्यूनीकरणमा यथोचित मेहनतको अभ्यास समेत गरी त्यस्ता प्रविधिहरूको प्रयोगले उत्पन्न गराएको भेदभाव विरुद्ध प्रतिरोधका प्रयासहरूको सुदृढीकरण गर्ने र सम्बन्धित कानुनी प्रणालीका विद्यमान प्रावधानहरू पूर्णरूपमा राज्यका अन्तर्राष्ट्रिय मानव अधिकार सम्बन्धी प्रतिबद्धताहरू अनुरूप रहेको सुनिश्चित गर्ने;

(डी) व्यवस्थित, बृहत्, एकिकृत, दिगो, बहुल-विषयक र बहु-क्षेत्रीय पद्धति मार्फत राष्ट्रिय कानून, डिजिटल नीति, कार्यक्रम तथा बजेटहरूमा लैङ्गिकता, अपाङ्गता र उमेर विशेष लक्ष्यहरू समावेश गर्न, स्रोत विनियोजन गर्न, विशेषतः उपकरण तथा तथ्याङ्कको लागत एवं पहुँच, सीप तथा सुरक्षाको अभावसंग सम्बन्धित विज्ञान, प्रविधि र नवप्रवर्तनमा महिला तथा बालिकाको पहुँचका अवरोधहरू हटाउनका लागि सामन्जस्यता सुदृढ गर्न र सर्वव्यापी, अर्थपूर्ण, उच्च गुणस्तरीय एवं सुलभ कनेक्टिभिटी सुनिश्चित गर्ने सम्बन्धी काम, अनुदान र प्रोत्साहनको समन्वय गर्न, तथा महिला तथा बालिकाका लागि खुला, पहुँचयोग्य, सुरक्षित इन्टरनेटमा पहुँचका लागि सार्वजनिक पूर्वाधारहरूको व्यवस्था गर्ने;

(ई) विद्यालय भन्ना, क्षमता अभिवृद्धि, वित्तपोषण, लगानी तथा प्रविधि हस्तान्तरण सुदृढ गर्नका लागि सबै तहमा सहयोगी नीतिगत वातावरणको सवलीकरण, थप लगानी तथा नवप्रवर्तनका लागि अनुकूल कानुनी र नियामक संरचना, सार्वजनिक-निजी साझेदारी, न्यून लागत प्रविधि र अन्तर्राष्ट्रिय सहकार्य आदि मार्फत लैङ्गिक समानता प्राप्त र सम्पूर्ण महिला तथा बालिकाहरूको सशक्तिकरणका लागि देशभित्र र देशहरूबीच बढ्दो डिजिटल लक्षित कदमहरू चाल्ने;

(एफ) सर्वव्यापी र ग्राह्य कनेक्टिभिटी प्राप्त गर्ने, प्रयासहरू सुदृढ गर्ने, ग्रामीण तथा दुर्गम भेग एवं टापुहरूमा बस्ने महिला तथा बालिकाहरू, अपाङ्गता भएका महिला तथा

बालिकाहरू, आप्रवासी महिला तथा बालिकाहरू, आदिवासी महिला तथा बालिकाहरू विस्थापित एवं शरणार्थी महिला तथा बालिकाहरू लगायत डिजिटल लैङ्गिक असमानताले असमानुपातिक तवरले प्रभावित महिला तथा बालिकाहरूको डिजिटल सिकाइ तथा साक्षरताको अभिवृद्धि तथा पहुँचमा सहजीकरण गर्ने;

(जी) लैङ्गिक डिजिटल असमानता लगायतका डिजिटल असमानता न्यूनीकरणका लागि कार्य गर्दै श्रम बजारमा महिलाहरूको उत्पादनशीलता र गतिशीलता सुदृढ गर्नका लागि सूचना तथा सञ्चार प्रविधिहरूमा सबै महिलाहरूको समान, सुरक्षित र सुलभ पहुँचको प्रवर्धन गर्ने;

(एच) सम्पूर्ण महिला तथा बालिकाहरूले आफ्नो मानवअधिकार तथा मौलिक स्वतन्त्रता र सूचनामा पहुँच उपभोग गर्न पाएको सुनिश्चित गर्नका लागि कार्य गर्ने र अन्तर्राष्ट्रिय मानवअधिकार कानूनको उल्लङ्घन गर्ने अभ्यासहरू लगायतका सूचनामा पहुँच हुनबाट रोक्ने वा अवरोध पुऱ्याउने खालका सबै गैरकानुनी कार्यहरूको उन्मूलन, रोकथाम एवं सम्बोधन गर्ने;

(बाई) डिजिटल उपकरण र प्रविधिको विकास तथा तैनातीमा “डिजाइन देखि नै सुरक्षा” पद्धतिको अवलम्बन लगायत मार्फत विभिन्न क्षेत्र तथा भूगोलमा रहेका विशेषतः डिजिटल उपकरणसम्म पहुँचमा थप चुनौतिको सामना गर्नुपरेका सम्पूर्ण महिला तथा बालिकाहरूका आवश्यकताहरू सम्बोधन गर्नका लागि सुरक्षित, सुलभ, पहुँचयोग्य, सान्दर्भिक एवं समावेशी सार्वजनिक तथा निजी डिजिटल उपकरणहरूको निर्माण तथा विस्तारलाई सहयोग पुग्ने अवस्थाहरूको सिर्जना गर्ने;

(जे) शिक्षा र तालिममा सम्पूर्ण महिला तथा बालिकाहरूको सहभागिता सम्भव बनाउन सुलभ मोबाइल उपकरणहरूमा तथा खुला, सुलभ, सुगम र सुरक्षित इन्टरनेटमा समान पहुँच सुनिश्चित गर्न, सबै तहको सार्वजनिक जीवनमा महिलाहरूको राजनीतिक सहभागिता तथा संलग्नता सुदृढीकरण लगायतका लागि इ-गभरनेन्स सम्बन्धी औजारहरूको विकास र महिला तथा बालिकाहरूको विशेष आवश्यकता अनुरूप त्यस्ता प्रविधिहरूको प्रतिक्रियात्मकता सुदृढ गर्ने क्रममा गरिबी मैत्री डिजिटल नीति तथा औजारहरूको प्रवर्धन गर्नका लागि ठोस कार्य गर्ने;

(के) जोखिमको सूचना, पूर्वानुमान तथा पूर्वतयारी, सूचना, ज्ञान र सञ्चारमा महिला तथा बालिकाहरूको समान पहुँच सबल गर्न तथा विपद् जोखिम न्यूनीकरण सम्बन्धी नीति,

योजना र कार्यक्रमहरूको कार्यान्वयनका लागि डिजिटल औजारहरू एवं स्रोतहरूको प्रयोग मार्फत पूर्व चेतावनी प्रणालीलाई सहयोग गर्ने;

(एल) वित्तिय सेवाहरूको पहुँच, प्रयोग तथा गुणस्तरीयता मार्फत महिलाहरूको आर्थिक समावेशीता सुदृढ गर्न, डिजिटल माध्यमहरूको प्रयोगको विस्तार, नवप्रवर्तन, प्रतिस्पर्धा तथा पारदर्शिताको प्रवर्धन, २०३० सम्ममा कारोबार लागतलाई ३ प्रतिशत भन्दा कम गर्नका लागि ठोस कार्यहरू र थप छिटो, सुरक्षित तथा सस्तो विप्रेषणका निम्ति डिजिटल उपायहरूको अवलम्बन आदि गरी कारोबार लागत न्यूनीकरण र डिजिटल तथा वित्तिय समावेशीता अभिवृद्धि गर्न प्रतिबद्ध हुने;

(एम) सम्पूर्ण महिला तथा बालिकाहरूका लागि प्राप्त हुन सक्ने हदसम्मको सबैभन्दा गुणस्तरीय शारीरिक तथा मानसिक स्वास्थ्यको उपभोगको अधिकार परिपूर्ति गर्न र सबैको पहुँच पुग्ने प्राथमिक स्वास्थ्य स्याहार तथा सहायता सेवा र सामाजिक सुरक्षा संयन्त्र आदि मार्फत सबै किसिमका सरुवा एवं नसर्ने रोगहरूका लागि गुणस्तरीय स्वास्थ्य स्याहार सेवाहरूको उपलब्धता, पहुँच तथा स्वीकार्यता सुनिश्चित गर्नका लागि ठोस कार्यहरू गर्ने;

(एन) गुणस्तरीय, सुलभ, उत्थानशील र पहुँच पुग्ने जनस्वास्थ्य प्रणाली तथा पूर्वाधारहरू एवं सुरक्षित, प्रभावकारी, गुणस्तरीय, अत्यावश्यक र सुलभ रोकथाममूलक निदानकारी, उपचारात्मक तथा पुनर्स्थापना सेवाहरूका साथै यौन तथा प्रजनन स्वास्थ्य सेवा सहित महिला तथा बालिकाहरूको स्वास्थ्य एवं कल्याणका लागि विकास गरिएका डिजिटल स्वास्थ्य प्रविधि र डिजिटल औजारहरू समेतका स्वास्थ्य प्रविधिहरूमा र एच.आइ.भी तथा एड्स, एवं जलउत्पन्न तथा वेवास्ता गरिएका उष्ण रोगहरू समेत सबै सरुवा तथा नसर्ने रोगहरूलाई सम्बोधन गर्नका लागि आर्थिक लगानी बढाउने र समुदाय पहुँच एवं निजी क्षेत्रको संलग्नता आदि मार्फत पोषण तथा स्वस्थ जीवनशैली बारे सूचना प्रवाह गर्ने र अन्तर्राष्ट्रिय समुदायको सहयोगबाट नवप्रवर्तन तथा प्रविधि परिवर्तन र डिजिटल युगमा शिक्षाको परिवेशमा सम्पूर्ण महिला तथा बालिकाहरूका लागि सर्वव्यापी स्वास्थ्य संरक्षण प्राप्त गर्ने तर्फ प्रत्येक देशले तय गर्ने;

(ओ) नवप्रवर्तन तथा प्रविधि परिवर्तन र डिजिटल युगमा शिक्षाको परिवेश लगायतमा लैङ्गिक समानताको प्राप्ति तथा महिलाहरूको सशक्तिकरण र उनीहरूको मानव अधिकारको परि

पूर्तिका लागि योगदानको रूपमा यौन तथा प्रजनन स्वास्थ्य लगायत आफ्नो यौनिकतासंग सम्बन्धित सबै सवालमा महिलाहरूले विना दबाव, भेदभाव र हिंसा स्वतन्त्र तथा जिम्मेवारीपूर्ण तरिकाले निर्णय गर्न पाउने एवं आफ्नो नियन्त्रण राख्न पाउने अधिकार समेत महिलाहरूको मानवअधिकारभित्र पर्दछन् भन्ने कुरालाई स्वीकार गर्दै जनसंख्या तथा विकास सम्बन्धी अन्तर्राष्ट्रिय सम्मेलनको र वेइजिङ्ग कार्यमञ्चका कार्यक्रम एवं तिनका समीक्षा सम्मेलनहरूका नतिजा दस्तावेजहरू बमोजिम परिवार योजना लगायतका लागि यौन तथा प्रजनन स्वास्थ्य स्याहार सेवाहरूमा सर्वव्यापी पहुँच सहित यौन तथा प्रजनन स्वास्थ्य एवं प्रजनन अधिकार, सूचना तथा शिक्षामा सर्वव्यापी पहुँच, र राष्ट्रिय रणनीतिक तथा कार्यक्रमहरूमा प्रजनन स्वास्थ्यको समायोजन सुनिश्चित गर्ने;

(पी) अपाङ्गता भएका लगायत सम्पूर्ण महिला तथा बालिकाहरूले प्रविधिलाई बुझ्ने तथा प्रयोग गर्ने सीप सहित सूचनाको प्रयोग, खोजी, प्रवाह तथा व्यवस्थापन गर्न, आफ्ना अधिकार तथा अनलाइन जोखिम न्यूनीकरण बारे ज्ञान तथा चेतना आर्जन गर्नका लागि उनीहरूको जीवन पर्यन्त, उनीहरूको सशक्तिकरण र आत्मबल तथा विश्वासको उन्नयनमा ध्यान दिदै डिजिटल तथ्याङ्क तथा सञ्चारमाध्यम सम्बन्धी उनीहरूको साक्षरता तथा सीप वृद्धिका लागि गुणस्तरीय शिक्षा र तालिम कार्यक्रमहरू लागू गर्ने, र परिचयपत्रहरू प्राप्त गर्न, नकारात्मक सामाजिक मूल्य मान्यता तथा लैङ्गिक हिंसा अन्त्य गर्नका लागि क्षमता अभिवृद्धि गर्ने, सामुदायिक संलग्नता तथा जनचेतना अभियानहरूका लागि सहयोगमा टेवा दिने र विशेषतः सीमित साक्षरता वा पहुँच वा कमजोर अवस्थामा रहेका महिला तथा बालिकाहरूका लागि समावेशी, सुगम, सुपथ, उमेर सुहाउँदो तथा बहुभाषिक अनलाइन विषयवस्तुको विकासमा सहयोग गर्ने;

(क्यू) कृत्रिम बुद्धिमत्ता, पूर्वानुमानित अनुदेश र रोबोटिक्सको क्षेत्रमा हुने नयाँ जोखिम, लैङ्गिक रूढीवाद तथा पक्षपातको प्रतिरोध गर्न डिजिटल युगको लागि कानून, नीति तथा कार्यक्रमहरूको निर्माण, पुनरावलोकन तथा कार्यान्वयनमा समावेशी पद्धतिको समायोजन गर्ने;

(आर) महिलाहरूको न्यून प्रतिनिधित्व भएको र महिलाहरूको प्रणालीगत अवरोधहरू सामना गर्नु परेको प्रविधिका क्षेत्रहरूमा रोजगारदाताहरूद्वारा समतामूलक तथा समावेशी रणनीतिहरूको अवलम्बन प्रवर्धन गर्ने, र लैङ्गिक रूढीवाद तथा नकारात्मक सामाजिक मूल्य मान्यताहरूलाई चुनौती दिने लैङ्गिक संवेदनशील/प्रतिक्रियात्मक नवप्रवर्तनको विकास गर्ने;

(एस) सूचना तथा सञ्चार प्रविधि सम्बन्धी नीतिहरूको निर्माण, व्यवस्थापन, स्रोत, विनियोजन तथा कार्यान्वयनमा अपाङ्गता भएका सम्पूर्ण महिला तथा बालिकाहरूको पूर्ण, समान तथा अर्थपूर्ण सहभागितालाई रोक्ने वा निषेध गर्ने सबै अवरोधहरूको सम्बोधन गरी, अपाङ्गता समावेशी तथा सुगम डिजिटल सूचना तथा प्रविधि, अपाङ्गता भएका महिलाहरूका लागि विशेषगरी स्वास्थ्य, गुणस्तरीय शिक्षा, दूर सिकाइ, दूर कामसहित उत्पादनशील रोजगारी तथा मर्यादित कामको सम्बन्धमा डिजिटल साक्षरता तथा सीप, र महिलालाई आफ्नो सम्बृद्धि अधिकतम मात्रामा बढाउन तथा आफ्नो स्वतन्त्रता र स्वायत्तता परिपूर्ति गर्नका लागि सक्षम बनाउने प्रकारको पुनर्स्थापना तथा अन्य स्वतन्त्र जीवनयापन सहायता सेवा र सहायता प्रविधिहरूमा पहुँच सुनिश्चित गर्नु र अपाङ्गता भएका महिलाहरूसंगको परामर्शमा बनाइएका नीति तथा कार्यक्रमहरूमा उनीहरूका अधिकार र प्राथमिकताहरू पूर्ण रूपमा समेटिएको सुनिश्चित गर्ने;

(टी) प्रविधि हस्तान्तरण र विश्लेषण मार्फत सुलभ, दीगो तथा सुगम कृषि तथा डिजिटल प्रविधिहरूमा मत्स्य उत्पादन सहितका ग्रामीण अर्थतन्त्रमा रहेका महिलाहरूको समान पहुँच प्रवर्धन गर्ने, र डिजिटल सीप, उत्पादकत्व र रोजगारी अवसरहरू सुदृढ गर्नका लागि ग्रामीण तथा महिला कृषक, मछल्यारो तथा उब्जनीहरूका लागि प्राविधिक, कृषि तथा सीपमूलक शिक्षा एवं तालिम र सम्बन्धित सूचना कार्यक्रमहरूको प्रवर्धन गर्ने;

(यू) आदिवासी जनजाति महिला तथा बालिकाहरूले सामना गर्नु परेका विभिन्न तथा अन्तरविभाजकीय स्वरूपका भेदभाव र अवरोधहरूको सम्बोधन गरी, गुणस्तरीय तथा समावेशी शिक्षा, इन्टरनेट तथा डिजिटल सेवाहरूमा पहुँच र रोजगारी तथा भूमि एवं प्राकृतिक स्रोतहरू लगायतका आर्थिक स्रोतहरूमा आदिवासी जनजाति महिलाहरूको पहुँच सुनिश्चित गरी, आदिवासी जनजातिहरूको स्वतन्त्र, पूर्व तथा सुसूचित सहमति एवं उनीहरूको पुर्खादेखिको ज्ञान र अभ्यासहरूलाई ध्यानमा राखी अर्थतन्त्र र सबै तह तथा क्षेत्रको निर्णय प्रकृत्यामा उनीहरूको पूर्ण तथा प्रभावकारी सहभागितालाई प्रवर्धन गरी, उनीहरूको साँस्कृतिक, सामाजिक आर्थिक तथा राजनीतिक योगदान तथा प्राथमिकता, डिजिटल औजारहरूको सहायताले उनीहरूको भाषाको संरक्षण, पुनर्स्थापना र प्रवर्धनका साथै उनीहरूको परम्परागत, वैज्ञानिक एवं प्राविधिक ज्ञानको हस्तान्तरणलाई स्वीकार गरी सबै आदिवासी जनजाति महिला तथा बालिकाहरूको अधिकारको प्रवर्धन र संरक्षण गर्ने;

(भी) आप्रवासनको स्थिति जस्तो सुकै भएता पनि सबै प्रवासी महिला तथा बालिकाहरूको

मानव अधिकारको संरक्षण गर्नका लागि अन्तर्राष्ट्रिय कानून अन्तर्गतका सम्बन्धित दायित्वहरू बमोजिम लैङ्गिक संवेदनशील राष्ट्रिय आप्रवासन नीति तथा कानूनहरूलाई अंगीकार गर्ने; सबै प्रकारका डिजिटल विभाजन न्यूनीकरण र डिजिटल समावेशीकरणलाई प्रवर्धन गरी पहुँच, कनेक्टिभिटी, सुलभता, डिजिटल साक्षरता र डिजिटल सीप तथा सचेतनासंग सम्बन्धित चुनौतिको सम्बोधनको आवश्यकतालाई स्वीकार गर्दै आफ्नो डिजिटल साक्षरता तथा डिजिटल शिक्षाको प्रवर्धन गर्नका लागि डिजिटल प्रविधिहरूको लाभ सम्पूर्ण महिला तथा बालिकाहरूलाई उपलब्ध भएको सुनिश्चित गर्ने;

(डब्लू) अधिकांश ज्येष्ठ नागरिक, विशेषतः वृद्ध महिलाहरूलाई असर पार्ने डिजिटल विभाजन र व्यावसायिक तालिम लगायत शिक्षा, जीवन पर्यन्तको सिकाइ तथा तालिमको सम्बन्धमा उनीहरूले सामना गर्नु परेको अवरोधहरूलाई सम्बोधन, डिजिटल परिवेशमा हुने हिंसा तथा दुर्व्यवहारबाट संरक्षण एवं नवप्रवर्तन तथा प्रविधि परिवर्तनको विकास र यसको लाभमा वृद्ध महिलाहरूको पूर्ण, समान तथा अर्थपूर्ण सहभागिताका लागि प्रयास आदि मार्फत वृद्ध महिलाहरूको उत्थानशीलता सुदृढ गर्ने र विपद्को अवस्थामा समेत उनीहरूले पर्याप्त आर्थिक स्रोत जुटाउन सक्ने बारे सुनिश्चितता गर्ने;

(एक्स) विकासोन्मुख राष्ट्र लगायतमा लैङ्गिक असमानताको कारणहरूको सम्बोधन गर्न र लैङ्गिक डिजिटल विभाजनलाई कम गर्न ठोस कदम चाल्ने तर्फ ज्ञान, सीप तथा स्रोतहरू एकत्रित पार्नका लागि समग्र समाज तथा बहुसरोकारवाला पद्धतिको प्रवर्धन गर्ने र विभिन्न सामाजिक क्षेत्रहरूबीचको सहकार्यलाई प्रोत्साहन दिने;

लैङ्गिक समानताको प्राप्ति र सम्पूर्ण महिला तथा बालिकाहरूको सशक्तिकरण तर्फ समावेशी डिजिटल रूपान्तरण तथा नवप्रवर्तनका लागि वित्तपोषणको लाभ उठाउने

(वाई) डिजिटल लैङ्गिक असमानता न्यूनीकरण लक्षित तथ्यमा आधारित पहलहरूमा सार्वजनिक तथा निजी क्षेत्रको लगानीलाई उल्लेख्य मात्रामा वृद्धि गर्ने, र डिजिटल अर्थतन्त्रमा महिलाहरूको प्रवेश तथा टिकाइ राख्ने अवस्थाको सबलीकरणका लागि नवप्रवर्तनात्मक वित्त प्रणाली एवं विशिष्ट वित्तपोषण साधनको विकास लगायत लैङ्गिक समानता र सम्पूर्ण महिला तथा बालिकाहरूको सशक्तिकरणका लागि सुरक्षित एवं लैङ्गिक संवेदनशील नवप्रवर्तनको प्रवर्धन गर्न थप समावेशी नवप्रवर्तनका पर्यावरणीय प्रणालीको निर्माण गर्ने;

(जेड) लैङ्गिक समानताका लागि डिजिटल पर्यावरणीय प्रणालीको विकासलाई टेवा दिने

नीतिहरू तर्जुमा गर्ने, विकासका लागि विद्यमान प्रविधिहरूमा छलाङ्ग मार्न उदीयमान डिजिटल प्रविधिहरूको सम्भावनालाई उपयोग गर्ने, र मुलुकहरूको सामाजिक-आर्थिक परिवेशलाई मध्यनजर गर्दै विशेष गरी डिजिटल समावेशीकरण सुनिश्चित गर्ने एवं स्थानीय विषयवस्तुको विकास तथा महिलाको उद्यमशीलतालाई प्रोत्साहन गर्ने;

(एए) लैङ्गिक डिजिटल विभाजनलाई सम्बोधन गर्न र दिगो विकासका लक्ष्यहरू प्राप्त गर्नका निम्ति दिगो तथा उत्थानशील डिजिटल पूर्वाधार विकासको सबलीकरण लगायत सहकार्यलाई थप प्रगाढ बनाउने ज्ञान आदानप्रदान तथा वातावरण मैत्री प्रविधिहरूको विकास, आपसी सहमतिका आधारमा सहूलियत तथा प्राथमिकताका सर्तहरू लगायतका अनुकूल सर्तहरूमा विकासोन्मुख देशहरूमा वातावरणमैत्री प्रविधिहरूको प्रवाह तथा ग्रहण लगायतको प्रविधि हस्तान्तरणलाई प्रवर्धन गर्ने र डिजिटल तथा सूचना सम्बन्धी क्षमता अभिवृद्धि गरी सुशासनलाई सुदृढ तुल्याउने;

(बीबी) पूर्ण पारदर्शिता सुनिश्चित गर्दै, नवप्रवर्तन तथा प्रविधि परिवर्तन र डिजिटल युगमा शिक्षासंग सम्बन्धित सवालहरूमा काम गरिरहेका महिलाहरूको नागरिक समाज संगठनहरू तथा प्रतिष्ठानहरू/उद्योगहरूका लागि वित्तपोषणमा वृद्धि गर्ने;

(सीसी) विकासोन्मुख देशहरूका लागि आधिकारिक विकास सहायताका लागि आफ्नो कुल राष्ट्रिय आम्दानीको ०.७ प्रतिशतको लक्ष्य र कम विकसित मुलुकहरूमा आधिकारिक विकास सहायताका लागि आफ्नो कुल राष्ट्रिय आम्दानीको ०.१५ देखि ०.२० प्रतिशतको लक्ष्य लगायतका आफ्ना आधिकारिक विकास सहायता प्रतिबद्धताहरू पूर्ण कार्यान्वयन गर्न विकसित मुलुकहरूलाई आह्वान गर्ने र विकासका लक्ष्य तथा परिमाणात्मक लक्ष्यहरू प्राप्त गर्न र नवप्रवर्तन तथा प्रविधि परिवर्तन र डिजिटल युगमा शिक्षाको परिवेशमा लैङ्गिक समानता प्राप्त गर्न एवं महिला तथा बालिकाहरूको सशक्तिकरण लगायतमा सहयोग पुऱ्याउनका लागि आधिकारिक विकास सहायतालाई प्रभावकारी ढङ्गले प्रयोग गरिएको कुरा सुनिश्चित गराउने कुरामा भएको उपलब्धीमा टेकेर अघि बढ्न विकसित मुलुकहरूलाई प्रोत्साहित गर्ने;

(डीडी) दक्षिण-दक्षिण सहकार्य उत्तर-दक्षिण सहकार्यको प्रतिस्थापक नभइ समपूरक रहेको कुरालाई ध्यान दिदै उत्तर-दक्षिण, दक्षिण-दक्षिण र त्रिकोणात्मक सहकार्य सहितको अन्तर्राष्ट्रिय तथा क्षेत्रीय सहकार्यलाई सबलीकरण गर्ने, र लैङ्गिक समानताको प्राप्ति एवं सम्पूर्ण महिला तथा बालिकाहरूको सशक्तिकरण र उनीहरूको जीवन र सम्बृद्धिको

सुदृढिकरणका लागि राष्ट्रिय स्वामित्व र नेतृत्व वाञ्छनीय रहेको कुरालाई ध्यानमा राख्दै, सरकार, नागरिक समाज तथा निजी क्षेत्रका सबै सम्बन्धित विभिन्न सरोकारवालाहरूको संलग्नतामा आपसी विकासका प्राथमिकताहरूलाई ध्यान दिदै दक्षिण-दक्षिण तथा त्रिकोणात्मक सहकार्यलाई सुदृढ गर्न सबै राज्यहरूलाई आह्वान गर्ने;

(ईई) विशेषतः विकासोन्मुख मुलुकहरूमा आर्थिक तथा सामाजिक विकासको पूर्ण प्राप्तिमा बाधा पुऱ्याउने अन्तर्राष्ट्रिय कानून तथा संयुक्त राष्ट्रसङ्घको बडापत्र अनुरूप नभएका कुनै पनि एकपक्षीय आर्थिक, वित्तिय वा व्यापारीक काम कारवाहीहरू घोषणा वा लागू नगर्ने;

(एफएफ) सबै राष्ट्रिय तथा अन्तर्राष्ट्रिय डिजिटल नीति तथा कार्यक्रमहरू, नवप्रवर्तन तथा प्रविधि अनुसन्धान अनुदान तथा खरिदका लागि वित्तिय व्यवस्था सम्बन्धमा लैङ्गिक विश्लेषण, विश्वव्यापी लक्ष्य, अनुगमन तथा मूल्याङ्कन, लैङ्गिक तथ्याङ्क र आय, लिङ्ग, उमेर, जातियता, वैवाहिक अवस्था, आप्रवासनको अवस्था, अपाङ्गता, भौगोलिक अवस्थिति तथा राष्ट्रिय परिवेशमा सान्दर्भिक अन्य चरित्रहरूको आधारमा खण्डिकृत तथ्याङ्क संकलन गर्ने;

(जीजी) महिलाले नेतृत्व गरेका अनुसन्धान र कार्यक्रमहरूमा विशेष जोड सहित अनुसन्धान, विकास र विशेषतः विकासोन्मुख मुलुकहरूमा सुलभ लागतको प्रविधिलाई प्राथमिकतामा राख्दै गतिशीलताका सहयोगी उपकरण तथा सहायता प्रविधि एवं ब्रोडब्याण्ड पहुँच लगायतमा विशेषतः ग्रामीण क्षेत्रमा अपाङ्गता भएका महिला र बृद्ध महिला लगायत सम्पूर्ण महिला र बालिकाहरूका लागि पहुँच र सुलभता सुनिश्चित गर्नका लागि प्रविधिहरूको लागतमा थप प्रतिस्पर्धा, लगानी र तीव्रतामा कमी ल्याउन सक्ने व्यवहारिक रणनीतिहरूको विकास र अन्तर्राष्ट्रिय सहकार्य तथा सबै तहमा अनुकूल नीतिगत वातावरणको सबलीकरण, वित्तिय तथा प्राविधिक सहायता एवं विकासोन्मुख मुलुकहरूका लागि क्षमता अभिवृद्धि र सुदृढ लगानी, नवप्रवर्तन तथा सरकारी, निजी साभ्केदारीका लागि कानुनी तथा नियामक संरचनाहरूको व्यवस्थालाई प्रोत्साहित गर्ने;

डिजिटल युगमा लैङ्गिक संवेदनशील डिजिटल तथा विज्ञान र प्रविधि शिक्षालाई प्रोत्साहन दिने

(एचएच) महिला तथा बालिकाहरू, विशेषतः सबैभन्दा पछाडि पारिएकाहरूलाई उनीहरूको जीवन पर्यन्त र सबै तहमा शिक्षाको अधिकारलाई प्रवर्धन एवं सम्मान गर्ने र सार्वजनिक

शिक्षा प्रणालीमा तथा पूर्वाधारमा लगानी गरी, विभेदकारी कानून तथा अभ्यासको उन्मूलन गरी, निशुल्क तथा अनिवार्य प्राथमिक एवं माध्यमिक शिक्षा सहित समावेशी, समान र विभेद रहित गुणस्तरीय शिक्षामा सर्वव्यापी पहुँच पुऱ्याइ, सबैका लागि जीवन पर्यन्त सिकाइका अवसरहरूको प्रवर्धन गरी, महिला निरक्षरता उन्मूलन तथा वित्तिय एवं डिजिटल साक्षरता प्रवर्धन गरी, नेतृत्व तालिम, पेसागत विकास, छात्रवृत्ति तथा शैक्षिक अनुदानहरूमा महिला तथा बालिकाहरूको समान पहुँच सुनिश्चित गरी लैङ्गिक असमानतालाई सम्बोधन गर्ने; सम्पूर्ण महिला तथा बालिकाहरूको प्रारम्भिक बाल विकास, प्राथमिक तथा माध्यमिक शिक्षा पूर्ण भएको सुनिश्चित गर्न र उनीहरूका लागि व्यावसायिक तथा प्राविधिक शिक्षा प्राप्त गर्न अगाडि बढ्ने र औचित्य अनुसार सबैका लागि अन्तरसाँस्कृतिक तथा बहुभाषिक शिक्षाको प्रवर्धन गर्ने र शिक्षा प्रणालीमा भएको नकारात्मक लैङ्गिक मूल्य मान्यता र लैङ्गिक रूढीवादलाई सम्बोधन गर्ने;

(आईआई) युवाहरू, अभिभावकहरू, कानुनी संरक्षक, स्याहारकर्ता शिक्षक र स्वास्थ्य सेवा प्रदायकहरूलाई एच. आई. भी. संक्रमण र अन्य जोखिमहरूबाट बच्न सक्षम बनाउनका लागि उनीहरूसंगको पूर्ण साभ्केदारीमा, औचित्यका आधारमा अन्तर्राष्ट्रिय संघसंस्था, नागरिक समाज तथा गैरसरकारी संस्थाहरूको सहयोगमा साँस्कृतिक परिवेशसंग मिल्ने र विद्यालयमा वा विद्यालय बाहिर रहेका किशोर किशोरी एवं युवा युवतीहरूलाई, उनीहरूको क्रमिक विकास भइरहेको क्षमता, तथा अभिभावक र कानुनी संरक्षकहरूको उचित निर्देशन तथा मार्गदर्शन एवं उनीहरूको मुख्य सरोकारको रूपमा बालबालिकाको सर्वोत्तम हित अनुरूप उनीहरूलाई स्वाभिमानको विकास गर्न र सुसूचीत निर्णय लिने, सञ्चार तथा जोखिम न्यूनीकरण सीप विकास गर्न तथा सम्मानपूर्ण सम्बन्धहरू निर्माण गर्न सक्षम बनाउनका लागि वैज्ञानिक रूपमा सहि तथा उमेर अनुरूपको बृहत् शिक्षा सहितको औपचारिक तथा अनौपचारिक शैक्षिक कार्यक्रमहरूलाई प्राथमिकतामा राख्दै नीति तथा कार्यक्रमहरू तर्जुमा गर्ने;

(जेजे) सामाजिक विज्ञान तथा वैज्ञानिक विधाका शिक्षा सहित विज्ञान, प्रविधि, इन्जिनियरिङ्ग, मानविकी र गणितमा विभिन्न परिस्थिति तथा अवस्थाका सम्पूर्ण महिला तथा बालिकाहरूको पहुँच तथा नेतृत्वमा पूर्ण, समान तथा अर्थपूर्ण पहुँच सुनिश्चित गर्नका लागि तथ्यमा आधारित कार्यक्रम एवं असल अभ्यासहरूको आदान प्रदानलाई प्रवर्धन गर्ने र विज्ञान, प्रविधि, इन्जिनियरिङ्ग, मानविकी तथा गणित शिक्षा र अनुसन्धानमा महिला तथा बालिकाहरूलाई परामर्श दिने, आकर्षित गर्ने तथा टिकाइ राख्ने प्रयासहरूलाई प्रोत्साहन गर्ने र उनीहरूका निम्ति विज्ञान तथा प्रविधिलाई उपयोग गर्न सहयोग गर्ने;

(केके) लैङ्गिक संवेदनशील गुणस्तरीय, समतामूलक तथा समावेशी शिक्षा, आजीवन सिकाइ, पुनः सीप विकास, तथा व्यवसायिक तालिम र शिक्षामा लगानी गर्ने र प्रवर्धन गर्ने, महिला तथा बालिकाहरूले विज्ञान, प्रविधि, इञ्जिनियरिङ्ग, मानविकी तथा गणित र सूचना तथा सञ्चार प्रविधि जस्ता उदीयमान क्षेत्रहरूमा आफ्नो शैक्षिक तथा पेशागत विकल्पहरू विविधीकरण गरेको, र डिजिटल सीप हासिल गरेको सुनिश्चित गर्ने, गर्भवती महिला र कम उमेरका आमाका साथै एकल आमाहरू लगायत सबै महिला तथा बालिकाहरूलाई आफ्नो शिक्षा जारी राख्न तथा पूर्ण गर्न सक्षम बनाउन उनीहरूका लागि व्यवसायिक तथा प्राविधिक शिक्षा फैलाउने प्रयास गर्ने र डिजिटल एवं दिगो अर्थतन्त्रमा उच्च गुणस्तरीय रोजगारी प्राप्त गर्नका लागि ज्ञान तथा सीप हासिल भएको सुनिश्चित गर्नका लागि डिजिटल साक्षरता शिक्षा सहित परिपूरक तथा साक्षरता शिक्षा र औपचारिक शिक्षा नपाएकाहरूलाई शिक्षाका साथै प्रारम्भिक बाल विकास, प्राथमिक, माध्यमिक तथा उच्च शिक्षा मार्फत बालिकाहरूलाई विद्यालयमा टिकाउनका लागि विशेष प्रयास गर्ने;

(एलएल) अनलाइन जोखिमलाई ध्यान दिदै शैक्षिक प्रणाली तथा विद्यालय पूर्वाधार, महिला र बालिकाहरूसंगको सहकार्यमा सिर्जना गरिएका दूर शिक्षा सामग्री, उच्च गुणस्तरीय, बहुभाषिक, अन्तर-साँस्कृतिक तथा परिवेश सुहाउँदो शैक्षिक सामग्री सहितको इ-सिकाइ, टोली-शिक्षा एवं सामुदायिक रेडियो सहित समावेशी, निःशुल्क, सुरक्षित तथा पहुँच पुग्ने डिजिटल सार्वजनिक सिकाइका स्रोतहरूको वितरणमा लगानी लगायत शिक्षाबाट बञ्चित भएका सम्पूर्ण बालिका तथा महिलाहरूका लागि भौतिक उपस्थितिमा शिक्षालाई परिपूर्ण गर्न लैङ्गिक संवेदनशील, सुरक्षित तथा समावेशी डिजिटल सिकाइको वातावरणका लागि परिस्थिति सिर्जना गर्ने;

(एमएम) डिजिटल साक्षरता र विशेषत मिश्रित ९दभिलमभ० तथा हाइब्रिड (Hybride) सिकाइ र डिजिटल तालिम प्रदान गर्नका लागि लैङ्गिक संवेदनशील तथा अपाङ्गता समावेशी सिकाइ विधिहरू प्रयोग गर्न विशेषत पूर्व-प्राथमिक तथा माध्यमिक शिक्षामा रहेका शिक्षकहरूको संख्याको आधा भन्दा पनि बढी संख्यामा रहेका महिलाहरू सहित शिक्षकहरू र अन्य शिक्षा पेसाकर्मीहरूलाई तालिमको सुनिश्चितता सम्बन्धी कार्य गर्ने र विशेषगरी विकासोन्मुख मुलुकहरूमा इन्टरनेट, टेलिभिजन तथा रेडियो शिक्षणका विकल्पहरूको प्रयोग आदि मार्फत डिजिटल असमानता कम गर्न र अवरोधहरू हटाउनका लागि दूर सिकाइका अवसरहरूको व्यवस्था लगायतका लागि सिकाइ सामग्री तथा दूर शिक्षा प्लेटफर्म, कनेक्सन जडान तथा उपकरणहरूको उपलब्धता तथा सुलभता सुनिश्चित गर्ने;

(एनएन) सरकारी तथा निजी लगानी एवं उपयुक्तता अनुसार, डिजिटल नीतिको केन्द्रमा बालबालिका विशेषतः बालिकाहरूका आवश्यकताहरूलाई राख्ने सबै बालबालिकालाई उमेर अनुरूपको सूचना, र उनीहरूको अधिकारहरू बारे सूचना, तथा डिजिटल सीप र साक्षरता सहित उच्च गुणस्तरीय अनलाइन स्रोतहरूमा समान तथा प्रभावकारी पहुँच दिलाउने, प्रयासहरूलाई प्रोत्साहन गर्ने र सामाजिक सञ्जालमा आफ्नो गोपनीयता माथि स्वेच्छाचारी वा गैरकानुनी हस्तक्षेप सहित अनलाइन जोखिम तथा मानव अधिकारको उल्लङ्घनबाट संरक्षण सुनिश्चित गर्नुका साथै हिंसात्मक, जोखिमपूर्ण तथा यौनजन्य विषयवस्तु, शोषण, दुर्व्यवहार तथा जीवन जोखिममा पार्ने खालका गतिविधिहरूको प्रवर्धन वा दुरुत्साहन हुने वातावरणको सम्पर्कबाट जोगाउने;

(ओओ) मनोरञ्जन, शिक्षा र सूचनाका लागि मात्र नभइ लैङ्गिक हिंसा लगायत सबै प्रकारका हिंसाको पहिचान तथा उजुरीका लागि समेत डिजिटल प्रविधिको प्रयोगमा सम्पूर्ण महिला तथा बालिकाहरू सुरक्षित हुनुका साथै सशक्त भएको र उनीहरूको गोपनीयताको अधिकारको सम्मान गर्दै, आर्थिक दुरुपयोग, साइबर अपराध, ठगी तथा ओसारपसारको जोखिम न्यूनीकरण गर्नका लागि उनीहरूको प्रविधिको प्रयोगलाई विश्वास गर्न उनीहरूसंग पर्याप्त ज्ञान भएको सुनिश्चित गर्ने खालका प्राविधिक एवं हस्तान्तरण हुने खालका सीपहरूलाई जोड्नका लागि डिजिटल तथा तथ्याङ्क साक्षरताको शिक्षामा लगानी गर्ने र त्यसलाई सबै तहका राष्ट्रिय पाठ्यक्रममा समायोजन गर्ने, र पाठ्यक्रम तथा शिक्षा कर्मीहरूको व्यवहार तथा रवैयामा भएका नकारात्मक सामाजिक मूल्य मान्यता तथा लैङ्गिक रूढीवाद र विभेदलाई डिजिटल तथा अन्य शैक्षिक स्रोत सामग्रीहरूबाट उन्मूलन गर्नुका साथै पुरुष तथा बालकहरूलाई संलग्न गराउने एवं समुदाय, सञ्चार र अनलाइनमा दीर्घकालीन सचेतना अभिवृद्धि गर्ने प्रयासहरू सञ्चालन गर्ने;

(पीपी) डिजिटल परिवेशमा सम्पूर्ण महिला तथा बालिकाहरूको सुरक्षा र मानवअधिकार प्रति सम्मान सुनिश्चित गर्नका लागि नैतिक तथा जिम्मेवारपूर्ण अनलाइन आचरण बारे बालबालिका तथा युवा, अभिभावक, स्याहारकर्ता तथा शिक्षकहरूमा सचेतना अभिवृद्धि एवं बुझाइ विकास गर्न विद्यालय पाठ्यक्रम तथा अनौपचारिक शैक्षिक सामुदायिक परिवेश लगायत अन्य शैक्षिक परिवेशहरूमा डिजिटल प्रविधिसंग सम्बन्धित क्षमता तथा सीप बारे शिक्षा समावेश गर्ने; र लैङ्गिक रूढीवाद तथा नकारात्मक सामाजिक मूल्य मान्यतालाई निरन्तरता दिने व्यवहार लगायत पुरुष तथा बालकहरूको अनलाइन र अफलाइन व्यवहारको जिम्मेवारी उनीहरूले लिने र त्यसका लागि उनीहरूलाई जवाफदेही बनाइने कुरा सुनिश्चित गर्दै, लैङ्गिक समानताका लागि सकारात्मक सहयोगी तथा

परिवर्तनका संवाहक बन्त, सम्मानपूर्ण सम्बन्ध प्रवर्धन गर्न, र डिजिटल वृत्तमा महिला तथा बालिकाहरू विरुद्ध हुने कुनै पनि प्रकारका हिंसा नगरुन र त्यसको भर्त्सना गरुन भन्नका लागि पुरुष तथा बालकहरूलाई संलग्न, प्रशिक्षित, प्रोत्साहित तथा सहयोग गर्ने;

प्रविधि तथा नवप्रवर्तनमा महिलाहरूको पूर्ण, समान तथा अर्थपूर्ण सहभागिता र नेतृत्वका साथै पूर्ण रोजगारीको प्रवर्धन गर्ने.

(क्यूक्यू) महिला तथा बालिका माथि डिजिटलाइजेशन र स्वचालनको नकारात्मक प्रभाव न्यूनीकरण गर्नका लागि भविष्यका रोजगारी तथा सीपका आवश्यकताहरू पूर्वानुमान र आँकलन गर्ने, र स्वचालनका कारण विस्थापित हुन सक्ने जोखिममा रहेका लगायत, विशेषतः प्रविधिसंग सम्बन्धित क्षेत्रहरूमा, नयाँ पेशा तथा रोजगारीहरूमा पाका तथा युवा सम्पूर्ण महिलाहरूको संक्रमणलाई सहजीकरण गर्नका लागि शैक्षिक तथा व्यावसायिक पाठ्यक्रम, र पुनःसीप, सुदृढ सीप तथा जीवन पर्यन्त सिकाइ कार्यक्रमहरूलाई परिमार्जन गर्ने; विशेषगरी विकासोन्मुख मुलुकहरूमा दिगोपना तर्फको भर्नामा विज्ञान, प्रविधि, इञ्जिनियरिङ्ग, मानविकी तथा गणितका क्षेत्रहरूमा महिलाहरूका लागि अवसरहरूको सिर्जना गर्नका लागि नवप्रवर्तनका प्रयासहरूको गुणस्तर सुधार गर्न सरकार, निजी क्षेत्र, शैक्षिक तथा नाफा रहित संस्थाहरू बीच नवप्रवर्तनको बजार विकास गर्न तथा हासिल भएको विज्ञता तथा स्रोतहरूको उपयोग गर्नमा केन्द्रित गतिशील साभेदारीको निर्माण तथा प्रवर्धन गर्ने;

(आरआर) सूचना तथा सञ्चार प्रविधि, इञ्जिनियरिङ्ग र गणित लगायत विज्ञान प्रविधि जस्ता उदीयमान क्षेत्रहरू र बढ्दो आर्थिक क्षेत्रहरूमा महिलाहरूको शैक्षिक तथा पेसागत अवसरहरू वृद्धि गर्न उनीहरूलाई सहयोग गरी, श्रम बजार र शिक्षा तथा तालिममा महिलाहरूको समान पहुँच र सहभागिता प्रवर्धन गरी पेशागत पृथकीकरणको उन्मूलन गर्ने र श्रम बजारमा महिलाहरूको पहुँचमा रोक लगाउने संरचनागत बाधाहरूको सम्बोधन गर्ने;

(एसएस) सबै महिलाहरूको कामको अधिकार तथा कार्यस्थलमा अधिकार र पूर्णतया उत्पादनशील रोजगारीमा पहुँचको संरक्षण तथा प्रवर्धन गर्ने अनौपचारिकबाट औपचारिक तथा मर्यादित काममा संक्रमण सहजीकरण गर्ने विशेषतः प्लेटफर्म अर्थतन्त्रमा गुणस्तरीय रोजगारी सिर्जना गर्ने, पेशागत पृथकीकरण न्यूनीकरण गर्ने र अस्थायी विशेष कदमहरू, र सामाजिक संरक्षण नीतिहरू, काम-जीवन तथा काम-परिवार सन्तुलनको प्रवर्धन, समान मूल्यको कामको लागि समान पारिश्रमिक, संगठित हुने र सामूहिक सौदावाजीको

अधिकार र पेसागत वृत्ति विकासमा यौनजन्य हिंसा तथा विभेदकारी अभ्यासहरूको उन्मूलनका बाहेक सुलभ बालस्याहार र अभिभावकीय तथा अन्य विदाका सुविधा सहितको हेरचाह कार्य तथा विदा सम्बन्धी नीतिहरूको तर्जुमा लगायत मार्फत स्वचालन तथा डिजिटलाइजेसनको परिवेश समेतमा प्रविधि तथा डिजिटल पेसाहरूमा महिलाहरूको नियुक्ति, पदोन्नति तथा टिकाउने कार्यलाई सहजीकरण गर्ने खालका अन्तर्राष्ट्रिय श्रम संगठनका सम्बन्धित मापदण्डहरूलाई सम्मान गर्ने श्रम तथा रोजगारी नीतिहरूलाई प्राथमिकता दिने;

(टीटी) श्रम तथा सामाजिक सुरक्षामा कटौति नगरी कार्यसम्पादनका व्यवस्थामा लचिलोपना, स्तनपान गराइरहेका आमाहरूका लागि सहयोग, खानेपानी तथा सरसफाइ, नविकरणीय उर्जा, यातायात, र सूचना तथा सञ्चार प्रविधि जस्ता पूर्वाधार, प्रविधि र सार्वजनिक सेवाहरूको व्यवस्था, र प्रसूति विदा, प्रसूति स्याहार विदा, अभिभावकीय विदा तथा अन्य विदा व्यवस्थाका साथै शिशु स्याहार तथा बालबालिका एवं अन्य निर्भरहरूका लागि स्याहार सुविधाहरू लगायत सुगम, सुलभ तथा गुणस्तरीय सामाजिक सेवा जस्ता कानुन तथा नीतिहरूको कार्यान्वयन तथा प्रवर्धन मार्फत काम जीवन सन्तुलन, महिला पुरुषबीच घरमा जिम्मेवारीहरूको समान वितरण, र पिता तथा स्याहारकर्ताहरूको रूपमा पुरुषहरूको जिम्मेवारी लगायत स्याहार र घरायसी कामको सम्बन्धमा पुरुष तथा बालकहरूका लागि जिम्मेवारीहरूको बाँडफाँडद्वारा बेतलबी हेरचाह र घरायसी काममा महिला तथा बालिकाहरूको असमानुपातिक हिस्सालाई स्वीकार गर्न, न्यूनीकरण तथा पुनःवितरण गर्न सबै उचित प्रयासहरू गर्ने, राष्ट्रिय अर्थतन्त्रमा यस्ता कामहरूको मूल्य मापन गर्नका लागि प्रयासहरू गर्ने, र नवप्रवर्तन तथा प्रविधि प्रवर्तन एवं डिजिटल युगमा शिक्षाको परिवेशमा महिला तथा बालिकाहरूको सशक्तिकरणका लागि अनुकूल वातावरण निर्माण गर्न लैङ्गिक रूढीवाद र नकारात्मक सामाजिक मूल्य मान्यताहरूलाई चुनौती दिने;

(यूयू) सबैभन्दा पुग्न कठिन सहित सम्पूर्ण महिला तथा बालिकाहरूको लाभका लागि सूचना तथा सञ्चार प्रविधिको प्रयोग मार्फत सामाजिक संरक्षण प्रणाली, सार्वजनिक सेवा तथा दिगो पूर्वाधारहरूको कार्य क्षमता, जवाफदेहिता तथा पारदर्शिता सुदृढ गर्ने; रोजगारी, शिक्षा, सार्वजनिक तथा राजनीतिक जीवन एवं अर्थतन्त्रमा सहभागी बन्न महिलाहरूलाई धेरै समय दिन, र आफ्नो आर्थिक स्वतन्त्रताको उपभोग गर्न बेतलबी हेरचाह तथा घरायसी कामको न्यूनीकरण, पुनः वितरण तथा महत्व गर्न तर्फ लक्षित नियमनकारी ढाँचा तथा बृहत स्याहार नीतिहरूको अवलम्बन गर्ने;

(भीभी) सकारात्मक कार्य लगायत मार्फत डिजिटल अर्थतन्त्रमा प्रवेशका लागि महिला तथा महिलाको स्वामित्व रहेको वा नेतृत्व रहेको व्यवसायहरूको आर्थिक सशक्तिकरणमा सहयोग गर्नका लागि वित्तिय संस्थाहरू, परोपकारी संस्थाहरू, निजी क्षेत्र तथा उद्यम पुँजी प्रतिष्ठानहरूलाई प्रोत्साहन दिने;

(डब्लूडब्लू) महिलाको स्वामित्व भएका तथा महिला नेतृत्वमा रहेका अझ बढी व्यवसायहरू निर्माण गर्न तथा त्यसलाई वृद्धि गर्न र नीति तथा कार्यक्रमहरूको तर्जुमा एवं पुनरावलोकनका योगदान पुऱ्याउनका लागि महिलाहरूलाई सक्षम बनाउन सल्लाहकार समिति तथा अन्य मञ्चहरूमा महिलाहरूको सहभागिता बढाउनका लागि अनुकूल वातावरण निर्माण गर्न महिलाहरूको उद्यमशीलता, विशेषतः नव उद्यमी महिलाहरूका लागि अवसरहरूलाई सहयोग गर्ने नीति तथा कार्यक्रमहरूको निर्माण तथा कार्यान्वयनलाई प्रोत्साहन गर्ने, महिला तथा बालिकाहरूको आवश्यकताहरूलाई सम्बोधन गर्दै महिला स्वामित्व तथा महिला नेतृत्व रहेका कम्पनी एवं व्यवसायहरूमा लगानी बढाउने, नियमनकारी वातावरणमा रहेका प्रशासनिक अवरोधहरू घटाउने, र डिजिटल उपकरण र परामर्श सेवा सहित डिजिटल प्रविधिको प्रभावकारी प्रयोग बारे प्रशिक्षण कार्यक्रम, मेन्टरसीप सञ्जालीकरण तथा सूचना प्रवाह, र incubator तथा गतिवृद्धिका लागि वित्तपोषण जस्ता लक्षित एवं विशिष्टकृत सहयोगहरू महिला स्वामित्व भएका तथा महिला नेतृत्व भएका व्यवसायहरू र महिला उद्यमीहरूका लागि प्रदान गर्ने;

(एक्सएक्स) नीति, नियमन तथा सुशासन प्रकृया लगायत डिजिटल प्रविधि क्षेत्रहरूमा महिलाहरूको पूर्ण, समान तथा अर्थपूर्ण सहभागिता र नेतृत्व सुनिश्चित गर्ने;

(वाईवाई) लैङ्गिकता विशेष अवरोधहरूको सम्बोधन गरी, अभिभावक तथा परिवारका अन्य सदस्य, शिक्षक विद्यालय परामर्शदाता र सहपाठी लगायत युवा महिला तथा बालिकाहरूको रुची तथा छनौटहरूलाई आकार दिने सबैलाई संलग्न गराइ र विभिन्न नमूना महिलाहरू सम्म पहुँच वृद्धि लगायत गरी नवप्रवर्तन तथा प्रविधि परिवर्तनको परिवेश तथा डिजिटल युगको शिक्षाको निर्णय प्रकृत्यामा युवा महिला तथा उचित भए, किशोरीहरूको सहभागिता तथा नेतृत्वलाई प्रवर्धन गर्ने;

(जेडजेड) आफ्ना म्यान्डेटहरू प्रभावकारी ढङ्गले निर्वाह गर्न सक्षम बनाउन वित्तिय, प्राविधिक तथा मानवीय स्रोतको पर्याप्त विनियोजन गरी लैङ्गिक समानता तथा सबै महिला एवं बालिकाहरूको सशक्तिकरणका लागि राष्ट्रिय संयन्त्रहरूको सबलीकरण गर्ने;

लैङ्गिकता संवेदनशील प्रविधि प्रारूप निर्माण, विकास तथा कार्यान्वयन अवलम्बन गर्ने;

(एएए) लैङ्गिक दृष्टिकोण सहितको प्रविधि विकास लगायतको लागि नवप्रवर्तन टोलिहरूमा महिला तथा बालिकाहरूको समावेशीतालाई प्रवर्धन गर्ने;

(बीबीबी) शिक्षामा लगानी तथा अनुदेशहरूमा महिला तथा बालिका विरुद्धका पक्षपात र भेदभाव उन्मूलन गर्ने कार्यहरूको अवलम्बन तथा कार्यान्वयन लगायत मार्फत यन्त्र सिकाइ तथा कृत्रिम बुद्धिमत्ताको योजना तर्जुमा, कोडिङ तथा प्रारूप निर्माणमा महिला तथा बालिकाहरूलाई समावेश गर्नका लागि सकृय कदमहरू चाल्ने;

(सीसीसी) सुगम्यता, सुरक्षा, दीगोपना, समावेशीता, सुलभता तथा उपलब्धताका आधारमा र सबै महिला तथा बालिकाहरूको जीवन पर्यन्तका आवश्यकताहरूलाई ध्यान दिदै वस्तु तथा सेवाहरू बनाउन महिला तथा बालिका अधिकार संस्थाहरूलाई संलग्न गराउने समुदायमा आधारित पद्धति सहित प्रविधि प्रारूप निर्माण (डिजाइन), विकास तथा कार्यान्वयनका लागि सहभागितामूलक, लैङ्गिकता संवेदनशील, उमेर तथा अपाङ्गता समावेशी पद्धतिहरूको प्रवर्धन गर्ने;

(डीडीडी) सम्पूर्ण महिला तथा बालिकाहरूका लागि रहेको जोखिम रोकथाम, पहिचान तथा कम गर्न र उनीहरूको मानवअधिकारको पूर्ण एवं समान उपभोग सुनिश्चित गर्नका लागि उदीयमान प्रविधिहरूको वित्तपोषण, प्रारूप निर्माण, विकास, कार्यान्वयन, प्रयोग, अनुगमन तथा मूल्याङ्कनमा लैङ्गिक दृष्टिकोणको मूलप्रवाहीकरण गर्ने; र लैङ्गिक समानता प्राप्तिको सम्बन्धमा उदीयमान प्रविधिहरूको प्रयोगको असरहरूको आवधिक प्रभाव लेखाजोखाहरूको प्रारूप निर्माण तथा कार्यान्वयन गर्न कदमहरू चाल्ने र पारदर्शिता तथा जवाफदेहिता सहितमा यी प्रविधिहरूको सुदृढीकरणका लागि औचित्य अनुसार यथोचित मेहनतको थालनी तथा नियामक पद्धतिहरूको विकास गर्ने;

डिजिटल युगमा निष्पक्षता, पारदर्शिता तथा जवाफदेहिताको सबलीकरण

(ईईई) अन्तर्राष्ट्रिय संघ संस्था, व्यापार प्रतिष्ठान तथा नागरिक सरोकारवाला लगायत सबै सम्बन्धित सरोकारवालाहरूसंगको परामर्शमा, गोपनीयताको अधिकारको उल्लङ्घन लगायतका उल्लङ्घन तथा हनन् विरुद्ध महिला तथा बालिकाहरूको संरक्षण गर्ने रोकथाममूलक उपायहरू, प्रभावकारी दण्डहरू र उचित उपचारहरू भएको कानूनको निर्माण तथा कार्यान्वयन गर्ने;

(एफएफएफ) मानव अधिकार उल्लङ्घन तथा हननका साथै लैङ्गिक पक्षपात रोकथाम एवं सम्बोधन गर्नका लागि सुरक्षित तथा पारदर्शी, उच्च गुणस्तरीय तथ्याङ्क पूर्वाधार एवं प्रणाली उपलब्ध गराउन कृत्रिम बुद्धिमत्ताको विकास तथा प्रयोगका लागि मूल्याङ्कन एवं लेखा परिक्षणका आवश्यकता सम्बन्धी नियमहरू अवलम्बन गर्ने;

(जीजीजी) आम हितका लागि डिजिटल प्रविधिको उपयोग तथा प्रारूप निर्माण गर्न ठोस कार्यहरू गर्ने र ग्लोबल डाटा कमन्स जस्ता, दिगो विकास तथा लैङ्गिक समानताका लागि डिजिटल प्रविधिहरूको लाभको पहुँच र न्यायोचित वितरणलाई सहजीकरण गर्ने मूल्यमान्यता तथा संयन्त्रहरूको प्रवर्धन गर्ने;

लैङ्गिक समानता प्राप्ति र सबै महिला र बालिकाको सशक्तिकरणका लागि तथ्याङ्क विज्ञानको सुदृढिकरण

(एचएचएच) तथ्यमा आधारित भएका प्रविधि तथा डिजिटल नीतिहरूको संकल्पना, प्रारूप निर्माण, कार्यान्वयन, अनुगमन तथा मूल्याङ्कनलाई सुसूचित गर्नका लागि गोपनीयताको अधिकार तथा तथ्याङ्क संरक्षणको सुरक्षा गर्दै, आय, लिङ्ग, उमेर, जातियता, वैवाहिक अवस्था, आप्रवाशन स्थिति, अपाङ्गता, भौगोलिक अवस्थिति तथा राष्ट्रिय परिवेशमा सान्दर्भिक अन्य परिस्थितिहरूको आधारमा छुट्याइएको लैङ्गिक तथ्याङ्क तथा सूचना (तथ्याङ्क) संकलन, विश्लेषण, वितरण र प्रयोग गर्न राष्ट्रिय तथ्याङ्क तथा सूचना उत्पादन कार्यालयहरू सरकारी कार्यालयहरू र अन्य अनुसन्धान/अन्वेषण संघ संस्थाहरूको क्षमता समन्वयलाई सवलीकरण गर्ने;

(आईआईआई) नैतिक अनुसन्धान सिद्धान्तहरू लागू गर्दै तथ्याङ्क सम्बन्धी आवश्यकताहरूको लेखाजोखा गर्न र कमीहरू सम्बोधन गर्न, तथा सूचना एवं सञ्चार प्रविधिमा महिलाको पहुँचलाई प्रतिबन्धित गर्ने सबै अवरोध र प्रविधिको प्रयोगद्वारा हुने वा बढ्ने महिला तथा बालिका विरुद्धको हिंसाको व्यापकता सम्बन्धी रहेको ज्ञानको कमीलाई परिपूर्ति गर्न डिजिटल तथ्याङ्क प्रणालीको वृद्धि र गुणात्मक एवं परिमाणत्मक अनुसन्धानहरूलाई वित्तपोषण लगायत गरी प्रविधि परिवर्तनको लैङ्गिक आयामलाई समुचित रूपमा समेट्नका लागि समान परिभाषा तथा विधिहरू प्रयोग गरी देश तथा क्षेत्र भर लिङ्गका आधारमा छुट्याइएको तथ्याङ्क/सूचना सुव्यवस्थित/प्रणालीगत रूपमा संकलन गर्ने;

(जेजेजे) विशेषगरी अन्तर्राष्ट्रिय मानवअधिकार कानूनका सम्बन्धित दायित्वको पूर्ण परिपालनामा महिला तथा बालिकाहरूको व्यक्तिगत सूचनाको सुरक्षा भएको र सुरक्षा

जोखिमहरुको रोकथाम, सम्बोधन तथा उन्मूलन भएको सुनिश्चित गर्न र आफ्नो व्यक्तिगत सूचना सिर्जना गर्न, व्यवस्थित गर्न, नियन्त्रण गर्न तथा स्वामित्वमा राख्न महिला तथा बालिकाहरुको क्षमता सवलीकरण गर्न नियमित एवं क्रमिक विकासका आधारमा प्रविधि विकास अनुरूप तथ्याङ्क संकलन, प्रशोधन, अभिलेख गर्न तथा मेटाउनका लागि मापदण्डहरू लागू गर्ने;

प्रविधिको प्रयोगद्वारा हुने वा बढ्ने लैङ्गिक हिंसा लगायत सबै प्रकारका हिंसाको रोकथाम तथा उन्मूलन गर्ने

(केकेके) हिंसाको अनुसन्धान, अभियोजन र दोषिलाई सजाय दिन तथा दण्डहीनता अन्त्य गर्न बहुक्षेत्रीय एवं समन्वयकारी पद्धतीद्वारा सार्वजनिक तथा निजी स्थान, अनलाइन तथा अफलाइनमा हुने महिला वा बालिका हत्या लगायतका लैङ्गिकतासंग सम्बन्धित हत्या, बाल, उमेर नपुगी तथा जबरजस्ती विवाह, महिला यौनाङ्ग उच्छेदन लगायत सबै हानिकारक दुर्व्यवहार तथा यौनजन्य हैरानीका साथै मानव बेचबिखन, ओसारपसार र आधुनिक दासता तथा अन्य प्रकारका शोषण लगायतका यौन तथा लैङ्गिक हिंसा जस्ता सबै महिला तथा बालिका विरुद्ध हुने सबै प्रकारका हिंसाको उन्मूलन, रोकथाम तथा प्रतिकार्य गर्ने र लैङ्गिक हिंसा तथा यौनजन्य हैरानी विरुद्ध संरक्षण दिने मुख्य अन्तर्राष्ट्रिय सन्धिहरुको अनुमोदन लगायत गरी महिलाका लागि सुरक्षित, अनुकूल तथा हिंसामुक्त कार्यस्थल वातावरण निर्माण गर्नका लागि उपयुक्त प्रयासहरू गर्ने;

(एलएलएल) सशस्त्र द्वन्द्व पश्चात अवस्थामा र मानवीय आपतकालमा महिला तथा, औचित्यता अनुसार बालिकाका दृष्टिकोणलाई विचार पुऱ्याइएको र द्वन्द्व रोकथाम, शान्ति मध्यस्थता, शान्ति निर्माण तथा द्वन्द्व पश्चातको पुनः निर्माणसंग सम्बन्धित नीति तथा क्रियाकलापको प्रारूप निर्माण, कार्यान्वयन, अनुशरण र मूल्याङ्कनमा उनीहरू, पुरुष सरहको हैसियतमा, प्रभावकारी तथा अर्थपूर्ण रूपमा सहभागी भएको सुनिश्चित गर्नुका साथै आन्तरिक विस्थापनमा परेका एवं शरणार्थी महिलाहरुको दृष्टिकोणलाई पनि समेट्ने, र सबै प्रतिकार्य, पुनर्लाभ तथा पुनर्निर्माण रणनीतिहरुमा सबै महिला र बालिकाका मानवअधिकार पूर्ण रूपमा सम्मान तथा संरक्षण गरिएको र यस सम्बन्धमा महिला तथा बालिका विरुद्ध हुने सबै प्रकारका हिंसा र विभेदको अन्त्यका लागि उचित प्रयासहरू गरिएको सुनिश्चित गर्ने;

(एमएमएम) सम्पूर्ण महिलाको मानवअधिकार तथा मौलिक स्वतन्त्रताको प्रवर्धन र संरक्षणमा नागरिक समाजको महत्वपूर्ण भूमिकालाई सहयोग गर्ने, महिला अधिकार रक्षक लगायत

जस्ता कर्ताहरूको संरक्षणका लागि कार्य गर्ने मानवअधिकार रक्षा तथा धम्की, हैरानी, हिंसा र प्रतिशोध जस्ता उनीहरू विरुद्धको दुर्व्यवहार, उल्लङ्घन तथा भेदभावको रोकथाम गर्न सुरक्षित तथा अनुकूल वातावरण निर्माण कार्यमा लैङ्गिक दृष्टिकोण समायोजन गर्ने, उल्लङ्घन वा दुर्व्यवहारको तुरुन्तै र निष्पक्ष छानबिन गरिएको तथा दोषिलाई जवाफदेही बनाइएको सुनिश्चित गर्न कदमहरू लिइ दण्डहिनताको प्रतिरोध गर्ने;

(एनएनएन) महिला तथा बालिकाहरू विरुद्ध हैरानी, घृणा अभिव्यक्ति तथा जातिय विभेद, महिला तथा बालिकाहरूको मानव बेचबिखन र ओसारपसार तथा सबै प्रकारको यौन शोषण र दुर्व्यवहारका साथै बाल, उमेर नपुगी तथा बलजपती विवाह, बाध्यकारी श्रम, र सहमती बेगरको महिलाको व्यक्तिगत, यौनजन्य अश्लील सामग्री, तथा बाल यौन शोषण एवं दुर्व्यवहार सामग्री भनी इङ्गित गर्ने बाल अश्लील चित्रणको उत्पादन र वितरणका उद्देश्यले सामाजिक सञ्जाल तथा अनलाइन प्लेटफर्म लगायत डिजिटल साधनको प्रयोगको भत्सर्ना तथा प्रतिरोध गर्न कानुनी कारवाही लगायत सबै उचित प्रयासहरू गर्ने;

(ओओओ) तथ्यमा आधारित नीति निर्माण तथा कार्यक्रम तर्जुमा र बृहत् रूपमा त्यसको प्रभाव मापनलाई मार्गदर्शन गर्नका लागि प्रविधिको प्रयोग मार्फत हुने वा बढ्ने लैङ्गिक हिंसाका स्वरूपहरूको बुझाइलाई सबलीकरण गर्ने तथा सो प्रवृत्तिलाई खोजी गर्ने;

(पीपीपी) प्रविधिको प्रयोगद्वारा हुने वा बढ्ने महिला तथा बालिकाहरू विरुद्धको हिंसाका सबै स्वरूपहरूको रोकथाम, अन्त्य तथा प्रतिकार्य गर्न द्रुत मार्ग प्रकृया र पीडित तथा प्रभावितले सुभाएका प्रतिकार्यहरू समावेश गरी हिंसाका पीडित तथा प्रभावित एवं महिला संघ संस्थाहरू लगायत सम्बन्धित सरोकारवालाहरूसंगको परामर्शमा कानुन तथा नीतिहरूको निर्माण, संशोधन तथा विस्तार र कार्यान्वयनको सबलीकरण गर्ने र त्यस्ता हिंसाहरूलाई सम्बोधन गर्ने कदमहरूलाई समावेश गर्ने;

(क्यूक्यूक्यू) सूचना वा तस्वीरहरूको अनाधिकृत वितरण वा हेराफेरी वा सोसंग सम्बन्धित धम्की त्रास, लगायत, त्यसमा मात्र सीमित नभइ अरु समेत, प्रविधिको प्रयोग मार्फत हुन सक्ने महिला तथा बालिकाहरू विरुद्ध हुन सक्ने लैङ्गिक हिंसा र मानवअधिकार उल्लङ्घनका स्वरूपहरू, तथा प्रविधिको निरन्तर विकासका कारण देखा पर्न सक्ने हिंसाका अन्य स्वरूपहरूलाई सम्बोधन गर्न खोज्ने बृहत् प्रयास तथा कार्यक्रमहरू अवलम्बन गर्ने;

(आरआरआर) बृहत् सामाजिक, स्वास्थ्य, स्याहार तथा कानुनी सेवा र हेल्पलाइन लगायत,

पुनःप्रताडिकरण नगर्ने खालका सेवा प्रतिकार्यहरूको व्यवस्थाद्वारा प्रविधिको प्रयोग मार्फत हुने वा बढ्ने लैङ्गिक हिंसाका पीडित तथा प्रभावितहरूलाई सहयोग प्रदान गर्ने; त्यस्ता हिंसाका घटनाहरूको लागि सुगम, गोप्य, सहयोगी तथा प्रभावकारी उजुरी संयन्त्र लगायत उपलब्ध गराइ न्यायमा महिला तथा बालिकाहरूको समान पहुँच सुनिश्चित गर्ने; उपलब्ध कानुनी उपचार तथा विवाद समाधान संयन्त्रहरू बारे महिलाको सचेतना तथा कानुनी साक्षरता वृद्धि गर्ने; प्रभावितहरूलाई सहयोग सेवाहरू उपलब्ध गराउने महिलाहरूको नागरिक समाजको संस्थाहरूको मुख्य योगदानको कदर गर्दै आर्थिक बाधा वा प्रणालीगत विभेदका कारण कानुनी बाटोमा पहुँच पुग्न कठिनाइ भएका पीडित र प्रभावितहरूका लागि नागरिक तथा प्रशासनिक विकल्पहरूको व्यवस्था गर्ने;

(एसएसएस) बालिकाहरूलाई सेवा प्रदान गर्ने संस्थाहरूले रोकथाम तथा सुरुवातमा नै हस्तक्षेप गर्नका लागि उचित सुरक्षा उपायहरूले सुसज्जित भएको सुनिश्चित लगायत गरी डिजिटल परिवेशमा बालिकाहरूको यौन शोषण तथा दुर्व्यवहारको रोकथाम र प्रतिरोध गर्नका लागि बालबालिकाको सर्वोत्तम हितलाई समेत ध्यानमा राख्दै प्रभावकारी लैङ्गिक तथा उमेर उत्तरदायी रणनीतिहरू तयार गर्ने;

(टीटीटी) सशस्त्र द्वन्द्वमा यौन हिंसाको रोकथाम तथा प्रतिकार्य गर्ने र फौजदारी न्याय प्रकृत्यामा पीडित तथा प्रभावितहरूको सहभागितालाई सहजीकरण गर्ने प्रयासहरूलाई सहयोग गर्न नयाँ प्रविधिहरूको सम्भावनाहरू खोजी गर्ने;

(यूयूयू) संस्थागत प्रशिक्षण लगायत मार्फत प्रविधिको प्रयोगद्वारा हुने वा बल्किने महिला तथा बालिकाहरू विरुद्धको हिंसाको रोकथाम तथा अन्त्य गर्नका लागि ज्ञान, सीप, तथा डिजिटल विज्ञता विकास गर्न, र पीडित तथा प्रभावित केन्द्रित सहयोग प्रदान गर्न क्षमता, सबलीकरण तथा नीतिगत सामञ्जस्यता सुदृढीकरण र सांसद, नीति निर्माता, कानुन कार्यान्वयन गर्ने अधिकारी, न्यायलय, स्वास्थ्य तथा सामाजिक कार्यकर्ता एवं शिक्षाकर्मी, लगायतका सरकारी एवं नागरिक समाज संस्थाहरूको समन्वय सुदृढीकरण गर्ने;

(भीभीभी) अन्तर्राष्ट्रिय मानवअधिकार कानुन अन्तर्गतका सान्दर्भिक दायित्वहरूसंग पूर्ण रूपमा सम्मत, सबल तथा विश्वसनीय, विषयवस्तु । सामग्री हटाउने प्रणालीहरू स्थापना लगायत गरी सुदृढ सामग्री मध्यस्थता, छनौट र व्यवस्थापन तथा उजुरी प्रणालीहरूको अन्तरसञ्चालकता, पारदर्शिता, पहुँच र प्रभावकारिता सहित हिंसासंग सम्बन्धित विभिन्न जोखिम र संरक्षणका तत्वहरूलाई सम्बोधन गर्ने सुरक्षा तथा रोकथामका उपायहरू,

पीडित र प्रभावितहरुसंगको अर्थपूर्ण संलग्नता मार्फत, कार्यान्वयन गरी प्रविधिको प्रयोग मार्फत हुने वा बल्किने लैङ्गिक हिंसाको रोकथाम तथा अन्त्यलाई सार्वजनिक तथा निजी क्षेत्रका निकायहरूले प्राथमिकता दिएको सुनिश्चित गर्ने;

८७. आयोगको काम आधारित भएको बेइजिङ्ग घोषणा तथा कार्यमञ्चको अनुगमन गर्ने आफ्नो प्राथमिक भूमिकालाई आयोग स्वीकार गर्दछ, र २०३० एजेण्डा कार्यान्वयनको राष्ट्रिय, क्षेत्रीय तथा विश्वव्यापी समीक्षामा लैङ्गिक समानता र महिला तथा बालिकहरूको सशक्तिकरणलाई सम्बोधन एवं समायोजन गर्नु, र बेइजिङ्ग कार्यमञ्चको अनुगमन र २०३० एजेण्डाको लैङ्गिक उत्तरदायी अनुगमनबीच सहक्रिया सुनिश्चित गर्नु अत्यावश्यक रहेको कुरालाई पनि जोड दिन्छ ।

८८. नवप्रवर्तन तथा प्रविधि परिवर्तन र डिजिटल युगमा शिक्षाको परिवेशमा लैङ्गिक समानता प्राप्त गर्ने तथा एवं सम्पूर्ण महिला तथा बालिकाहरूको सशक्तिकरण गर्ने सदस्य राष्ट्रहरूको प्रयासहरूमा, उनीहरूको अनुरोधमा, उनीहरूलाई सहयोग गर्न, आफ्ना सम्बन्धित अधिकार क्षेत्र अन्तर्गत, संयुक्त राष्ट्रसङ्घ प्रणाली अन्तर्गतका निकायहरू, र अन्य सम्बन्धित अन्तर्राष्ट्रिय वित्तिय संस्थाहरू तथा बहु-सरोकारवाला मञ्चहरूलाई आयोग आह्वान गर्दछ ।

८९. लैङ्गिक समानता र सम्पूर्ण महिला तथा बालिकाहरूको सशक्तिकरण प्रवर्धनमा एवं नवप्रवर्तन तथा प्रविधि परिवर्तन र डिजिटल युगमा शिक्षाको परिवेशमा लैङ्गिक समानताको प्राप्ति र सबै महिला र बालिकाहरूको सशक्तिकरण तर्फ बेइजिङ्ग घोषणा तथा कार्यमञ्चको पूर्ण, प्रभावकारी र तीव्र कार्यान्वयन एवं २०३० एजेण्डाको लैङ्गिक उत्तरदायी कार्यान्वयनको समर्थनमा संयुक्त राष्ट्रसङ्घीय प्रणालीसंग समन्वय गर्नमा तथा सबै तहका नागरिक समाज, निजी क्षेत्र, रोजगारदाताका संगठन एवं ट्रेड युनियन र अन्य सरोकारवालाहरूलाई परिचालन गर्नमा सरकार तथा राष्ट्रिय लैङ्गिक समानता संयन्त्रहरूलाई सहयोग गर्न केन्द्रिय भूमिका निर्वाह गर्ने कार्यमा निरन्तरता दिने गरी लैङ्गिक समानता तथा महिला सशक्तिकरणको निमित्त आयोग यु एन वुमनलाई आह्वान गर्दछ ।

Commission on the Status of Women

Sixty-seventh session

6–17 March 2023

Agenda item 3 (a) (i)

Follow-up to the Fourth World Conference on Women and to the twenty-third special session of the General Assembly, entitled “Women 2000: gender equality, development and peace for the twenty-first century”: implementation of strategic objectives and action in critical areas of concern and further actions and initiatives: priority theme: innovation and technological change, and education in the digital age for achieving gender equality and the empowerment of all women and girls

Innovation and technological change, and education in the digital age for achieving gender equality and the empowerment of all women and girls

Agreed conclusions

1. The Commission on the Status of Women reaffirms the Beijing Declaration and Platform for Action,¹ the outcome documents of the twenty-third special session of the General Assembly² and the declarations adopted by the Commission on the occasion of the tenth, fifteenth, twentieth and twenty-fifth anniversaries of the Fourth World Conference on Women, and stresses the need to further strengthen their implementation.
2. The Commission reiterates that the Universal Declaration of Human Rights,³ the Convention on the Elimination of All Forms of Discrimination against Women⁴ and the Convention on the Rights of the Child,⁵ and the Optional Protocols thereto,⁶ as well as other relevant conventions and treaties, such as the International Covenant on Economic, Social and Cultural Rights,⁷ the International Covenant on Civil and

¹ *Report of the Fourth World Conference on Women, Beijing, 4–15 September 1995* (United Nations publication, Sales No. E.96.IV.13), chap. I, resolution I, annexes I and II.

² General Assembly resolution S-23/2, annex, and resolution S-23/3, annex.

³ General Assembly resolution 217 A (III).

⁴ United Nations, *Treaty Series*, vol. 1249, No. 20378.

⁵ *Ibid.*, vol. 1577, No. 27531.

⁶ *Ibid.*, vol. 2131, No. 20378; and vols. 2171 and 2173, No. 27531; and resolution 66/138, annex.

⁷ See General Assembly resolution 2200 A (XXI), annex.

Political Rights,⁸ the Convention on the Rights of Persons with Disabilities,⁹ the International Convention on the Elimination of All Forms of Racial Discrimination¹⁰ and the International Convention on the Protection of the Rights of All Migrant Workers and Members of Their Families,¹¹ provide an international legal framework and a comprehensive set of measures for realizing gender equality and the empowerment of all women and girls and the full and equal enjoyment of all human rights and fundamental freedoms by all women and girls, throughout their life course.

3. The Commission reaffirms that the Beijing Declaration and Platform for Action and the outcome documents of its reviews, and the outcomes of relevant major United Nations conferences and summits and the follow-up to those conferences and summits, have laid a solid foundation for sustainable development and that the full, effective and accelerated implementation of the Beijing Declaration and Platform for Action will make a crucial contribution to the implementation of the 2030 Agenda for Sustainable Development¹² and to achieving gender equality and the empowerment of all women and girls.

4. The Commission emphasizes the mutually reinforcing relationship among achieving gender equality and the empowerment of all women and girls, and the full, effective and accelerated implementation of the Beijing Declaration and Platform for Action and the gender-responsive implementation of the 2030 Agenda. It acknowledges that achieving gender equality and the empowerment of all women and girls and women's full, equal effective and meaningful participation and decision-making in the context of innovation and technological change, and education in the digital age, is essential for achieving sustainable development, promoting peaceful, just and inclusive societies, enhancing inclusive and sustainable economic growth and productivity, ending poverty in all its forms and dimensions everywhere and ensuring the well-being of all. It recognizes that women and girls play a vital role as agents of change for sustainable development.

5. The Commission acknowledges the important role played by regional conventions, instruments and initiatives in their respective regions and countries, and their follow-up mechanisms, in the achievement of gender equality and the empowerment of all women and girls, including in the context of innovation and technological change, and education in the digital age.

6. The Commission reaffirms the commitments to gender equality and the empowerment of all women and girls made at relevant United Nations summits and conferences, including the International Conference on Population and Development¹³ and its Programme of Action and the outcome documents of its reviews. It recognizes that the 2030 Agenda, the SIDS Accelerated Modalities of Action (SAMOA) Pathway,¹⁴ the Sendai Framework for Disaster Risk Reduction 2015–2030,¹⁵ the Addis Ababa Action Agenda of the Third International Conference on Financing for Development,¹⁶ the New Urban Agenda,¹⁷ the World Summit for Social Development and the political declaration of the high-level meeting on

⁸ *Ibid.*

⁹ United Nations, *Treaty Series*, vol. 2515, No. 44910.

¹⁰ *Ibid.*, vol. 660, No. 9464.

¹¹ *Ibid.*, vol. 2220, No. 39481.

¹² General Assembly resolution 70/1.

¹³ *Report of the International Conference on Population and Development, Cairo, 5–13 September 1994* (United Nations publication, Sales No. E.95.XIII.18), chap. I, resolution 1, annex.

¹⁴ General Assembly resolution 69/15, annex.

¹⁵ General Assembly resolution 69/283, annex II.

¹⁶ General Assembly resolution 69/313, annex.

¹⁷ General Assembly resolution 71/256, annex.

universal health coverage¹⁸ contribute, inter alia, to achieving gender equality and the empowerment of all women and girls and the full realization of all human rights and fundamental freedoms in the context of innovation and technological change, and education in the digital age. The Commission recalls the Paris Agreement adopted under the United Nations Framework Convention on Climate Change.¹⁹

7. The Commission reiterates that the 2030 Agenda needs to be implemented in a comprehensive manner, reflecting its universal, integrated and indivisible nature, taking into account different national realities, capacities and levels of development, and respecting each country's policy space and leadership while remaining consistent with relevant international rules and commitments, including by developing cohesive sustainable development strategies to achieve gender equality and the empowerment of all women and girls. The Commission affirms that Governments have the primary responsibility for the follow-up to and review of the 2030 Agenda at the national, regional and global levels with regard to progress made.

8. The Commission further recalls the Declaration on the Right to Development,²⁰ the United Nations Declaration on the Rights of Indigenous Peoples²¹ and the New York Declaration for Refugees and Migrants.²²

9. The Commission reaffirms that the promotion and protection of, and respect for, the human rights and fundamental freedoms of all women and girls, including the right to development, which are universal, indivisible, interdependent and interrelated, are crucial for the full and equal participation of women and girls in society and for women's economic empowerment and should be mainstreamed into all policies and programmes. It also reaffirms the need to take measures to ensure that every person is entitled to participate in, contribute to and enjoy economic, social, cultural and political development and that equal attention and urgent consideration should be given to the promotion, protection and full realization of civil, political, economic, social and cultural rights, in the context of innovation and technological change, and education in the digital age.

10. The Commission recognizes the importance of relevant International Labour Organization standards related to the realization of women's right to work and rights at work. It recalls the decent work agenda of the International Labour Organization and the International Labour Organization Declaration on Fundamental Principles and Rights at Work and notes the importance of their effective implementation.

11. The Commission recalls the establishment of the women and peace and security agenda and reaffirms that the full, equal, effective and meaningful participation of women in all stages of peace processes, conflict prevention, conflict resolution and peacebuilding is one of the essential factors for the maintenance and promotion of international peace and security.

12. The Commission reaffirms that the Beijing Declaration and Platform for Action recognized that it is essential that all women not only benefit from technology, but also participate in the process from the design to the application, monitoring and evaluation stages. It recalls that, in the political declaration on the occasion of the twenty-fifth anniversary of the Fourth World Conference on Women, Governments pledged to harness the potential of technology and innovation to improve women's and girls' lives and to close the development divide and the digital divide, including

¹⁸ General Assembly resolution 74/2.

¹⁹ See FCCC/CP/2015/10/Add.1, decision 1/CP.21, annex.

²⁰ General Assembly resolution 41/128.

²¹ General Assembly resolution 61/295, annex.

²² General Assembly resolution 71/1.

the gender digital divide, as well as address the risks and challenges emerging from the use of technologies.

13. The Commission recalls the vision of a people-centred, inclusive and development-oriented information society, as reflected in the outcome documents of the World Summit on the Information Society, where everyone, particularly women and girls, can create, access, utilize and share digital technologies, information and knowledge, enabling individuals, communities and peoples to achieve their full potential in promoting their sustainable development and improving their quality of life, premised on the purposes and principles of the Charter of the United Nations and respecting fully and upholding the Universal Declaration of Human Rights.

14. The Commission recognizes that digital technologies have profoundly transformed societies, promoted innovation and offered unprecedented opportunities and that they have the potential to accelerate the realization of the 2030 Agenda and advance social development for all, including women and girls, by ensuring access to lifelong quality education, health-care services, decent work, affordable housing and social protection, especially for those in vulnerable situations, also recognizes that gender equality and the empowerment of all women and girls will make a crucial contribution to progress across all Sustainable Development Goals, and acknowledges the high-level political forum on sustainable development convened under the auspices of the General Assembly.

15. The Commission recognizes the need to ensure that human rights are promoted, respected and fulfilled in the conception, design, development, deployment, evaluation and regulation of technologies and to ensure that they are subject to adequate safeguards in order to promote an open, secure, stable, accessible and affordable information and communications technology environment for all women and girls.

16. The Commission acknowledges that multiple and intersecting forms of discrimination and marginalization are obstacles to the achievement of gender equality and the empowerment of all women and girls in the context of innovation and technological change, and education in the digital age. It respects and values the diversity of situations and conditions of women and girls and recognizes that some women face particular barriers to their empowerment. It stresses that, while all women and girls have the same human rights, women and girls in different contexts have particular needs and priorities, requiring appropriate responses.

17. The Commission recognizes that while technology can be used to promote women's and girls' full realization of civil, political, economic, social and cultural rights, it can also be used to perpetuate gender stereotypes and negative social norms and create vicious cycles, in which inequalities are amplified and perpetuated through digital tools, and also recognizes the need to address the impact of structural barriers to the realization of those rights.

18. The Commission expresses concern about the unequal pace of digital transformation and access to technology within and among countries and the structural and systemic barriers, inter alia, gender stereotypes and negative social norms and the disproportionate share of unpaid care and domestic work, undermining the ability of women and girls to securely access information and communications technologies and the Internet and to become equipped with the knowledge, awareness and skills for their social empowerment and women's economic empowerment and connected at a level that allows for a safe online experience at an affordable cost, especially in developing countries, including the least developed countries, and small island developing States and African countries.

19. The Commission recognizes that adolescent girls are part of the most digitally connected generation in history and can disproportionately face discrimination, violence that occurs through or is amplified by the use of technology, and other barriers in the context of innovation and technological change, and education in the digital age, which prevents them from accessing the full benefits of digital technologies and meaningful participation in society, and can create and exacerbate inequalities.

20. The Commission notes the potential of digital technologies to strengthen birth registration systems. It also notes the vital importance of birth registration for the realization of human rights, including the right to education, as well as access to social protection systems, and for participation and decision-making in public life, and expresses concern at the low levels of birth registration among some Indigenous women and girls, women and girls with disabilities, migrant women and girls, women and girls in rural, remote and maritime areas, and women and girls belonging to national or ethnic, religious and linguistic minorities.

21. The Commission remains deeply concerned that all women and girls, especially in developing countries, including small island developing States, and particularly those in vulnerable situations, are often disproportionately affected by the adverse impacts of climate change, environmental degradation, biodiversity loss, extreme weather events and natural disasters and other environmental issues, such as land degradation, desertification, deforestation, sand and dust storms, persistent drought, floods, sea level rise, coastal erosion and ocean acidification, including disproportionate exposure to risk and increased loss of life and livelihoods, and reiterates its deep concern over the challenges posed by climate change to the achievement of sustainable development and poverty eradication. It recalls that the parties to the Paris Agreement acknowledged that they should, when taking action to address climate change, respect, promote and consider gender equality, the empowerment of women and girls and intergenerational equity and, in this context, also recalls the adoption of the second gender action plan by the Conference of the Parties to the United Nations Framework Convention on Climate Change at its twenty-fifth session.

22. The Commission notes the importance of ensuring the integrity of all ecosystems, including oceans, and the protection of biodiversity. It recognizes that technology and innovation can assist countries in improving climate change adaptation and mitigation, particularly efforts to achieve the long-term temperature goal in accordance with article 2 of the Paris Agreement. It emphasizes the importance of promoting equal access to technologies that are affordable and accessible, and to the Internet for all women and girls, as well as digital literacy, finance and capacity-building, working towards closing digital divides, including the gender digital divide, and encourages countries to increase the full, meaningful and equal participation of women in climate action and decision-making. It encourages countries to promote the deployment of gender-responsive technological solutions to address climate change, including by strengthening, protecting and preserving local, Indigenous and traditional knowledge and practices in different sectors, improving climate resilience and fostering women's and girls' full participation and leadership in science, technology, research and development, in accordance with the enhanced Lima work programme on gender and its gender action plan adopted under the United Nations Framework Convention on Climate Change.

23. The Commission emphasizes the critical role that women play in disaster response and coronavirus disease (COVID-19) recovery efforts. It recalls that women represent the vast majority of front-line health and social workers and that they are significantly engaged in the delivery of essential and public services. It recognizes that the fight against the COVID-19 pandemic requires a global response based on

solidarity and renewed multilateral cooperation. It also recognizes that sustainable and inclusive recovery strategies are needed to reduce risks of future shocks, including through strengthening health systems and achieving universal health coverage, and that all responses are implemented with full respect for human rights. It expresses deep concern that, despite international agreements, initiatives and general declarations, there is a lack of equitable access to COVID-19 vaccines worldwide, especially for developing countries.

24. The Commission expresses concern that the economic and social fallout of the COVID-19 pandemic has compounded the impacts of the global food security crisis, climate change, environmental degradation and disasters, and has pushed people further behind and into extreme poverty, exacerbated pre-existing debt vulnerabilities, with many developing countries at high risk of or already in debt distress, magnified the unequal pace of digital transformation within and among countries and shown how these factors, when combined with structural and systemic barriers, can translate into unequal opportunities for women and girls, since the poorest and the most vulnerable, who are the hardest hit, are also those who lag behind the most in access to information and communications technologies. It expresses deep concern over the increased demand for unpaid care and domestic work and the reported surge in all forms of violence, including sexual and gender-based violence.

25. The Commission reaffirms the World Trade Organization Agreement on Trade-Related Aspects of Intellectual Property Rights (TRIPS Agreement), as amended, and also reaffirms the World Trade Organization Doha Declaration on the TRIPS Agreement and Public Health of 2001, which recognizes that intellectual property rights should be interpreted and implemented in a manner supportive of the right of Member States to protect public health and, in particular, to promote access to medicines for all, and notes the need for appropriate incentives in the development of new health products.

26. The Commission reaffirms that the full, equal and meaningful participation of women in decision-making processes and in leadership positions at all levels is essential to the achievement of gender equality and the empowerment of all women and girls, as well as the realization of their human rights and fundamental freedoms. It also reaffirms the importance of the participation and leadership of women in decision-making related to information and communications technologies, including policies and programmes to promote women's and girls' ability to use digital technologies and to address any potential negative impacts of such technologies.

27. The Commission recognizes the important contribution of the science and technology community to sustainable development, especially the important contributions of women and girls to education, science, technology, engineering, mathematics and innovation.

28. The Commission also recognizes the critical role digital platforms can play as spaces where all women can advocate, mobilize and participate fully, equally and meaningfully in public life. It emphasizes that women's and girls' online contributions can foster inclusive and participatory public discourse and policy outcomes that take into account the interests, needs and perspectives of all women and girls.

29. The Commission recognizes that digital transformation has the potential to drive breakthrough progress and new solutions towards achieving the Sustainable Development Goals and overcoming current disruptions in trade and supply chains, and in this regard reaffirms the urgent need to close the digital divides and ensure that the benefits of digital technologies are available to all women and girls by promoting, within and among countries, inclusive, meaningful and quality access to digital technologies, connectivity and the Internet, while reaffirming the need to respect all

human rights and fundamental freedoms in the use and regulation of digital technologies.

30. The Commission recalls that the human rights to safe drinking water and to sanitation are essential for the full enjoyment of life and all human rights. It is deeply concerned that water scarcity and disruptions to supply, induced by climate change, environmental degradation and disasters, disproportionately affect women and girls, with women walking long distances or waiting hours in queues to obtain water, which restricts their time for other activities, such as education and leisure, or for earning a livelihood. The Commission underlines that gender-responsive water and sanitation services and infrastructure, based on sustainable integrated water resources management using research and innovation, as well as the application of new and innovative technologies and digitalization, are key to bolstering the resilience of all women and girls, and recognizes the need to expand women's and girls' access to adequate, safe and clean water and sanitation facilities, including for menstrual health and hygiene, especially in disaster relief and humanitarian emergencies.

31. The Commission notes with grave concern that about a third of the world's population, mainly in developing countries, especially women and girls and people in vulnerable situations, as well as two thirds of women in the least developed countries, do not have access to the Internet.

32. The Commission recognizes that information and communications technologies present new opportunities and challenges for all women and girls, and that there is a pressing need to address the major impediments that developing countries and small island developing States face in accessing and using new technologies, stressing the need to close the digital divides, both between and within countries, including the rural-urban, youth-older persons and gender digital divides, and to harness information and communications technologies for development, including for women and girls, and recalling the need to emphasize quality of access to bridge digital and knowledge divides, using a multidimensional approach that includes speed, stability, affordability, language, training, capacity-building, local content and accessibility, including for persons with disabilities.

33. The Commission emphasizes that efforts to close the gender digital divide and ensure that no one is left behind in the digital economy and society must be expanded and grounded in digital equity. It encourages all relevant stakeholders to promote equal and affordable access to digital skills, and to mainstream a gender perspective into the conceptualization, development and implementation of digital technologies and related policies. It recognizes that overlaying digital services onto the existing gender gaps compounds risks, making such services less accessible to those in vulnerable situations, including those living in poverty and rural areas, unless the introduction of such services is accompanied by incentives and targeted support.

34. The Commission recognizes that a lack of access for women and girls to affordable, accessible and reliable technologies and services remains a critical challenge in many developing countries, in particular African countries, the least developed countries, landlocked developing countries, small island developing States, middle-income countries, countries transitioning to a higher income per capita, countries in situations of conflict, post-conflict countries and countries affected by natural disasters. It stresses the need to address prevailing challenges to bridge the digital divides, including the gender digital divide, and to harness information and communications technologies for sustainable development and to protect and respect the full enjoyment of all human rights and fundamental freedoms. All efforts should be deployed to reduce the price and enhance the affordability of information and communications technologies and broadband access and use, bearing in mind that deliberate interventions, including through research and development and technology

transfer on mutually agreed terms, may be necessary to spur the development of lower-cost connectivity options.

35. The Commission notes with concern the limited progress in closing the gender gap in access to and use of technologies, connectivity, digital literacy and education, and emphasizes the importance of technical and vocational training and lifelong learning opportunities, including for women and girls living in rural or remote areas and on islands, as well as migrant women and girls. It recognizes that new technologies are, *inter alia*, changing the structure of labour markets and that they provide new and different employment opportunities that require skills ranging from basic digital fluency to advanced technical skills in science, technology, engineering and mathematics and in information and communications technology.

36. The Commission recognizes the need to focus on capacity-development policies and sustainable support of all women and girls to further enhance the impact of activities and initiatives at the national and local levels aimed at providing advice, services and support, with a view to building an inclusive and development-oriented information society that respects human rights.

37. The Commission also recognizes that rapid technological change affects States in different ways, and that addressing these impacts, which depend on States' national realities, capacities and levels of development, requires international and multi-stakeholder cooperation in order to benefit from opportunities and to address the challenges arising from this change, as well as to bridge digital divides, including the gender digital divide, to achieve gender equality and empowerment of all women and girls and the fulfilment of all their human rights.

38. The Commission notes with concern that new technological developments can perpetuate existing patterns of inequality and discrimination in the absence of effective safeguards and oversight, including in the algorithms used in artificial intelligence-based solutions. It notes that gender bias in technology affects individuals but also contributes to setbacks in gender equality and women's empowerment, and that therefore a gender-responsive approach should be taken in the design, development, deployment and use of digital technologies with full respect for human rights.

39. The Commission recognizes that, despite the opportunities, there is a need to address challenges associated with the misuse of new and emerging digital technologies which can be designed and/or used to incite violence, hatred, discrimination and hostility, *inter alia*, racism, xenophobia, negative stereotyping and stigmatization of women and girls. The Commission expresses concern that women, and particularly girls, often do not and/or cannot provide their free, explicit and informed consent to the collection, processing, use and storage of their personal data or to the reuse, sale or multiple resale of their personal data, as the collection, processing, use, storage and sharing of personal data, including sensitive data, have increased significantly in the digital age.

40. The Commission recognizes that the way many digital platforms are designed, maintained and governed has given rise to disinformation, misinformation and hate speech, which can undermine the fulfilment of women's and girls' rights, including the right to freedom of opinion and expression and to participate in all spheres of public life, and, in this regard, also recognizes that teaching children and young people digital literacy and skills, competencies for positive engagement with digital technologies and respect for gender equality helps to address issues related to online safety, privacy and various forms of violence, including gender-based violence that occurs through or is amplified by the use of technology, and empowers youth, including young men and boys, to become agents of change for gender equality.

41. The Commission emphasizes that serious harm and discrimination against women and girls triggered by the use of new and emerging digital technologies call for regulations that take into account the voices and experiences of women and girls to improve accountability requirements to address any human rights violations and abuses and enhance transparency on how to use and protect data and address the potential human rights violations and abuses caused by the use of such products and services, taking into account the Guiding Principles on Business and Human Rights.

42. The Commission recognizes that social media has transformed how information is shared globally, providing women and girls with new channels to share content and opinions, as well as to come together to raise awareness and mobilize, and therefore stresses the need to facilitate and expand, particularly for women and girls, the accessibility and affordability of safe, secure and inclusive online platforms and digital technology, including by investing in and creating effective regulatory frameworks, including for content moderation and reporting mechanisms, that are fully compliant with relevant obligations under international human rights law.

43. The Commission recognizes that the promotion of and respect for women's and girls' right to privacy, according to which no one shall be subjected to arbitrary or unlawful interference with his or her privacy, family, home or correspondence, and the right to the protection of the law against such interference, are important to the prevention of all forms of violence, including sexual and gender-based violence, abuse and sexual harassment, cyberbullying and cyberstalking, as well as any form of discrimination which can occur in digital and online spaces. It is deeply concerned at the negative impact that surveillance and/or interception of communications, including extraterritorial surveillance and/or interception of communications, as well as the collection of personal data, in particular when carried out on a mass scale, may have on the exercise and enjoyment of the human rights of women and girls.

44. The Commission notes that many emerging digital technologies remain widely unregulated and recognizes the need for effective measures, for all enterprises which own, manage and govern digital technologies and services, to tackle the challenges associated with the use of such technologies, including those that have adverse impacts on gender equality and the empowerment of all women and girls, and to introduce due diligence to identify, prevent and mitigate the risks and negative impacts of technology on women and girls.

45. The Commission recognizes that the use of artificial intelligence has the potential to transform the delivery of public services, societies, economic sectors and the world of work and to contribute to the achievement of gender equality and the empowerment of all women and girls, as well as their human rights and sustainable development. It also recognizes that the use of artificial intelligence can contribute to setbacks in these areas and have far-reaching implications and cause disproportionate negative impacts on women and girls, especially through new evolving technologies that create new forms of violence, such as deepfakes.

46. The Commission notes with concern the underrepresentation of women and girls, and the lack of or limited participation of women and, as appropriate, girls in the conceptualization, development, implementation and use of digital technologies, as well as the use and production of imbalanced and non-representative data, which can lead to inaccuracies and biases in algorithms, the training of smart applications and artificial intelligence-based solutions, and therefore to discrimination, including racial and gender-based discrimination. It also notes with concern that this impacts the accuracy of facial recognition technologies, including for women and girls, and exacerbates racial inequalities, and notes in this context the importance of effective remedies to address those inaccuracies.

47. The Commission expresses concern that the current innovation ecosystems do not sufficiently contribute to achieving gender equality and are characterized by an uneven distribution of power and financial resources, resulting in women being significantly underrepresented in decision-making, affecting their rights and opportunities in the digital age, and being unable to benefit from the millions of decent and quality jobs created by the digital transitions.

48. The Commission emphasizes that national strategies on technology and innovation should provide a cohesive basis for gender-responsive policies and programming that contribute to the empowerment of all women and girls and protect, promote and respect their human rights. It recognizes the need to take a whole-of-society and multi-stakeholder approach so that each actor contributes to putting in place the conditions that will shape infrastructure, regulations, business, investments and educational systems and provide a more inclusive digital environment. It also recognizes multi-stakeholder efforts related to the achievement of gender equality and the empowerment of all women and girls and the realization of their human rights, taking note of all international, regional and national initiatives in this regard to advance the full, effective and accelerated implementation of the Beijing Declaration and Platform for Action.

49. The Commission strongly condemns all forms of violence against women and girls, which are rooted in historical and structural inequalities and unequal power relations between men and women. It reiterates that violence against women and girls in all its forms and manifestations, online and offline, in public and private spheres, including sexual and gender-based violence, such as sexual harassment, domestic violence, gender-related killings, including femicide, harmful practices such as child, early and forced marriage and female genital mutilation, as well as child and forced labour, trafficking in persons and sexual exploitation and abuse are pervasive, underrecognized and underreported, particularly at the community level. It expresses deep concern that women and girls may be particularly vulnerable to violence because of multidimensional poverty, disability and limited or lack of access to justice, effective legal remedies and psychosocial services, including protection, rehabilitation and reintegration, and to health-care services. It re-emphasizes that violence against women and girls is a major impediment to the achievement of gender equality and the empowerment of all women and girls and that it violates and impairs or nullifies their full enjoyment of all human rights and fundamental freedoms.

50. The Commission acknowledges the need to address the effects of armed conflict and post-conflict situations on women and girls, including victims and survivors of sexual violence.

51. The Commission recognizes that violence against women and girls, including sexual harassment in private and public spaces, including in educational institutions and the world of work, as well as in digital contexts, impedes participation and decision-making in the context of innovation and technological change, and education in the digital age, and leads to a hostile environment.

52. The Commission also recognizes that girls are often at greater risk of being exposed to and experiencing various forms of discrimination and gender-based violence and harmful practices, including through the use of information and communications technology and social media. It further recognizes that the COVID-19 pandemic has resulted in girls spending more time online, which has been exploited by offenders and has therefore increased the need for measures and education to promote child safety.

53. The Commission expresses concern about the continuity and interrelation between offline and online violence, harassment and discrimination against women and girls and condemns the increase of such acts that are committed, assisted,

aggravated or amplified by the use of technology. The Commission is deeply concerned by the magnitude of various forms of violence, including gender-based violence that occurs through or is amplified by technology, and the significant physical, sexual, psychological, social, political and economic harm it causes to women and girls, throughout their life course, infringing on their rights and freedoms, in particular for those in public life. It recognizes how such violence significantly increases the risk of depression and suicide, especially among adolescent girls.

54. The Commission further condemns gender-based violence and the emergence and rise of harmful behaviours and narratives which undermine and discredit women's and girls' online and offline expression, forcing women and girls to self-censor, close their accounts on digital platforms or reduce their interaction in online and offline spaces, limiting their full and meaningful participation in public life and the enjoyment of their human rights and fundamental freedoms.

55. The Commission recognizes the harm caused to girls and, especially when non-consensual, to women by the use, sharing or dissemination, or threat thereof, of intimate or personal sexually explicit content, whether real or simulated, such as photographs or videos, including through peer pressure to create, share or disseminate such content, as well as the short- and long-term repercussions for the victims and survivors as a result of such actions. It notes the fact that several countries have criminalized the online circulation of such content, ensuring that victims do not have to rely solely on other criminal law provisions.

56. The Commission expresses concern that women participating in public life, including politicians, voters, candidates, election administrators, judges, journalists, women in sport and members of women's organizations, face higher levels of violence, including in digital contexts, and especially on social media, which prevents them from exercising their equal right to participate in all spheres of public life, and notes with concern that there is a lack of preventive measures and remedies, which underlines the need for action by Member States in partnership with other stakeholders.

57. The Commission recognizes the need to foster a policy of zero tolerance in the digital environment for all forms of violence against women and girls, harassment, stalking, bullying, threats of sexual and gender-based violence, death threats, arbitrary or unlawful surveillance and tracking, trafficking in persons, extortion, censorship and illegal access to digital accounts, mobile telephones and other electronic devices, in line with international human rights law. It also recognizes the multi-jurisdictional and transnational nature of such activities and the continual use and adaptation of digital technologies by perpetrators to avoid detection and investigation, and calls for active cooperation among different actors, including States and their law enforcement and judicial authorities, and the private sector, with regard to detecting crimes, reporting them to competent and relevant authorities for investigation, safeguarding electronic evidence of crimes and handing the evidence over to those authorities in a timely manner, and enhancing international cooperation involving electronic evidence in this regard. The Commission is concerned about the use of technologies, including the Internet, social media and online platforms, to perpetrate trafficking in women and girls, including for sexual and economic exploitation.

58. The Commission stresses the need to develop and, where it already exists, strengthen and implement legislation that prohibits violence against women and girls that occurs through or is amplified by the use of technology and to provide adequate protection for women and girls against all forms of violence in public and private spheres, and the need to improve the coherence of policy actions for the elimination and prevention of all forms of violence, including gender-based violence that occurs

through or is amplified by the use of technologies, around principles focusing on victim- and/or survivor-centred approaches, with full respect for human rights, access to justice, transparency, accountability and proportionality. It expresses concern about the lack of comprehensive and accurate disaggregated data collection on the extent of the prevalence, forms and impact of such violence, resulting in fragmented and incomplete information.

59. The Commission recognizes the contribution of digitalization to the full, equal and meaningful participation and involvement of women in peace processes, conflict prevention, conflict resolution and peacebuilding.

60. The Commission reaffirms the human rights of girls and recognizes that the fulfilment of these rights is assisted through the development of digital literacy and skills among children, as well as their parents or legal guardians, teachers and educators, and through empowering girls to report and seek help in responding to online threats and bullying in adequate ways, and raising their awareness of online safety. It notes with concern the use of technologies to facilitate various forms of exploitation of girls, including for online child sexual exploitation and sexual abuse, and the production and distribution of child pornography, also known as child sexual abuse material.

61. The Commission recognizes that negative social norms, as well as gender stereotypes and systemic and structural barriers, are among the root causes of the gender digital divide, causing persistent gender gaps in science, technology, engineering and mathematics education and women's and girls' lifelong learning opportunities, which keep women from attaining and retaining decent and quality jobs. It also recognizes the importance of women's full, equal and meaningful participation in the technology workforce, including in fast-growing and well-paid careers such as in cloud computing, software and artificial intelligence development and data management, and as entrepreneurs, innovators, researchers and industry executives and leaders. It notes that policies and programmes to achieve gender parity in science, technology, engineering and mathematics should place the responsibility for driving change on those who are responsible for creating supportive workplaces and educational settings in order to promote the representation of women and girls from different backgrounds.

62. The Commission also recognizes that, despite gains in providing access to education, girls are still more likely than boys to remain excluded from education. It further recognizes that among the gender-specific barriers to girls' equal enjoyment of their right to education are the feminization of poverty, child labour undertaken by girls, child, early and forced marriage, female genital mutilation, early and repeat pregnancies, all forms of gender-based violence, including sexual violence and harassment on the way to and from and at school, in their technology-mediated environment, the lack of safe and adequate sanitation facilities, including for menstrual hygiene management, the disproportionate share of unpaid care and domestic work performed by girls and gender stereotypes and negative social norms that lead families and communities to place less value on the education of girls than that of boys and may influence the decision of parents to allow girls to attend school.

63. The Commission reaffirms the need to ensure access to inclusive and equitable quality education, including digital literacy, for all women and girls to enable them to thrive in a rapidly changing world, and in this regard stresses that information and communications technologies and applications can create new ways to enhance education, including affordable quality early childhood education and lifelong learning opportunities, as well as accessible learning experiences for women and girls with disabilities. It recognizes that digital learning can remove gender bias and stereotypes around subjects such as mental health, media literacy and online safety.

It also recognizes that exposing girls to computational thinking during their formative early childhood years can enable them to seize equal opportunities and prepare them in technical fields. It encourages the inclusion of gender-responsive teaching strategies in digital literacy initiatives.

64. The Commission notes the convening of the Transforming Education Summit and highlights that digital literacy is negatively impacted by the lack of investments in information and communications technology infrastructure and equipment and school connectivity, as well as a lack of public digital learning content and teacher capacity. It emphasizes the need to leverage inclusive, affordable and accessible digital technologies to improve and supplement teaching, rather than replace in-person education, for all women and girls, including adolescent girls, while recognizing that digital technologies provide lifelong learning opportunities for remote exchange and collaboration and facilitate access to online resources and new types of tools and pedagogies. It recognizes the critical role of teachers and educators, parents and legal guardians in ensuring inclusive and equitable quality education, and the importance of strengthening their capacities, skills and competencies in online and digital learning by providing support, including through the necessary training, devices, materials and technological infrastructure.

65. The Commission reaffirms that the right to the highest attainable standard of physical and mental health is foundational to building the resilience of all women and girls. It underlines the need for strengthening access to gender-responsive, safe, available, affordable, accessible, quality and inclusive health-care services, including those related to mental health, maternal and neonatal health, menstrual health and hygiene management, and ensuring universal access to sexual and reproductive health-care services, including for family planning, information and education.

66. The Commission recognizes the important role of digital health, including digital health technologies, digital tools, telemedicine and mobile health, including in ensuring universal access to sexual and reproductive health-care services, including for family planning, information and education. It also recognizes the need to ensure that such technologies and tools are developed in consultation with women and, as appropriate, girls, and that they are science- and evidence-based, while protecting personal information, including health information, and doctor-patient confidentiality and prioritizing consent and informed decision-making.

67. The Commission also recognizes that the digitalization of health-care services can positively influence health outcomes for all women and girls and contribute towards achieving universal health coverage, especially by addressing all communicable and non-communicable diseases, including waterborne and neglected tropical diseases, and provide information on nutrition, healthy lifestyles and antenatal and postnatal health.

68. The Commission acknowledges women's and girls' critical contributions to their families and communities. It recognizes the importance of implementing family-friendly and family-oriented policies aimed at, inter alia, achieving gender equality and the empowerment of all women and girls and their enjoyment of all human rights in the context of innovation and technological change, and education in the digital age, and also recognizes the need to ensure that all digital policies and programmes are responsive to the changing needs and expectations of families in fulfilling their numerous functions and that the rights, capabilities and responsibilities of all family members are respected.

69. The Commission recognizes the need to promote inclusive family-oriented policies to improve work-life and family balance in the digital economy, including those designed to strengthen parents' and caregivers' ability to care for children, particularly for women heads of household, to expand evidence-based research on the

impacts of new technologies on the multiple roles of women in society, to develop or strengthen policies and programmes to increase women's and girls' access to education, training, science and technology, and to ensure that such policies and programmes also promote shared responsibility of women and men, parents and society as a whole.

70. The Commission reiterates the need to manage technological and digital change for women's economic empowerment, particularly to strengthen the capacities of developing countries, including African countries and small island developing States, so as to enable women to leverage science and technology for entrepreneurship and economic empowerment in the changing world of work and to support women's access, throughout their life course, to skills development and decent work in new and emerging fields by expanding the scope of education and training opportunities in, inter alia, science, technology, engineering and mathematics, information and communications technology and digital literacy, and to enhance women's and girls' participation as users and content creators, and women's participation as employees, entrepreneurs, innovators and leaders.

71. The Commission recognizes that technological and digital innovations, including automation and artificial intelligence, can bring major changes to industries and the labour force, leading simultaneously to job creation, elimination and transformation, and that women will be significantly impacted by jobs lost to technological change in the world of work, owing to occupational segregation, including its vertical and horizontal dimensions. It notes that new jobs generated by the rise of the platform economy often upend traditional employment models without improving the overall labour market position of women, replicating the same biases found in traditional employment, including lower pay, harassment, instability and a lack of labour protection and entitlements, such as social security, child and long-term care services and care leave policies and the right to collective bargaining, and recognizes that digital transitions need to be accompanied by expanded social protection measures, as well as the creation of safe, secure and better-paid employment opportunities and equal pay for work of equal value.

72. The Commission also recognizes that new technologies increase the demand for digital skills and competencies and that, at the same time, developing countries are experiencing higher numbers of young people entering the labour market and a widening gap between their knowledge, skills and abilities and those sought by employers, and expresses concern that the share of women in specialist information and communications technology occupations remains low, especially in developing countries. It recognizes that investment in lifelong education, digital literacy and digital skills is required, including for boosting the employability of women and young people and fostering the social inclusion of older persons in societies.

73. The Commission further recognizes the importance of a conducive external environment in support of national efforts towards the economic empowerment of women, through promoting the leadership, ownership, management and participation of women in all sectors and at all levels of the economy, which includes the mobilization of adequate financial resources and capacity-building and the transfer of technology on mutually agreed terms, which in turn would enhance the use of enabling technologies to promote women's entrepreneurship and economic empowerment.

74. The Commission recognizes that mainstreaming a gender perspective in the digital economy forms a crucial component of progressive structural change aimed at enhancing competitiveness and promoting social inclusion in order to ensure women's economic autonomy and accelerate progress towards achieving gender equality and the empowerment of all women and girls. It also recognizes the role and

contribution of women with regard to inclusive economic growth, including through micro-, small and medium-sized enterprises, and the creative economy, which involve, inter alia, knowledge-based economic activities and the interplay between human creativity and ideas, knowledge and technology. It stresses the importance of assisting women and girls in developing countries, in particular the least developed countries, to address the challenges and opportunities in relation to the use of the Internet by women and girls and e-commerce to develop women's international trade capacities, among other things.

75. The Commission also recognizes that universal access to social protection plays a central role in reducing inequality, eradicating poverty in all its forms and dimensions and creating opportunities for women's and girls' education and access to digital technology. It reiterates that everyone has the right to a standard of living adequate for the health and well-being of themselves and their families, including food, clothing, housing, medical care, necessary social services and education, and that motherhood, parenthood and childhood are entitled to special care and assistance. The Commission, however, is concerned that women's and girls' lack of access to education and digital literacy and skills will exacerbate gender gaps in social protection coverage.

76. The Commission further recognizes that women and girls undertake a disproportionate share of unpaid care and domestic work, which limits women's ability to participate in decision-making processes and occupy leadership positions and poses significant constraints on women's and girls' education and training, and on women's economic opportunities and entrepreneurial activities, including in the context of innovation and technological change, and education in the digital age. It stresses the need to recognize and adopt measures to reduce, redistribute and value unpaid care and domestic work by promoting the equal sharing of responsibilities between women and men within the household and by prioritizing, inter alia, sustainable infrastructure, social protection policies and accessible, affordable and quality social services, including care services, childcare and maternity, paternity or parental leave.

77. The Commission emphasizes the need to identify and eliminate all prejudice, discrimination and obstacles that limit the access of women and girls with disabilities to information and communications technologies, and expresses concern for the particular challenges that inaccessible and exclusionary educational systems pose to women and girls with disabilities in the context of the digital age, as technological advancements risk leaving them further behind due to environmental, physical, attitudinal and other barriers. It underlines the importance of ensuring equal access to inclusive and equitable quality education and lifelong learning opportunities, including those related to digital literacy, for women and girls with disabilities, as well as vocational and entrepreneurial training, decent work and quality jobs for women with disabilities, and encourages the development and equitable distribution of gender-responsive, affordable and accessible assistive technology, as well as safe and affordable access to the Internet, to give them the opportunity to be actively involved, on an equal basis with all others, in all aspects of public, political, economic, cultural and social life.

78. The Commission stresses the importance of the empowerment and capacity-building of Indigenous women and girls, including women's full, equal and meaningful participation in developing policies and programmes and determining resources, where relevant, that target the well-being of Indigenous women and girls, in particular in the areas of innovation and technological change, access to the Internet and digital services, quality education, financial services and the transmission of traditional, scientific and technical knowledge, languages and spiritual and religious traditions and practices, including through digital technologies, as well as productive

employment and decent work for Indigenous women. It also stresses the importance of taking measures to promote awareness and understanding of their rights, including in relation to digital infrastructure development on communal and traditional Indigenous lands and the use of their natural resources. It recognizes that Indigenous women and girls, regardless of age, often face violence and discrimination and have limited access to digital health-care services and to digital infrastructure and technologies.

79. The Commission recognizes the potential of technology and digital innovation to improve the effectiveness and transparency of migration procedures and to connect migrant women and girls with their families around the world, as well as the need to address the digital divides for migrant women and girls and ensure their online connectivity and equitable access to services, while upholding the protection of personal data and their right to privacy. It also recognizes the positive contributions of migrant women towards inclusive growth and sustainable development in countries of origin, transit and destination, including through the sending of remittances, which are fundamental for the empowerment of women and are a vital source of support for their families and communities. It emphasizes the need to promote a holistic approach, including through a gender perspective in migration policies and programmes, to addressing the situations of vulnerability that migrant women and girls face, including in accessing quality education and learning opportunities in the digital age, underlining in this regard the obligation of States to protect, respect and fulfil the human rights of all migrants.

80. The Commission also recognizes the need to ensure the economic independence and full participation and empowerment of widows, including in the context of innovation and technological change, and education in the digital age, inter alia, by enabling their access to digital technologies and promoting the control, ownership and management of their own businesses and entrepreneurship, including through the incorporation of financial instruments such as bonds and credit lines, the mobilization of sufficient financial resources and capacity-building.

81. The Commission further recognizes that the digital divides have a particular impact on older women, as they often experience less exposure and in some cases even no exposure to new technologies and skills, including due to time spent out of the paid labour force, inter alia, in order to carry out unpaid care and domestic work, which can also lead to a lack of education and confidence in using digital devices. It therefore stresses the need to close the gender digital divide by investing in the digital literacy and skills of older women and by providing them with universal and affordable access to and use of technologies, including information and communications technologies, including new technologies, and the use of digitally enabled services.

82. The Commission welcomes the major contributions of civil society organizations, especially women's, young women's, girls', youth-led, grass-roots and community-based organizations, rural, Indigenous and feminist groups, women human rights defenders, women journalists and media professionals and trade unions in promoting and protecting the human rights of all women and girls, in placing their interests, needs and visions on local, national, regional and international agendas and in the design, implementation, monitoring and evaluation of measures to achieve gender equality and the empowerment of all women and girls, including in the context of innovation and technological change, and education in the digital age. It expresses concern that such civil society organizations face many challenges and barriers to full, equal and meaningful participation and leadership, including diminishing funding, as well as violence, harassment and reprisals directed at, and threats to the physical security of, their members.

83. The Commission reaffirms the importance of significantly increasing investments to close resource gaps for achieving gender equality and the empowerment of all women and girls through, inter alia, the mobilization of adequate financial resources from all sources, including domestic and international resource mobilization and allocation, the full implementation of official development assistance commitments and combating illicit financial flows, so as to build on progress achieved and strengthen international cooperation, including North-South, South-South and triangular cooperation, bearing in mind that South-South cooperation is not a substitute for, but rather a complement to, North-South cooperation.

84. The Commission acknowledges the important role of national machineries for gender equality and the empowerment of all women and girls, the relevant contribution of national human rights institutions, where they exist, and the important role of civil society and the media in achieving gender equality and the empowerment of all women and girls in the context of innovation and technological change, and education in the digital age.

85. The Commission recognizes the importance of the full engagement of men and boys as agents and beneficiaries of change, and as strategic partners and allies in the achievement of gender equality and the empowerment of all women and girls in the context of innovation and technological change, and education in the digital age, in order to combat and eliminate the gender stereotypes, sexism and negative social norms that fuel discrimination and all forms of violence, including sexual and gender-based violence, and undermine gender equality, while noting the ongoing need to educate children from a young age regarding the importance of gender equality, human rights, treating all people with dignity and respect and promoting a culture of peace, non-violent behaviour and respectful relationships.

86. The Commission urges governments at all levels and as appropriate, with the relevant entities of the United Nations system and international and regional organizations, within their respective mandates and bearing in mind national priorities, and invites civil society, inter alia, women's organizations, youth-led organizations, feminist groups, faith-based organizations, the private sector and national human rights institutions, where they exist, and other relevant stakeholders, as applicable, to take the following actions:

Prioritizing digital equity to close the gender digital divide

(a) Take action to fully implement existing commitments and obligations with respect to the achievement of gender equality and the empowerment of all women and girls and the full and equal enjoyment of their human rights and fundamental freedoms without discrimination of any kind, including in the context of innovation and technological change, and education in the digital age;

(b) Consider ratifying or acceding to, as a matter of particular priority, the Convention on the Elimination of All Forms of Discrimination against Women and the Convention on the Rights of the Child, and the Optional Protocols thereto, limit the extent of any reservations, formulate any such reservations as precisely and as narrowly as possible to ensure that no reservations are incompatible with the object and purpose of the Conventions, review their reservations regularly with a view to withdrawing them, withdraw reservations that are contrary to the object and purpose of the relevant Convention and implement the Conventions fully by, inter alia, putting in place effective national legislation and policies;

(c) Take targeted measures to identify and eliminate all forms of discrimination against women and girls, including those exacerbated by the use of new and emerging technologies, and ensure that all women and girls enjoy full access,

both in law and in practice, to innovation and technology, and education in the digital age, which can, inter alia, contribute to the eradication of poverty in all its forms and dimensions, including extreme poverty, and, in particular, the feminization of poverty, and enhance efforts to combat discrimination resulting from the use of artificial intelligence and predictive algorithms, including by exercising, as appropriate, due diligence in assessing, preventing and mitigating the adverse impacts of such technologies on gender equality in order to ensure women's and girls' access to justice and accountability for violations and abuses of their human rights, as well as effective remedies, and ensure that existing provisions of respective legal systems are in full compliance with States' international human rights obligations;

(d) Mainstream gender and age perspectives in national laws, digital policies, programmes and budgets to include gender-, disability- and age-specific targets, allocate resources, increase coherence to remove barriers to equal access for women and girls to science, technology and innovation, especially those related to the costs of and access to devices and data, lack of skills and safety, and coordinate actions, subsidies and incentives to ensure universal meaningful, high-quality and affordable connectivity, and the provision of public facilities for accessing an open, accessible, safe and secure Internet for women and girls, through a systematic, comprehensive, integrated, sustainable, multidisciplinary and multisectoral approach;

(e) Take targeted measures to address the growing digital divides within and among countries in order to achieve gender equality and the empowerment of all women and girls through, inter alia, strengthened enabling policy environments at all levels, legal and regulatory frameworks conducive to increased investment and innovation, public-private partnerships, low-cost technology, universal access strategies and international cooperation to improve affordability, capacity-building, financing, investment and technology transfer;

(f) Enhance efforts to achieve universal and affordable connectivity, expand digital learning and literacy and facilitate access to information and communications technology for women and girls, who are disproportionately affected by the gender digital divide, including women and girls living in rural and remote areas and on islands, women and girls with disabilities, migrant women and girls, Indigenous women and girls, and displaced and refugee women and girls, and strive particularly to remove barriers and provide support for non-users and the least connected;

(g) Promote equal, safe and affordable access to information and communications technology for all women to enhance their productivity and mobility in the labour market, working towards closing digital divides, including the gender digital divide, and ensure that programmes, services and infrastructure are adaptable and suited to tackling different technological barriers;

(h) Take measures to ensure that all women and girls can enjoy their human rights and fundamental freedoms and access to information; and eliminate, prevent and respond to all unlawful measures that prevent or disrupt access to information, including practices which are in violation of international human rights law;

(i) Put in place conditions supporting the creation and expansion of safe, affordable, accessible, relevant and inclusive public and private digital tools and services to address the needs of all women and girls, across sectors and geographies, in particular those who face additional challenges to accessing digital tools, including through the adoption of safety-by-design approaches in the development and deployment of digital tools and technologies;

(j) Take concrete measures to enable the participation of all women and girls in education and training, ensure equal access to affordable mobile devices and an open, affordable, accessible, safe and secure Internet, develop e-government tools to,

inter alia, enhance women's political participation and engagement in public life at all levels, and promote pro-poor digital policies and applications, while improving the responsiveness of such technologies to the specific needs of women and girls;

(k) Support early warning systems through the application of digital tools and resources to enable equal access by women and girls to risk-informed information, forecasting and preparedness, data, knowledge and communications and for the implementation of disaster risk reduction policies, plans and programmes;

(l) Commit to improving women's financial inclusion through access to, and the usage and quality of, financial services and to enhancing digital skills and literacy for all women and girls, including by expanding the use of digital channels, promoting innovation, competition and transparency, reducing transaction costs and increasing digital and financial inclusion, which depend on sound infrastructure, inter alia, by adopting digital solutions to promote faster, safer and cheaper remittances and concrete actions to reduce transaction costs to less than 3 per cent by 2030;

(m) Take concrete measures to realize the right to the enjoyment of the highest attainable standards of physical and mental health for all women and girls, and ensure the availability, accessibility and acceptability of quality health-care services to address all communicable and non-communicable diseases, including through universally accessible primary health care and support services and social protection mechanisms;

(n) Increase financial investments in quality, affordable, resilient and accessible public health-care systems and facilities and in safe, effective, quality, essential and affordable preventive, diagnostic, curative and rehabilitation services, as well as in health technologies, including digital health technologies and digital tools developed for women's and girls' health and well-being, including sexual and reproductive health-care services, as well as to address all communicable and non-communicable diseases, including HIV and AIDS, and waterborne and neglected tropical diseases, and provide information on nutrition and healthy lifestyles, including through community outreach and private sector engagement, and with the support of the international community, with a view to supporting each country's path towards achieving universal health coverage for all women and girls in the context of innovation and technological change, and education in the digital age;

(o) Ensure universal access to sexual and reproductive health and reproductive rights, in accordance with the Programme of Action of the International Conference on Population and Development and the Beijing Platform for Action and the outcome documents of their review conferences, including universal access to sexual and reproductive health-care services, including for family planning, information and education and the integration of reproductive health into national strategies and programmes, recognizing that the human rights of women include their right to have control over and decide freely and responsibly on all matters related to their sexuality, including sexual and reproductive health, free of coercion, discrimination and violence, as a contribution to the achievement of gender equality and the empowerment of women and the realization of their human rights, including in the context of innovation and technological change, and education in the digital age;

(p) Implement quality education and training programmes to increase the digital, data and media literacy and skills of all women and girls, as well as those with disabilities, throughout their life course, focusing on their empowerment and building confidence and trust for use, including skills to use and understand technology, search for, share and manage information, build knowledge and awareness of their rights and online risk mitigation, and foster support for registering for identification papers, capacity-building, community engagement and public awareness campaigns to eliminate negative social norms and gender stereotypes and gender-based violence,

and support for the development of inclusive, accessible, affordable, age-appropriate and multilingual online content, including in local languages, for women and girls, particularly those with limited literacy or accessibility or in vulnerable situations;

(q) Integrate an inclusive approach into the development, review and implementation of laws, policies and programmes relevant for the digital age to combat new risks, gender stereotypes and bias in the fields of artificial intelligence, predictive algorithms and robotics;

(r) Promote the adoption of equitable and inclusive strategies by employers in technology sectors where women are underrepresented and face systemic barriers, and develop gender-responsive innovation that challenges gender stereotypes and negative social norms;

(s) Take measures to protect and promote the rights of all women and girls with disabilities, including by addressing all barriers that prevent or restrict their full, equal and meaningful participation in the design, management, resourcing and implementation of information and communications technology policies, ensuring their access to disability-inclusive and accessible digital information and technology, digital literacy and skills, in particular in relation to health, quality education, distance learning, productive employment and decent work, including remote work, for women with disabilities, and rehabilitation and other independent living support services and assistive technologies that enable women to maximize their well-being and realize their independence and autonomy, and ensuring that their priorities and rights are fully incorporated into policies and programmes, developed in close consultation with women with disabilities;

(t) Promote the equal access of women in the rural economy, including fisheries production, to agricultural and digital technologies that are affordable, sustainable and accessible through the transfer of technology and financing, and promote technical, agricultural and vocational education and training and relevant information programmes for rural and women farmers, fishers and growers to improve their digital skills, productivity and employment opportunities;

(u) Promote and protect the rights of all Indigenous women and girls by addressing the multiple and intersecting forms of discrimination and barriers they face, ensuring access to quality and inclusive education, the Internet and digital services, and Indigenous women's access to employment and economic resources, including land and natural resources, and promoting their full and effective participation in the economy and in decision-making processes at all levels and in all areas, taking into account the free, prior and informed consent of Indigenous Peoples and their ancestral knowledge and practices, and recognizing their cultural, social, economic and political contributions and priorities and the preservation, revitalization and promotion of their languages, with the support of digital tools, as well as the transmission of their traditional, scientific and technical knowledge;

(v) Adopt national gender-responsive migration policies and legislation, in line with relevant obligations under international law, to protect the human rights of all migrant women and girls, regardless of migration status; and ensure that the benefits of digital technologies are available to all migrant women and girls to promote their digital literacy and digital education, while recognizing the need to close all digital divides and promote digital inclusion and addressing the challenges associated with access, connectivity, affordability, digital literacy and digital skills and awareness;

(w) Increase the resilience of older women and ensure that they are able to maintain adequate financial resources, including during emergencies, through, inter alia, addressing the digital gap that currently affects many older persons, particularly

older women, and the barriers they face to education, lifelong learning and training, including vocational training, protecting them from violence and abuse in digital contexts and striving for the full, equal and meaningful participation of older women in the development and enjoyment of innovation and technological change;

(x) Promote a whole-of-society and multi-stakeholder approach and foster collaborations across different societal sectors to combine knowledge, skills and resources towards concrete actions to address the root causes of gender inequality and bridge the gender digital divide, including in developing countries;

Leveraging financing for inclusive digital transformation and innovation towards achieving gender equality and the empowerment of all women and girls

(y) Significantly increase public and private sector investment in evidence-based initiatives aimed at bridging the gender digital divide, and build more inclusive innovation ecosystems to promote safe and gender-responsive innovation for gender equality and the empowerment of all women and girls, including by using innovative finance mechanisms and developing specialized financing instruments to strengthen women's entry into and retention in the digital economy;

(z) Put in place policies that support the development of digital ecosystems for gender equality, harness the potential of emerging digital technologies to leapfrog existing technologies for development, take into account the socioeconomic context of countries and attract and support private investment and innovation, particularly ensuring digital inclusion and encouraging the development of local content and entrepreneurship by women;

(aa) Deepen cooperation, including financing, to strengthen sustainable and resilient digital infrastructural development and promote knowledge-sharing and technology transfer, including the development, dissemination and diffusion of environmentally sound technologies to developing countries on favourable terms, including on concessional and preferential terms, as mutually agreed, and strengthen digital and data capacity-building and governance, to address the gender digital divide and support the achievement of the Sustainable Development Goals;

(bb) Increase financing for women's civil society organizations and enterprises working on issues relating to innovation and technological change, and education in the digital age, while ensuring full transparency in this regard;

(cc) Urge developed countries to fully implement their respective official development assistance commitments, including the target of 0.7 per cent of their gross national income for official development assistance to developing countries and the target of 0.15 to 0.20 per cent of their gross national income for official development assistance to the least developed countries, and encourage developing countries to build on the progress achieved in ensuring that official development assistance is used effectively to help meet development goals and targets and help them, inter alia, to achieve gender equality and the empowerment of women and girls in the context of innovation and technological change, and education in the digital age;

(dd) Strengthen international and regional cooperation, including North-South, South-South and triangular cooperation, bearing in mind that South-South cooperation is not a substitute for, but rather a complement to, North-South cooperation, and invite all States to enhance South-South and triangular cooperation focusing on shared development priorities, with the involvement of all relevant multiple stakeholders in government, civil society and the private sector, while noting that national ownership and leadership in this regard are indispensable for the

achievement of gender equality and the empowerment of all women and girls and for improving their lives and well-being;

(ec) Refrain from promulgating and applying any unilateral economic, financial or trade measures not in accordance with international law and the Charter of the United Nations that impede the full achievement of economic and social development, particularly in developing countries;

(ff) Ensure that funding for all national and international digital policies and programmes, innovation and technological research grants and procurement systematically integrates gender analysis, global targets, monitoring and evaluation, gender statistics and the collection of data disaggregated on the basis of income, sex, age, race, ethnicity, marital status, migration status, disability, geographical location and other characteristics relevant in national contexts;

(gg) Encourage research and development, with a particular emphasis on research and programmes led by women, and the development of viable strategies that could result in further competitiveness, investment and rapid reductions in the cost of technologies to ensure their accessibility and affordability for women and girls, in particular in rural areas, for women with disabilities and older women, including information and communications technologies and broadband access, as well as mobility aids, devices and assistive technologies, giving priority to technologies at an affordable cost, especially in developing countries, and strengthening international cooperation and enabling policy environments at all levels, the provision of financial and technical assistance and capacity-building to developing countries, and legal and regulatory frameworks conducive to increased investment, innovation and public-private partnerships;

Fostering gender-responsive digital and science and technology education in the digital age

(hh) Promote and respect the right to education for women and girls throughout their life course and at all levels, especially for those who have been left furthest behind, and address gender disparities, including by investing in public education systems and infrastructure, eliminating discriminatory laws and practices, providing universal access to inclusive, equal and non-discriminatory quality education, including free and compulsory primary and secondary education, promoting lifelong learning opportunities for all, eliminating female illiteracy and promoting financial and digital literacy, and ensuring that women and girls have equal access to leadership training, career development, scholarships and fellowships; strive to ensure the completion of early childhood, primary and secondary education and expand vocational and technical education for all women and girls, and foster, as appropriate, intercultural and multilingual education for all; and address negative social norms and gender stereotypes in education systems;

(ii) Develop policies and programmes with the support, where appropriate, of international organizations, civil society and non-governmental organizations, giving priority to formal, informal and non-formal educational programmes, including scientifically accurate and age-appropriate comprehensive education that is relevant to cultural contexts and that provides adolescent girls and boys and young women and men in and out of school, consistent with their evolving capacities, and with appropriate direction and guidance from parents and legal guardians and with the best interests of the child as their basic concern, with information on sexual and reproductive health and HIV prevention, gender equality and women's empowerment, human rights, physical, psychological and pubertal development and power in relationships between women and men, to enable them to build self-esteem and foster informed decision-making, communication and risk reduction skills and to develop

respectful relationships, in full partnership with young persons, parents, legal guardians, caregivers, educators and health-care providers, in order to, *inter alia*, enable them to protect themselves from HIV infection and other risks;

(jj) Promote evidence-based programmes and the exchange of best practices to ensure full, equal and meaningful access to participation in and leadership by all women and girls in diverse situations and conditions in science, technology, engineering, arts and mathematics, including the teaching of computational thinking and interdisciplinary approaches combining the teaching of social sciences and scientific fields, and encourage efforts to mentor, attract and retain women and girls in science, technology, engineering, arts and mathematics education and research and to support them in leveraging science and technology;

(kk) Promote and invest in gender-responsive, quality, equitable and inclusive education, lifelong learning, reskilling, and vocational training and studies, and ensure that women and girls diversify their educational and occupational choices in emerging fields, such as science, technology, engineering, arts and mathematics, and information and communications technology, and acquire digital skills; strive to expand vocational and technical education for all women and girls, including pregnant adolescents and young mothers, as well as single mothers, to enable them to continue and complete their education, and provide catch-up and literacy education, including digital literacy education, and education for those who did not receive formal education, as well as special initiatives for keeping girls in school through early childhood, primary, secondary and tertiary education, to ensure that they acquire the knowledge and skills to attain high-quality jobs in the digital and sustainable economy;

(ll) Create conditions for gender-sensitive, safe and inclusive digital learning environments, to supplement in-person education, for all girls and women, including those who have missed out on education, including by investing in educational systems and school infrastructure, the distribution of inclusive, free, safe and accessible digital public learning resources, including distance learning solutions, that are created in collaboration with women and girls, e-learning, tele-education and community radio with high-quality, multilingual, intercultural and context-relevant educational content, taking into account online risks;

(mm) Take measures to ensure the training of teachers, especially women, who make up more than half of teachers in pre-primary, primary and secondary education, and other educational professionals in digital literacy and to use gender-sensitive and disability-inclusive learning methods, especially for the delivery of blended and hybrid learning and digital skills training, and ensure the availability and affordability of learning materials and remote learning platforms, connections and devices, including for the provision of distance learning opportunities, to close the digital divides and remove barriers, *inter alia*, through the use of Internet, television and radio teaching alternatives, especially in developing countries;

(nn) Encourage efforts towards putting children's needs, in particular those of girls, at the centre of digital policy, where relevant, and public and private investment, providing all children with equal and effective access to age-appropriate information, and information on their rights, and to high-quality online resources, including on digital skills and literacy, and ensuring protection from online risks and human rights violations and abuses, as well as arbitrary or unlawful interference with their privacy on social media, as well as taking measures to prevent their exposure to violent, harmful and sexual content, exploitation and abuse, gambling and the promotion of or incitement to life-threatening activities;

(oo) Invest in the teaching of digital and data literacy, and integrate it in national curricula at all levels, to combine technical and transferable skills that ensure

that all women and girls are both safe and empowered in their use of digital technology, not only for leisure, education and information but also for the identification and reporting of all forms of violence, including gender-based violence, and that they have sufficient knowledge to trust their use of technologies in order to reduce the risk of economic abuse, cybercrime, fraud and trafficking, while respecting their right to privacy, and eliminate negative social norms and gender stereotypes and bias from digital and other educational resources found in curricula and educators' behaviours and attitudes, as well as undertake initiatives aimed at engaging men and boys and long-term awareness-raising initiatives in communities, in the media and online;

(pp) Include teaching on competency and skills related to digital technologies in school curricula, and in other educational settings, including informal educational and community settings, to raise awareness and foster understanding among children and young people, parents, caregivers and educators on ethical and responsible online conduct in order to ensure full respect for all women's and girls' safety and human rights in the digital context; and engage, educate, encourage and support men and boys to be positive role models, allies and agents of change for gender equality, promote respectful relationships, and refrain from and condemn all forms of violence against all women and girls in the digital spheres, while ensuring that they take responsibility and are held accountable for their behaviour online and offline, including for behaviour that perpetuates gender stereotypes and negative social norms;

Promoting the full, equal and meaningful participation and leadership, as well as full employment, of women in technology and innovation

(qq) Forecast and anticipate future job and skill needs to minimize the adverse impacts of digitalization and automation on women and girls and adapt educational and vocational curricula, and reskilling, upskilling and lifelong learning programmes, to facilitate the transition of women, including older and young women, to new occupations and jobs, particularly in fields related to technologies, including for those at risk of being replaced by automation; and build and promote dynamic partnerships between government, private sector, academic and not-for-profit institutions focused on developing the innovation market and leveraging pooled expertise and resources to improve the quality of innovation initiatives, in order to create opportunities for women in the science, technology, engineering, arts and mathematics sector and new jobs in the path towards sustainability, particularly in developing countries;

(rr) Eliminate occupational segregation and address structural barriers that prevent women's access to the labour market, promoting women's equal access to and participation in labour markets and in education and training, and supporting women so as to expand their educational and occupational opportunities in emerging fields and growing economic sectors, such as science, technology, including information and communications technology, engineering and mathematics;

(ss) Prioritize labour and employment policies that respect relevant International Labour Organization standards that protect and promote all women's right to work and rights at work and access to full and productive employment, that facilitate the transition from informal to formal work and decent work, that create quality jobs, particularly in the platform economy, that reduce occupational segregation, and that facilitate the recruitment, promotion and retention of women in technological and digital occupations, including in the context of automation and digitalization, including through temporary special measures, policies on care work and leaves, including affordable childcare and parental and other leave schemes, in addition to social protection policies, the promotion of work-life and work-family balance, equal pay for work of equal value, the right to organize and bargain

collectively and the elimination of sexual harassment and discriminatory practices in career advancement;

(tt) Take all appropriate measures to recognize, reduce and redistribute women's and girls' disproportionate share of unpaid care and domestic work by promoting work-life balance, the equal sharing of responsibilities between women and men within households and men's and boys' equitable sharing of responsibilities with respect to care and household work, including men's responsibilities as fathers and caregivers, through flexibility in working arrangements, without reductions in labour and social protections, support for breastfeeding mothers, the provision of infrastructure, technology and public services, such as water and sanitation, renewable energy, transport and information and communications technology, and the implementation and promotion of legislation and policies, such as maternity, paternity, parental and other leave schemes, as well as accessible, affordable and quality social services, including childcare and care facilities for children and other dependants, take steps to measure the value of this work in order to determine its contribution to the national economy, and challenge gender stereotypes and negative social norms in order to create an enabling environment for women's and girls' empowerment in the context of innovation and technological change, and education in the digital age;

(uu) Enhance the efficiency, accountability and transparency of social protection systems, public services and sustainable infrastructure through the use of information and communications technologies for the benefit of all women and girls, including for those hardest to reach; and adopt regulatory frameworks and comprehensive care policies aimed at reducing redistributing and valuing unpaid care and domestic work to allow more time for women to engage in employment, education, public and political life and the economy, and to fully enjoy their economic autonomy;

(vv) Incentivize financial institutions, philanthropies, the private sector and venture capital firms to support the economic empowerment of women and women-owned and women-led businesses in entering the digital economy, including through positive actions;

(ww) Encourage the development and implementation of policies and programmes supporting women's entrepreneurship, in particular opportunities for new women entrepreneurs, and encourage governments to increase investment in women-owned and women-led companies and businesses, as well as in companies and businesses addressing the needs of women and girls, reduce administrative barriers in the regulatory environment and provide targeted and tailored support for women-owned and women-led businesses and women entrepreneurs, such as training programmes on the effective use of digital technologies, including digital tools and advisory services, access to mentorship, networking and information-sharing, and financing for incubators and accelerators to create a climate that is conducive to building and scaling up more successful women-owned and women-led businesses, and to increasing women's participation on advisory boards and other forums to enable them to contribute to the formulation and review of policies and programmes;

(xx) Ensure the full, equal and meaningful participation and leadership of women in the digital and technology sectors, including in policy, regulatory and governance processes;

(yy) Promote the full, equal and meaningful participation and leadership of young women and, as appropriate, adolescent girls, in decision-making processes in the context of innovation and technological change, and education in the digital age, including by addressing gender-specific barriers and involving all those who shape young women's and girls' interests and choices, including parents and other family

members, teachers, school counsellors and peers, and increasing access to different women role models;

(zz) Strengthen the capacity of national machineries for gender equality and the empowerment of all women and girls, by providing sufficient allocation of financial, technical and human resources, to enable them to effectively carry out their mandates;

Adopting gender-responsive technology design, development and deployment

(aaa) Promote the inclusion of women and girls in innovation teams, including for the design of technology with a gender perspective;

(bbb) Take proactive steps to include women and girls in the planning, coding and design of machine learning and artificial intelligence technologies, including through investments in education and the adoption and implementation of actions to eliminate biases and discrimination against all women and girls in algorithms;

(ccc) Promote participatory, gender-responsive, age- and disability-inclusive approaches for technology design, development and deployment, including community-based approaches involving women's and girls' rights organizations, to create products and services based on accessibility, safety, sustainability, inclusivity, affordability and availability and catering to the needs of all women and girls throughout their life course;

(ddd) Mainstream a gender perspective in the financing, design, development, deployment, use, monitoring and evaluation of emerging technologies to prevent, identify and mitigate potential risks for all women and girls and in order to ensure their full and equal enjoyment of human rights; and take measures to design and carry out periodic impact assessments of the effects of the use of emerging technologies with respect to the achievement of gender equality and establish, as appropriate, due diligence mechanisms and develop regulatory approaches to improve these technologies, including on transparency and accountability;

Strengthening fairness, transparency and accountability in the digital age

(eee) Develop and implement legislation, in consultation with all relevant stakeholders, including international organizations, business enterprises and civil society, with preventive measures, effective sanctions and appropriate remedies, that protects women and girls against violations and abuses, including of the right to privacy;

(fff) Adopt regulations on evaluation and audit requirements for the development and use of artificial intelligence to provide a secure and transparent, high-quality data infrastructure and systems to prevent and address human rights violations and abuses, as well as gender bias;

(ggg) Take concrete measures to harness and design digital technologies for the common good and promote norms and mechanisms facilitating accessibility and the fair distribution of the benefits of digital technologies for sustainable development and gender equality, such as global data commons;

Enhancing data science to achieve gender equality and the empowerment of all women and girls

(hhh) Strengthen the capacity and coordination of national statistics and data production offices, government institutions and other research organizations to collect, analyse, disseminate and use gender statistics and data disaggregated on the basis of income, sex, age, race, ethnicity, marital status, migration status, disability,

geographical location and other characteristics relevant in national contexts, while safeguarding privacy rights and data protection, to inform the conception, design, implementation, monitoring and evaluation of technology and digital policies and programmes that are evidence-based;

(iii) Foster collaboration among stakeholders, including national statistics offices, civil society and digital technology companies, to assess data needs and address gaps while applying ethical research principles, and systematically collect data disaggregated by sex across countries and regions using similar definitions and methodologies in order to capture the gender dimensions of technological change adequately, including by scaling up digital data systems to fill knowledge gaps and financing quantitative and qualitative research on all barriers that limit women's access to information and communication technologies, as well as on the prevalence of violence against women and girls that occurs through or is amplified by the use of technology;

(jjj) Apply standards for data collection, processing, use, storage, sharing, retention, archiving and deletion, aligned with technological advancement on an ongoing and evolving basis, especially to ensure the protection of women's and girls' personal data, in full compliance with relevant obligations under international human rights law, and that safety and security risks are prevented, addressed and eliminated, and to strengthen the capacity of women and girls to create, manage, control and have ownership of their personal data;

Preventing and eliminating all forms of violence, including gender-based violence that occurs through or is amplified by the use of technologies

(kkk) Eliminate, prevent and respond to all forms of violence against all women and girls in public and private spaces, online and offline, such as sexual and gender-based violence, including domestic violence, gender-related killings, including femicides, all harmful practices, including child, early and forced marriage and female genital mutilation, sexual exploitation and abuse and sexual harassment, as well as trafficking in persons and modern slavery and other forms of exploitation, through multisectoral and coordinated approaches to investigate, prosecute and punish the perpetrators of violence and end impunity, and take appropriate measures to create a safe, enabling and violence-free working environment for women, including by ratifying key international treaties that provide protection against gender-based violence and sexual harassment;

(lll) Ensure that the perspectives of women, and girls as appropriate, are taken into account in armed conflict and post-conflict situations and in humanitarian emergencies and that they effectively and meaningfully participate, on equal terms with men, in the design, implementation, follow-up and evaluation of policies and activities related to conflict prevention, peace mediation, peacebuilding and post-conflict reconstruction, as well as take into account the perspectives of women and girls who are internally displaced and who are refugees; and ensure that the human rights of all women and girls are fully respected and protected in all response, recovery and reconstruction strategies and that appropriate measures are taken to eliminate all forms of violence and discrimination against women and girls in this regard;

(mmm) Support the important role of civil society actors in promoting and protecting the human rights and fundamental freedoms of all women; take steps to protect such actors, including women human rights defenders; integrate a gender perspective into the creation of a safe and enabling environment for the defence of human rights and to prevent discrimination, violations and abuses against them, such as threats, harassment, violence and reprisals; and combat impunity by taking steps

to ensure that violations or abuses are promptly and impartially investigated and that those responsible are held accountable;

(nnn) Condemn and take all appropriate measures, including legal action, to combat the use of digital tools, including social media and online platforms, for the purpose of harassment, hate speech and racism against women and girls, trafficking in persons and all forms of sexual exploitation and abuse of women and girls, as well as for child, early and forced marriage and forced labour, and any non-consensual sharing of personal, sexually explicit content of women and the production and distribution of child pornography, also known as child sexual exploitation and abuse material;

(ooo) Strengthen the understanding and track patterns of forms of gender-based violence that occur through or are amplified by the use of technology in order to guide evidence-based policymaking and programming and comprehensively measure its impact;

(ppp) Develop, amend and expand legislation and policies and strengthen their implementation in consultation with relevant stakeholders, including victims and survivors of violence and women's organizations, by including victim- and survivor-informed responses and fast-track processes to prevent, eliminate and respond to all forms of violence against women and girls that occur through or are amplified by the use of technology, and institute measures to address such violence;

(qqq) Adopt comprehensive measures and programmes that seek to address forms of gender-based violence and human rights violations against women and girls which can occur through the use of technology, including but not limited to the use, and threats associated with the use, of the unauthorized distribution or manipulation of information or images, and any other forms of violence that may arise due to the continual development of technology;

(rrr) Provide support to victims and survivors of gender-based violence that occurs through or is amplified by the use of technology through the provision of service responses that avoid retraumatization, including comprehensive social, health, care and legal services and helplines; ensure women's and girls' equal access to justice, including by providing accessible, confidential, supportive and effective reporting mechanisms for incidences of such violence; increase women's legal literacy and awareness of available legal remedies and dispute resolution mechanisms; and provide civil and administrative alternatives for victims and survivors who have difficulty in gaining access to legal avenues owing to financial barriers or systemic discrimination, while recognizing the major contribution of civil society women's organizations that provide supporting services to survivors;

(sss) Develop effective gender- and age-responsive strategies, while bearing in mind the best interests of the child, for preventing and combating sexual exploitation and abuse of girls in digital contexts, including by ensuring that institutions providing services to girls are equipped with appropriate safeguards to prevent and intervene early, and for building protective factors in families, households and communities to impede offenders' efforts, both online and offline, taking into account the roles and responsibilities of their parents, legal guardians or other individuals legally responsible for them;

(ttt) Explore the potential of new technologies to support efforts to prevent and respond to sexual violence in armed conflict and to facilitate the participation of victims and survivors in criminal justice processes, as appropriate;

(uuu) Strengthen the capacity and improve policy coherence and coordination of government actors, including parliamentarians, policymakers, law enforcement officials, the judiciary, health and social workers and educators, and of civil society

organizations, to develop knowledge, skills and digital expertise to prevent and eliminate violence against women and girls that occurs through or is amplified by the use of technology, including through institutional training, and provide victim- and survivor-centred support;

(vvv) Ensure that public and private sector entities prioritize the prevention and elimination of gender-based violence that occurs through or is amplified by the use of technology by implementing, through meaningful engagement with victims and survivors, safeguards and preventive measures that address multiple risk and protective factors related to violence, including improved content moderation and curation and the interoperability, transparency, accessibility and effectiveness of reporting systems, including by establishing robust and reliable content removal processes that are fully compliant with relevant obligations under international human rights law.

87. The Commission recognizes its primary role for the follow-up to the Beijing Declaration and Platform for Action, in which its work is grounded, and stresses that it is critical to address and integrate gender equality and the empowerment of all women and girls throughout national, regional and global reviews of the implementation of the 2030 Agenda and to ensure synergies between the follow-up to the Beijing Platform for Action and the gender-responsive follow-up to the 2030 Agenda.

88. The Commission calls upon the United Nations system entities, within their respective mandates, and other relevant international financial institutions and multi-stakeholder platforms to support Member States, upon their request, in their efforts to achieve gender equality and the empowerment of all women and girls in the context of innovation and technological change, and education in the digital age.

89. The Commission calls upon the United Nations Entity for Gender Equality and the Empowerment of Women (UN-Women) to continue to play a central role in promoting gender equality and the empowerment of all women and girls and in supporting Governments and national gender equality mechanisms, upon their request, in coordinating the United Nations system and in mobilizing civil society, the private sector, employers' organizations and trade unions, and other relevant stakeholders, at all levels, in support of the full, effective and accelerated implementation of the Beijing Declaration and Platform for Action and the gender-responsive implementation of the 2030 Agenda towards achieving gender equality and the empowerment of all women and girls in the context of innovation and technological change, and education in the digital age.

Provincial and National Consultation for CSW 67th Session

BBC Nepal organized a parallel event on “Technology and Innovation in Comprehensive Sexuality Education (CSE) for Achieving Gender Equality” on March 10th at the CSW67 Session, United Nations Headquarters, New York. Thus, BBC organized two different consultations; one at the provincial level via zoom and the other at federal level in order to highlight the national status of CSE in the context of Technology and Innovation and the existing gaps and identify ways to mitigate them to achieve gender equality.

The Provincial level consultation was conducted among diverse women, girls, youths, relevant stakeholders and CSOs from all seven provinces of Nepal on 8th February 2023 via zoom. During the consultation, the presenters shared about the background of CSW and priority theme of CSW67, Status of CSE in Nepal and

Roles of Technology and Innovation in enhancing CSE to achieve SRHR and Gender Equality. Priority issues and action points were identified through group discussions on the given themes; 1) Status on availability and accessibility of digital platforms for CSE related information and services; 2) Existing barriers in accessing CSE related information through digital platforms; 3) Ways to ensure inclusive accessibility of CSE-related information and 4) Use of technology and innovation in mitigating the gaps in accessing CSE information and services and achieving gender equality.

A National Level consultation was organized at the federal level on 10th February 2023 with participation of more than 100 diverse people representing diverse age, gender, ethnicity, person with disabilities ensuring representation from the government, UN agencies, various CSOs and stakeholders,

youths and media. The consultation focused on the priority theme of CSW67, roles of

government and their preparation for CSW67, support of UN Women to the CSOs, and technology and innovation for CSE and remarks from Honourable Member of National Human Rights Commission, Joint Secretary of Ministry of Women, Children and Senior Citizens, representatives from media, gender-specialists and other specialists and experts. The findings from the Provincial Consultation were also shared followed by group discussions for a way forward and development of Call for Action to reiterate on the actions that needs to be taken to ensure the rights of diverse women, girl and youth and to achieve gender equality to feed into the theme “Technology and Innovation in Comprehensive Sexuality Education for Achieving Gender Equality”.

The provincial and National consultation on the priority theme led to the development of a National Call for action. The developed Call for Action was shared and disseminated during CSW sessions and parallel sessions in New York.

Report of UN CSW67th Session's Parallel Event

"Technology and Innovation for Comprehensive Sexuality Education in Achieving Gender Equality"

Background:

Beyond Beijing Committee (BBC) Nepal is a human rights feminist national network organization committed to achieving gender equality, sustainable development, and human rights of women. As the name implies BBC Nepal has been building capacities of Women Civil Society Organizations (CSOs) and advocating for the implementation of Beijing Declaration and Platform for Action (BPfA). It has been monitoring its progress by reviewing periodically (B+5, B+10, B+15, B+20 and B+25) organizing consultations annually on the theme of the **67th Session of the Commission on the Status of Women (CSW67)** to advocate women and girls' issues at all levels: grassroot to global reciprocally.

BBC Nepal, has been in the Government Delegation of the previous CSW sessions since 47th Session. BBC Nepal has been providing technical support to the government in preparing the country's statement and participating in the intergovernmental sessions. It has been publishing the reports jointly with the then Ministry of Women Children and Senior Citizens in the English and Nepali languages including Agreed Conclusion (outcome document), Country Statement of Nepal and speeches/remarks of the UN Excellencies.

The priority theme for the 67th Session of the CSW is **"Innovation and technological change, and education in the digital age for achieving gender equality and the empowerment of all women and girls"**. The commission is also going to discuss on the year's review theme "Challenges and opportunities in achieving gender equality and the empowerment of rural women and girls (agreed conclusions of the sixty-second session). The sixty-seventh session of the **Commission on the Status of Women (CSW)** will take place from 6 to 17 March 2023 at the United Nations Headquarters, New York.

To this end, BBC Nepal, as the continuous advocate of BPfA, SDGs, GAP and a founder of Nepal SDGs Forum and the convener of the Women and Girls Constituency and Women Major Group for Sustainable Development in Nepal (WMG-SDN) organized consultations as in the past in cooperation, coordination and collaboration with government, non-government and UN organizations in the priority theme to echo

the voice of the diverse, vulnerable, marginalized and voiceless women, girls and young people for their authentic participation in public decision making at all levels and in every mechanism as per the constitutional provision.

As every year, this year also Beyond Beijing Committee (BBC) Nepal team engaged in the 67th session of the UN Commission on the Status of Women (CSW) in New York. BBC Nepal organized a successful parallel event on this year's priority theme entitled "Technology and Innovation for Comprehensive Sexuality Education in Achieving Gender Equality. The parallel event was organized on 10th March 2023 from 10:30 to 12:00 in Salvation Army Lower-Level Hall, New York. The event was organized by BBC Nepal in support of Right Here Right Now (RHRN2).

Objective:

- To discuss on the status for accessing Comprehensive Sexuality Education for young people and women in Nepal, the challenges and gaps faced by young people and women in Technology and Innovation in Digital world and to gather recommendations and ways forward for what can be done to mitigate the gender digital divide from local to global level.

Methodology:

The event was organized in formal manner. In the opening session, the objectives of the event were shared and panelists were invited in the panel. After that, opening remarks was given by Hon. Kamala Parajuli, Chairperson, National Women Commission. After that the invited panelists gave their oral presentations on the given topic. Questions and Session was conducted briefly and with closing and group photo the event was successfully ended.

Participation:

The parallel event had an overwhelming participation of more than 50 participants from different countries as well as from Nepal.

Proceedings:

The event started with the warm welcome of moderator Ms. Mithu Gurung. After she shared the program objectives briefly to the participants, the event was formally opened with the welcoming and chairing session of panelists and guests. The guests and panelists were warmly welcomed with Khada and without further the event began with the introduction and presentations of panelists were followed by an opening remark.

Opening Remarks from Hon. Kamala Parajuli from National Women Commission

Honorable Kamala Parajuli from National Women Commission gave her opening remarks and highlighted the Nepal government's plans and programs for gender equality and women and girl's empowerment. She mentioned how Nepal Government is committed to achieve empowerment of all

women's and girls and gender equality at all levels. She further highlighted that Nepal has progressed on Technology and Innovation however, there are challenges that needs to be addressed to include women and girls in the Digital access, education and skills. She also mentioned how BBC Nepal and NWC has been working in close collaboration for the empowerment of women and girls and advocating with local and federal government for gender responsive budgeting and policies.

Ms. Karin Van Der Velde, Senior Program Officer

During the panel session, first speaker was Ms. Karin Van Der Velde, Senior Program Officer from Rutgers International shared about the global context of Comprehensive Sexuality Education (CSE) and its importance for young people. She highlighted the need of CSE for young people is cross country issue and should be implemented at all levels to reach the young people in and out of school.

Ms. Biplabi Shrestha, Program Director, ARROW

Ms. Biplabi Shrestha, Program Director from ARROW shared on the status of the Asia pacific perspectives on the CSE. She highlighted how ARROW and partners in

different countries are advocating for the CSE implementations. She further added the challenges in Asia region of young people to access comprehensive sexuality education due to social norms, cultural values and lack of government's willingness to include CSE in school curriculum. She asserted to implement CSE For ALL #CSE4ALL is necessary at today's times for young people in all their diversity to enjoy their SRHR rights and live with dignity by making informed choices.

Ms. Shuva Kayastha, Executive Director Body & Data

Ms. Kayastha shared the perspectives on Bodily Autonomy & Women's Agency in Digital spaces in Nepal. She shared that though there are progressive laws in relation to women's rights and gender equality in Nepal, the technology facilitated violence against women, girls and LGBTIQ+ community is rampant. The rising challenges of digital violence has been a real challenge for achieving gender Equality in Nepal. Furthermore, she asserted that there is need of specific laws and policies to regulate the digital violence and control the misogynistic contents in social media.

Ms. Kalpana Rai, Program Coordinator & Immediate Advocacy & Campaign Officer, BBC Nepal

As a youth panelist, representing RHRN2 and BBC Nepal Ms. Rai presented the National Call for Action from Youth perspectives among Nepal government representatives and international delegates. She shared that the national call was developed through conducting provincial and national consultation. She further shared the key issues identified by the consultation few of them are as following:

Women's Key Issues in Technology and Innovation:

- Lack of Digital literacy
- Availability, Accessibility and Affordability of Digital devices and Technology
- Objectification of Women and Girls in Digital Space
- Lack of adequate Information on SRHR in inclusive manner
- Prevalence of Gender Based violence
- Lack of Implementation of Leave No One Behind

Young People's Key Issues in Technology and Innovation:

Lower levels of access to education and digital technology: Girls and women have lower levels of access to education and use of digital technology than boys and men, thus, girls and women are not benefitting from digital technology in the same way as girls get less opportunities in STEM programmes at all levels of education. Gender parity in education systems is prerequisite for gender equity in the digital realm.

Digital access is more challenging in rural areas: Access to digital world and technology is still a challenge in the remote areas of Nepal.

Limited access to CSE: Limited access to comprehensive sexuality education especially to the marginalized and vulnerable community such as for people with disability due to lack of friendly services as required.

Lack of information in Local languages: There is lack of information in simple, clear, recognizable and understandable languages. Currently the information is mostly shared in English language which is hard to understand for many young people in Nepal.

Prevalence of Cyber violence: Cyber violence and harassment is prevalent in Nepal. Women and girls are more vulnerable and are disproportionately affected causing them psychological harm and suffering.

Lack of scientific CSE: False and misleading information and education on CSE in sensational way are rife online and creates rumors resulting to misinformation, wrong judgment and violence.

Some of the Key Demands of Young People for Inclusive Technology and Innovation shared during the parallel session were:

1. Increase the access to technology and innovation which are affordable to all the youth and women in an inclusive manner addressing the need of vulnerable marginalized population such as person with disability.
2. Provide correct, complete and pragmatic information in the digital spaces maintaining intersectionality in a human rights approach that are simple, understandable and recognizable by the youth to make them able to have informed choice and decision.
3. Create or support to create innovative spaces such as telemedicine or helplines or

- other medium to ensure that CSE is accessible to all the youth and women.
4. Use greater digital technologies such as social media and other sources such that are preferred by the adolescent, youth, and women for the dissemination of the complete and authentic information on SRH services and rights.
 5. Integrate the updated, age-appropriate CSE in the school curriculum and facilitate and monitor its implementation in coordination with concerned stakeholders. Likewise, design and deliver out of school CSE so that every youth and women have access to correct information related to their bodily rights and autonomy.
 6. Formulate inclusive policy and guidelines to address cyber bullying and crimes on Gender Equality and Social Inclusion.
 7. Conduct research and feasibility study regarding the use of technologies for effective CSE targeting marginalized and vulnerable population.
 8. Apply and fund Femtech to address youth and women's SRH.

Open Floor Session:

The presentations were done in the panel session after that open floor was conducted however, due to the time limitation, the queries of the participants were taken in notes in written form and later addressed by the panelists. In the session, there were few participants from anti-SRHR group as well so in order to avoid to the conflicting situation we shorten the open floor session as well.

Lesson learned:

In the global space we have many opportunities to learn and share about the best practices happening around the world regarding women's issues. Meanwhile, this event has taught us that there are supporters and there are anti-rights groups as well who are advocating against the SRHR and Safe abortion issues including CSE. Hence, while organizing such events, we should be mindful about the background of the participants beforehand and we also have to better strategize to secure our space safe and bringing the targeted outcome without harming others.

Conclusion:

BBC Nepal being the organization continually monitoring the implementation of Beijing Declaration and Platform for Action from its inception, has been continuously advocating for Gender Equality during the annual sessions of CSW every year by participating both UNCSW and NGOCSW. BBC vows to continue it so as to bring the ground voices to global and take the outcome to the ground level for advocating

further at all levels for achieving gender equality and women and girl's empowerment. Like in previous years, in 59th, 60th and 61st session this year too in 67th session, BBC had an opportunity to represent as a member of government delegation. In previous years BBC had supported the government technically in preparing the country's statement and participating in the intergovernmental sessions. This year, due to various reasons, we could not contribute as before though we were in government delegation and we had to travel back soon due to BBC's team other commitments.

In Overall, this year's session was effective and efficient as always. This year's CSW process has added one another milestone to BBC's history by engaging young people's engagement and voices in the global level. We conclude this report with appreciation to our all-collaborating partners for their continue support and collaboration.

Participants during the of CSW 67th Session in event hall

Group Photo after the closing of CSW 67th Session

UN CSW
67TH
SESSION

Youth & Gender Responsive Technology & Innovation in Comprehensive Sexuality Education

National Call for Action

NEPAL

We, call upon the head of the State, the head of the Government, the United Nations System, International Agencies, and all sectors of the Civil Society, including Non-Government Organizations, as well as the private sector to heed this 'National Call for Action' and extend support in designing and development of youth and gender-responsive digital technology and innovations in Comprehensive Sexuality Education (CSE) for achieving gender equality and empowerment of youth, all women and girls in all their diversities.¹

Key Issues of Women and Girls in Education, Innovation and Technology

Law & Mechanism: The existing law on Electronics Transactions Act, 2008 is concerned with the regulation of cyber management only. However, it has added one provision on digital online violence as a “add and stir” approach. This is reflective of the complaint mechanism which is not gender-friendly as it cannot address the emerging digital gender-based violence. Again, the complaint mechanism is not decentralized excluding a vast number of people from seeking gender justice on cybercrimes.

Digital Gender-Based Violence (DGBV): The ease with which social media accounts can be created through global social media platforms is facilitating fake accounts and aggravating DGBV such as sexual harassment and blackmail. According to Nepal Police between July/August 2021-June/July 2022, 4686 cases of cyberbullying have been reported of which there have been 41 boys, 142 girls, 2389 women, 1899 men and 215 LGBTIQ+ have been affected.

Language: In Nepal there are 123 ethnic and indigenous communities and 126 mother tongues and dialects spoken all over the country. This diversity makes language a priority for accessing the digital world. In reality, most of the information, news and programmes are conducted in

major languages such as Nepali, Nepal Bhasa, Bhojpuri, Maithali, Awadi, Tamang, Tharu and Gurung to name a few. This is symptomatic of the exclusion of a vast majority of Nepal's population. Additionally, various persons with disabilities who are visually impaired (18.46%), hearing impaired (15.45%) and Visual and Hearing impaired (1.84%)² automatically face barrier as the digital platforms are not accessible to all.

Objectification: Wanton and widespread pornography inserted intermittently in between news coverage, stories etc. is inciting a culture of online violence particularly sexual violence and rape that are on the rise. Such proliferation of online violence against girls and women is leading to increased insecurity and erosion of family values of respect and modesty.

Leaving No One Behind: Nepal is committed to achieving the Sustainable Development Goals (SDGs) by 2030. However, it has been acknowledged that because of the COVID-19 pandemic, gender inequality and exclusion have become entrenched making it a huge challenge to meet the targets of SDGs by 2030. Owing to the ongoing confusion of member of parliaments on granting citizenships, 5.4 million individuals in Nepal remain stateless³ and will surely

1 [This call for action is based on the findings of the consultations on the UN CSW67 Priority Theme “Innovation & technological change, and education in the digital age for achieving gender equality and the empowerment of all women and girls” organized at provincial¹ and national level²] with youth, rural women and girls from diverse backgrounds and Women Major Group in Nepal. The consultations were conducted by Beyond Beijing Committee (BBC) Nepal in support of Asia Pacific Women Law & Development (APWLD), Right Here Right Now (RHRR), VSO Nepal, IM Swedish, Plan International and Action Aid Nepal
2 See: Nepal Census 2011, available at <https://unstats.un.org/unsd/demographic-social/census/documents/Nepal/Nepal-Census-2011-Vol1.pdf>.
3 Country Reports on Human Rights Practices for 2017 released by the US Department of State, available at <https://www.state.gov/reports/2017-country-reports-on-human-rights-practices/nepal/>.

be left behind. Indigenous people (IP) make up 36% of the total population among which, 19% are women and the majority of these IPs are socially, economically, politically and educationally marginalized.⁴ Similarly, among the Dalits,⁵ only 0.2% are literate, 25% are poor, 33% are illiterate compared to 25 % men who are literate, demonstrating a vast percent of the population who will be left behind.

Resources: In Nepal, 90% of women are engaged in the informal economy, representing a high degree of economically active women. According to the data of National Labour Force Survey (2018) 66.5% women are engaged in informal work in comparison to 59.7% men, while only 33.5% female are involved in formal work compared to 40.3% male. The distribution of monthly cash income from employment in main job by sex reveals that only 19.1% female earn 15000-25000 while 80.9% male earn the same amount monthly from job.⁶ Nevertheless, their income is not commensurate with the work they do e.g., women are paid less wages than men, which signifies discrimination in payment for equal work. This in turn, impacts their capabilities to enhance their human, social, natural, physical and financial capital resulting in negative outcomes for women. This limits purchase of smartphones and software that are not affordable excluding them from knowledge information and upgrading their skills for accessing, affording and availing of the services of the digital world.

Digital Literacy: The digital literacy rate in Nepal is a staggering 31% and Nepal is experiencing a recent increase in cybercrime because of the pandemic.⁷ Digital illiteracy is high among women and girls from poor and marginalized communities in both rural and urban areas across Nepal.

ACCOUNTABILITY:

Global: Our online and offline lives become increasingly interwoven, and policy makers have to consider how to protect individual interests and rights. This paper considers the impact of digital transformation on

internationally recognised human rights, legal and constitutional rights, and domestically protected interests. It sets out three case studies, freedom of expression, privacy and internet access, and provides a brief overview of current international and domestic initiatives to protect “rights in the digital age”. The study done by Organisation for Economic Co-operation and Development (OECD) explains that in the digital world, misinformation, disinformation and illegal and harmful content through digital platforms are the key challenges in digital rights.⁸ The exclusion marginalisation from access to digital platforms means that women and girls are not able to participate in online conversations and discussions which affect their lives. This has been so since COVID 19 as many consultations, important messages are held via platforms such as ZOOM or Twitter

National: The internet and sim card companies in Nepal are not accountable and transparent towards the public digital safety and privacy but focused on making profit out of people's money.

We urge all to:

1. Formulate gender friendly policies and plans to address digital-gender based violence.
2. Establish and ensure regular complaint monitoring mechanisms to regulate and monitor digital gender-based violence at all levels.
3. Ensure design and implementation of digital literacy and rights in language focused on the ethnic and indigenous along with persons with disability communities by ‘Leaving No One Behind’ in order to achieve the SDGs at all levels inclusively.
4. Promote access to women and girls in the government’s schemes and opportunities in STEM field considering intersectionality and diversity with more representation from *Dalits*, Indigenous Peoples, *Madhesi*, Muslims, Gender and Sexual minorities and Persons with Disability.
5. Ensure full and effective learning of all women and girls on digital rights, safety and privacy.
6. Ensure accountability of ‘Big Tech’ corporations

⁴ <https://www.adb.org/sites/default/files/linked-documents/38417-02-nep-ippf.pdf>

⁵ Of the total population of Nepal, 13 % Dalits of which 7% are women. See: Ibid.

⁶ Central Bureau of Statistics and International Labour Organization, Report on the Nepal labour Force Survey 2017/18, available at https://nepalindata.com/media/resources/items/20/bnlfes-iii_Final-Report.pdf.

⁷ Online violence against women in Nepal on the rise, available at <https://kathmandupost.com/national/2019/10/01/online-violence-against-women-in-nepal-on-the-rise>.

⁸ Rights in the digital age, challenges and ways forward, available at <https://www.oecd-ilibrary.org/docserver/deb707a8-en.pdf?expires=1676981244&id=id&accname=guest&checksum=A3EA2745931022C663F590EDAB82C7B7>.

including digital product manufacturers towards public & individual digital rights & environmental sustainability.

7. Promote subsidies for women and girls from stateless, marginalized and poor communities on purchasing digital tools and platforms.
8. Ensure easy availability of the digital platforms and tools at all levels considering the diversity of the women and girls.
9. Redress systemically underlying structural inequality (including discriminatory structures, social norms and gender stereotypes) that is mirrored in digital inequality.
10. Create conditions for gender-responsive digital learning environments for youth, girls and women who have missed out on education, including by investing in school infrastructure.
11. Prevent and eliminate technology facilitated gender-based violence and protecting the rights of youth, women and girls online.
12. Leverage financing for inclusive digital transformation and gender-transformative innovation.
13. Implement Gender Impact Assessment in design, and development of technology and innovation to make them gender friendly.
14. Develop new Act and policies as we are still relying on the Act developed in 2008.
15. Develop IEC and BCC materials
16. Invest in school infrastructures including preparing teachers, improving instructions and curriculum.

Key Issues of YOUTH on Technology and Innovation in Comprehensive Sexuality Education (CSE) for Achieving Gender Equality

Lower levels of access to education and digital technology: Girls, women and young people from marginalized and vulnerable communities and rural areas have lower levels of access to education and use of digital technology thus are not benefitting from digital technology in the same way as girls get less opportunities in STEM programmes at all levels of education. Gender parity in education systems is prerequisite for gender equity in the digital realm.

Digital access is more challenging in rural areas: Access to digital world and technology is still a challenge in the remote areas of Nepal.

Limited access to CSE: Limited access to comprehensive sexuality education especially to the young people from marginalized and vulnerable community such as for people with disability due to lack of friendly services as required.

Lack of information in Local languages: There is lack of information in simple, clear, recognizable and understandable languages. Currently the information is mostly shared in English language which is hard to understand for many young people in Nepal.

Prevalence of Cyber violence: Cyber violence and harassment is prevalent in Nepal. In young people, especially girls, LGBTIQ+ communities, person with disabilities and other marginalized groups are more vulnerable and are disproportionately affected causing them psychological harm and suffering.

Lack of scientific CSE: False and misleading information and education on CSE in sensational way are rife online and creates rumours resulting to misinformation, wrong judgment and violence.

We urge all to:

1. Increase the access to technology and innovation which are affordable to all the youth and women in an inclusive manner addressing the need of vulnerable marginalized population such as person with disability.
2. Provide correct, complete and pragmatic information in the digital spaces maintaining intersectionality in a human rights approach that are simple, understandable and recognizable by the youth to make them able to have informed choice and decision.
3. Create or support to create innovative spaces such as telemedicine or helplines or other medium to ensure that CSE is accessible to all the youth and women.
4. Use greater digital technologies such as social media and other sources such that are preferred by the adolescent, youth, and women for the dissemination of the complete and authentic information on SRH services and rights.
5. Integrate the updated, age-appropriate CSE in the school curriculum and facilitate and monitor its implementation in coordination with concerned stakeholders. Likewise, design and deliver out of school CSE so that every youth and women have

- access to correct information related to their bodily rights and autonomy. Improving teacher instructions and practice' and 'investment on school infrastructures
6. Formulate inclusive policy and guidelines to address cyber bullying and crimes on Gender Equality and Social Inclusion.
 7. Conduct research and feasibility study regarding the use of technologies for effective CSE targeting marginalized and vulnerable population.
 8. Apply and fund Femtech to address youth and women's SRH.
 9. Build local capacity and ensure accountability at all levels.

CONTACT DETAILS

BEYOND BEIJING COMMITTEE (BBC) NEPAL

Kathmandu Metropolitan City-10, Shwet Binayak Marg, Buddhanagar, Kathmandu, Nepal

Contact: +977-1-4794615 Fax: +977-1-4794615

GPO Box: 4758

info@beyondbeijing.org | www.beyondbeijing.org

[BeyondBeijingCommittee](https://www.facebook.com/BeyondBeijingCommittee) | [@beyondbeijing](https://twitter.com/beyondbeijing) | [@beyondbeijingcommitteeneपाल](https://www.instagram.com/beyondbeijingcommitteeneपाल)

GLIMPSES OF CSW 67th SESSION

WMG-SDN Preparatory Meeting at BBC Nepal

WMG -Members during the meeting

CSW's National Call Drafting Meeting

CSW's National Call Drafting Meeting

GLIMPSES OF CSW 67th SESSION

National CSW67 consultation

Hon. Member Mihir Thakur, NHRC

Ms. Laxmi Basnet, MoWCSC giving her remarks

Ms. Rachana Bhattarai, UN Women

Participants During the CSW67 National Consultation

GLIMPSES OF CSW 67th SESSION

BBC's CSW 67th Parallel Session

Panelists During the Parallel Event

Hon. Kalmala Parajuli, Chairperson of NWC

Participants after the Closing Session

GLIMPSES OF CSW 67th SESSION

CSOs Delegates from Nepal

CSOs delegates Infront of UN Building

At GFW's event with ED of GFW

Arrow's 30th Anniversary Event

PARTNERS

BEYOND BEIJING COMMITTEE

Kathmandu Metropolitan City-10, Shwet Binayak Marg, Buddhanagar, Kathmandu, Nepal

Contact: +977-1-4794615/4794580 Fax: +977-1-4794580

GPO Box: 4758

info@beyondbeijing.org | www.beyondbeijing.org

[BeyondBeijingCommittee](https://www.facebook.com/BeyondBeijingCommittee)

[@beyondbeijingcommitteenepal](https://www.instagram.com/@beyondbeijingcommitteenepal)

[@beyondbeijing](https://www.twitter.com/@beyondbeijing)